

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Karanlıkta iki ceset

Suphi Yarım

3. Baskı

2014

Dünya Kitap
Polisiye Roman
Ödülü

la rent

KARANLIKTA İKİ CESET

Labirent Yayınları - 29

KARANLIKTA İKİ CESET
Suphi Varım

ISBN: 9786055055103

1. Basım: Nisan 2014

2. Basım: Ocak 2015

3. Basım: Ekim 2016

Genel Yayın Yönetmeni: Hüseyin Çukur

Editör: Onur Koçyiğit

Son Okuma: Yoldaş Özdemir

Kapak İllüstrasyon: Selim Büyükgüner

Sayfa Tasarım: Eren Taymaz

Mylos Yayın Grubu Yayıncılık Danışmanlık
Hiz. Ltd. Şti.

Sertifika No: 32763

Adres:

Caferağa Mah. Zuhal Sk. Banu Apt.

No: 1, D: 1 Kadıköy/İstanbul

Tel: 0216 345 00 46

E-mail: bilgi@mylosyayingrubu.com

Web: www.mylosyayingrubu.com

© 2016 Mylos Yayın Grubu Yayıncılık
Danışmanlık Hiz. Ltd. Şti.

*Bu eserin yayın hakkı saklıdır. Yayınevinden
yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen
alıntı yapılamaz, çoğaltılamaz, basılamaz.
Elektronik ortamlarda yayınlanamaz.*

Baskı:

Uniprint Basım Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Ömerli Mah. Hadımköy-İstanbul Cad. No:159,
Arnavutköy, İstanbul

Tel: 0212 798 28 40

Sertifika No: 12196

Labirent Yayınları, Mylos Yayın Grubu'nun markasıdır.

Suphi Varım

İzmir doğumludur. Ekonomi doktoru. *Thule Büyücüsü* ilk romanıdır. Simirna Cinayetleri üçlemesi olan *Düello*, *Kabus* ve *Gölge* romanları dışında, *Dedektif Çırağı* isimli bir gençlik polisiyesi kaleme almıştır. *Karanlıkta İki Ceset* romanıyla 2014'te "Dünya Kitap Polisiye Roman Ödülü"ne layık görülmüştür.

SUPHİ VARIM
KARANLIKTA İKİ CESET

1

Müslüman Mahallesi'nin sakinleri, yatsı namazından sonra kahvehaneyi doldurmuşlardı. Fesli ve sarıklı erkekler, tespihlerini çekerek sohbet ediyor; kahvelerini, çaylarını içiyorlardı. Nargile ve sigara dumanı gittikçe yoğunlaşıyor, gaz lambalarından yayılan cılız ışığı bir bulut gibi sarıyordu.

Çay ocağının başındaki takkeli adam, çıraklara çay tepsilerini verdikten sonra omzundaki havluyla terli alnını sildi. Ardından kilimin üzerinde bağdaş kurarak oturan yaşlı neyzenle sohbete koyuldu.

Serkomiser Cevdet Sami, odun ateşinde pişirilmiş kahvesinden bir yudum aldıktan sonra gözlerini karşısındaki Sokratis Eliseos'a çevirdi. "Seni niçin apar topar çağırdığımı çok merak ediyorsun, değil mi?" diye sordu. Esmer, gür bıyıklı, otuzlu yaşlarının ortasında bir adamdı. O akşam sivil giyinmişti. Siyah redingotu ve kravatı çok şıktı. Fesinin kalıptan yeni çıktığı belliydi.

"Evet, çok merak ediyorum," dedi Sokratis. "Büroma gönderdiğin bekçi benimle görüşmek istediğini söyleyince çok şaşırdım. O da bir şey açıklamadı." Türkçesinde belirgin bir Rum aksanı vardı.

"Biraz sabredersen her şeyi anlatacağım."

"Seni dinliyorum." Gümüş tabakasından çıkardığı sigarayı yaktı. Dumanı keyifle dışarı verdikten sonra kahve fincanının yanında duran küçük bardaktan biraz gül şerbeti içti.

Cevdet Sami, sandalyesini Rum'a biraz daha yaklaştırdı, alçak sesle sordu:

"Reşat Hüseyn cinayetini duydun mu?"

Bir süre düşündükten sonra, "*Nea Smyrni* gazetesinde okumuştum," dedi esmer, siyah kıvrıcık saçlı, yeşil gözlü genç adam. "Yanılmıyorsam, askeriyeden emekli eczacıymış. Tilki-lık'teki evinde öldürölmüş. Ancak gazetelerde katilinin yakalandığına dair bir haber göremedim."

Cevdet Sami, sıkıntılı bir tavırla yüzünü buruşturdu. "Haklısın. Cinayetin üzerinden üç ay geçmesine rağmen katilin izini bir türlü bulamadık. Seninle bu yüzden görüşmek istedim. Yardıma ihtiyacım var."

Sokratis, kaşlarını şaşkınlıkla kaldırdı. "Onu hiç tanımadım. Sana nasıl yardımcı olabilirim?"

"Sabret dostum," dedi beriki ve ağır ağır devam etti: "Rahmetlinin niçin öldüröldüğünü aydınlatacak kanıt bulamadık. Ancak erkek kardeşi, ağabeyinin babadan kalma tabancasının kayıp olduğunu söyledi. Kabzası altın kaplamaymış. Anlayacağın gibi çok değerli bir silah. Bilirsin, gayrimüslim koleksiyoncular bu tür şeylere çok meraklıdır. Senden yardım istememin nedeni bu. Gayrimüslimlerin işlerini yapıyorsun. Hepsi zengin insanlar. Aralarında koleksiyoncular da vardır. Eğer eski Osmanlı silahlarıyla ilgilenen birini duyarsan ve haber verirsen, beni ziyadesiyle memnun edersin. Katil onlardan biri olabilir."

"İsabetli bir tahmin! Elimden geleni yapacağım, endişen olmasın." Kahvesinden bir yudum içtikten sonra, "Reşat Hüseyn'in erkek kardeşinden başka Simirna'da yaşayan akrabası var mı?" diye sordu.

"Hayır, azizim. İki biraderi İstanbul'da yaşıyormuş. Cenaze için gelip tebareke okunduktan sonra geri dönmüşler. Rahmetli hiç evlenmemiş."

“Ya buradaki kardeşi? Onun hakkında bir şeyler söyleyebilir misin?” Gri papyonuyla oynamaya başladı.

“Dahiliye nezaretinden emekliymiş. Bir süre kaymakamlık da yapmış. şu anda ağabeyinin evinde kalıyor.”

Ardından eczacının nasıl öldürölmüş olabileceğini anlatmaya başladı. Cevdet Sami'nin tahminine göre katil, Reşat Hüseyin'e arkadan yaklaşmış, çalışma masasında duran mermer at heykelini adamın başına birkaç kez vurmıştu. Heykelin kanlı parçaları halının üstüne saçılmıştı. Dolaptaki şişe ve kavanozlar yere atılıp parçalanmıştı. Katil eve ya gizlice girmişti ya da Reşat Hüseyin onu tanıdığı için içeri almıştı.

Sokratis, ince siyah bıyıklarını sıvazlayarak serkomiseri dinledikten sonra işaretparmağını şakağına götürdü, “Adamın komşularıyla konuştunuz mu?” diye sordu.

“Elbette azizim. Eve giren ya da çıkan birini gören olmamış.”

“Desene, bu iş bizi çok uğraştıracak.”

Düşünceli bir tavırla başını salladı serkomiser. Sonra çay ocağına seslenip hesabı istedi.

Kahvehaneden çıktıktan sonra Cevdet Sami'nin üç sokak ilerideki evine kadar birlikte yürüyüp kapının önüne gelince ayrıldılar. Sokratis, pencereleri kafesli ahşap evlerin arasında yoluna devam etti. Üzerinde mumların yandığı, çaputların bağlandığı bir türbenin yanında müşteri bekleyen faytona bindi. İki atın çektiğı siyah araba bir caminin önünden geçerken arkasına yaslandı, sigara tabakasını çıkardı.

Sokratis Eliseos özel dedektifti. Avrupa'daki şirketlerin ticaret yapmak istedikleri Simirnalı tüccarlar hakkında gizli araştırmalar yapar, borcunu ödemedi ortadan kaybolan işadamlarının peşlerine takılır, sahtekârlık olaylarıyla uğraşırdı. Cevdet Sami'yle beş yıldan beri tanışıyor. İncelediğı esrarengiz olayları çözmek için serkomiserin görev yaptığı karakola sık sık gider, ondan bilgiler alırdı. Polisin de ona danıştığı

konular olurdu. Ancak Cevdet Sami, ilk kez bir cinayet olayında yardımını istemişti.

Araba Yahudi Mahallesi'ne doğru yokuş aşağı inerken, Sokratis sigarasını yaktı. Daha önce ilgilendiği olaylara hiç benzemeyen bu işin üstesinden nasıl gelebileceğini düşünmeye başladı.

2

İngiliz Bahçesi'nde ahşap bir bankta oturan Vasilis Kristopulos, evrak dolu dosyayı deri çantasına yerleştirdi. Arkasındaki ağaca yaslanarak gözlerini yumdu, sabahtan beri incelediği dosyada yazılanları bir kez daha düşündü.

Gelecek hafta Aydın'a gidecek, yanında çalıştığı avukat Dimitris Manetas'ın müvekkillerinden biriyle görüşecekti. Konu, bir miras nedeniyle ortaya çıkan arazi anlaşmazlığıydı. Vasilis müvekkili dinleyecek, belgeleri değerlendirecek, dava açıp açmamaya karar verecekti. Dosya çok karışık. Bu yüzden patronuna, dosya hakkında kafa yorabilmek için sessizliğe ihtiyacı olduğunu söylemişti. Dimitris Manetas da istediği yerde çalışabileceğini belirtmişti. Böylece Vasilis, Trasa Sokağı'ndaki evinden sabah erkenden çıkmış, çok sevdiği İngiliz Bahçesi'nin yolunu tutmuştu. Annesinin yaptığı börekleri yerken dosyayı dikkatle okumuştı.

Yelek cebinden saatini çıkarıp baktı. Artık büroya geri dönme zamanı gelmişti. Yoksa Dimitris işten kaytardığını düşünebilirdi.

Uzun boylu esmer avukat, siyah saçlarını parmaklarıyla düzeltti. Bankta duran şapkasını başına geçirdikten sonra çantasını omzuna asıp ayağa kalktı. Ağaçların altında yürürken kış soğuğu nedeniyle şimdi bomboş olan bahçenin bahar ve yaz aylarında ne kadar hareketli olduğunu düşündü. Çocuklar

salıncaklarda sallanır, macuncuların ve helvacıların tezgâhlarının başında toplanırlardı. Kadınlar ve genç kızlar, güneşten korunmak için beyaz şemsiyelerini açarak dolaşır, kameriyelerin altında dedikodu yapardı. Erkekler ise halka oyunu oynayarak vakit geçirir, kente yeni gelen kadın şarkıcıları, revüleri birbirlerinin kulaklarına fısıldardı. Çocukluğundan beri yaşadığı bu görüntüleri keyifle belleğinde canlandırırken bahçenin girişinde duran bir kadın çarptı gözüne. Kadının ona baktığını fark edince yanına gitti. Gülümseyerek şapkasını çıkardı, “Kalimera,” dedi.

Beyaz tenli genç kadın, mavi gözlerini avukatın gözlerine dikerek, “Bonjour. Fransızca biliyor musunuz?” diye sordu. Üzerinde, yakası kürklü siyah bir manto vardı. Sade bir şapka takmıştı.

Vasilis, Fransızca cevap verdi:

“Evet. Fransız mısınız?”

Sarışın kadın, “Rus’um,” dedi ve gülümseyerek elini uzattı. “Adım Yulia İvanovna. Ne yazık ki Fransızcadan başka yabancı dil bilmem.” Yirmili yaşların başında gösteriyordu. Yanakları gamzeliydi. Makyajı oldukça canlıydı.

“Ben de Vasilis Kristopulos,” dedi beriki. Belini hafifçe kıvrak kadının parfüm kokan elini öptü. “Tanıştığınıza memnun oldum. Fransızca konuşabiliriz.”

“Çok sevinirim. Bu saatte burada dolaştığınıza göre sessizlikten hoşlanıyorsunuz galiba.”

“Sakin yerlerde tek başıma çalışmayı severim. Daha iyi düşünüyorum.”

Şaşkınlıkla ince kaşlarını kaldırdı Yulia. “Çalışmak için mi buradasınız? Hem de bu saatte?”

“Çalışmanın yeri ve zamanı yoktur.”

“Ne iş yapıyorsunuz?”

“Avukatım, matmazel.”

Kadın, hafif bir kahkaha attı. “Madam diyebilirsiniz. Geçen sene boşandım. O günden beri Avrupa’yı geziyor, yeni insanlarla tanışıyorum. Yaptığım bütün iş bu.”

Vasilis gülümsedi. “Çok zengin olmalısınız.”

“Hatırı sayılır bir servetim var.” Kollarını kavuşturdu. “Hava ne kadar da soğuk!”

“İnsanın içine işliyor. Benimle kahve içer misiniz? Isınmanıza yardımcı olur.”

Yulia, yüzük dolu parmaklarını bir süre çenesinde gezdirdikten sonra, “Niçin olmasın?” dedi. “Üstelik sohbet eder, birbirimizi daha yakından tanırız. Bana uğraştığınız davaları da anlatırsınız.”

“İşim çok sıkıcıdır. Sizi bunaltmak istemem.”

Yulia, genç adamın koluna girdi. “Önemli değil. Avukatların nasıl çalıştıklarını çok merak ediyorum. Erkek kardeşim de Sankt Peterburg’da hukuk öğrencisi. Okulunu yüksek dereceyle bitirip bir an önce Çar’ın hizmetine girmek istiyor.”

İngiliz Bahçesi’nden birlikte çıktılar. Araba beklerlerken uzun zamandan beri ilk kez güzel bir kadınla kahve içip sohbet edeceğini düşündü Vasilis. Belki onunla dostluğunu ilerletebilirdi. Böylece Alice için çektiği acılardan kurtulabilirdi.

Fransız Posta Bürosu oldukça kalabalıktı. Bankodaki memurlar müşterilerle ilgileniyor, mektupları ve büyüklü küçüklü kolileri tasnif ediyordu. Kuyrukta bekleyen müşteriler, söyleniyordu.

Tıknaz esmer adam, sıra ona gelince bankoya yanaştı, “Bana mektup var mı?” diye merakla sordu. Bir yandan da sıkıntılı bir şekilde kalın kravatının boğumuyla oynuyordu.

Yaşlı memur, “Bugün de yok,” dedi ve kayıtsız bir tavırla devam etti: “Size daha önce de söyledim, Mösyö Clement. Buraya gelmenize hiç gerek yok. Posta, evinize bırakılır. Biliyorsunuz, bisikletli dağıtıcılarımız var.”

Asabi bir sesle, “Önemli bir haber bekliyorum,” dedi beriki. “Dağıtıcının yolunu gözleyemem.”

Memur, “Herkesin işi acil,” diye homurdandı ve kuyrukta bekleyen bir kadına gelmesini işaret etti.

Étienne Clement, söylenerek postaneden çıktı. Üç aydır karısı Sophie’den mektup bekliyor ama postaneden her seferinde eli boş dönüyordu. Üç ay önce karısıyla arasında şiddetli bir tartışma geçmişti. Kocasının genç bir kadınla Nalpas Pastanesi’nde oturduğunu görmüştü Sophie. Étienne eve dönünce de sinir krizi geçirircesine bağırıp çağırmaya başlamıştı. Adam, kadının banka müşterisi olduğunu defalarca söylese de karısını ikna edememişti. Sophie günlerce kocasıyla konuşmamış, surat asıp durmuştu. Bir akşam Étienne eve döndüğünde yemek masasındaki notu bulmuştu. Sophie, onu terk ettiğini, o sabah kalkan gemiye binip Marsilya’daki ailesinin yanına gideceğini yazmıştı. Böylece genç adamın sıkıntılı günleri başlamıştı. Karısına mektuplar göndermiş ama hiçbirine cevap alamamıştı. Marsilya’ya gidip onunla konuşabilse, geri dönmeye ikna edebilirdi belki. Ancak çalıştığı Osmanlı Bankası’nın müdüründen şu günlerde izin almak istemiyordu. Çünkü yakında terfi edecek, daha yüksek bir maaşla İstanbul’a atanacaktı. Karısıyla arasında sorun olduğunu söyleyip izin almaya kalkarsa, yükselme planları bozulabilirdi. İyi bir aile düzeni olmadığı gerekçesiyle terfisi engellenebilirdi. En iyisi, kayınvalidesinin rahatsız olduğunu, karısının bu yüzden Fransa’ya gitmek zorunda kaldığını müdürüne söylemekti. O da öyle yapmıştı. Yalanı işe yaramış, bir süre sonra bankada hiç kimse Sophie’yi sormaz olmuştu. Zaten o sırada meslektaşları Osmanlı-Yunan Savaşı’yla ve savaşın piyasalara etkisiyle ilgileniyordu.

Rıhtım Caddesi’nde yürürken, “Belli ki Sophie bana mektup yazmayacak,” diye içinden geçirdi. “Ben de bir daha yazma-

yacağım. Belki mektup almayınca endişelenir ve geri döner.” Adımlarını öfkeyle hızlandırdı. Bir yandan da yumruklarını sıkıyordu. O sırada Saint-Joseph Okulu’ndan çocukluk arkadaşı Vasilis Kristopulos çarptı gözüne.

Avukat, atlı tramvay durağındaydı ve yanında bir kadın vardı. Gülüşerek konuşuyorlardı. Vasilis, yoldan geçen satıcıdan bir demet çiçek alıp kadına uzattı. Başını hafifçe yana eğerek çiçekleri kokladı kadın.

Vasilis’in birkaç aydır kadınlarla pek ilgilenmediğini ve şehrin sosyal hayatından uzak durduğunu iyi bilen Étienne, sarışın kadının kim olduğunu merak ederek durağa doğru yürüdü. Vasilis’in kadının elini öptüğünü ve tramvaya binmesine yardımcı olduğunu görünce, yakından bakabilmek için adımlarını sıklaştırdı. O sırada tramvay hareket etti.

Soluk soluğa Vasilis’in yanına giden Fransız, “Bakıyorum, sabah sabah çapkınlık yapıyorsun,” diyerek takıldı genç adama.

“Yok canım. Tesadüf eseri İngiliz Bahçesi’nde karşılaştık. Café de Paris’te kahve içip sohbet ettik.”

“Güzel kadına benziyor.”

“Rus’muş. Adı Yulia İvanovna.”

“Peşini bırakma bari.”

Avukatın yüzünde mahcup bir tebessüm belirdi. “Aydın’dan döndükten sonra onu arayacağım. Adresini verdi.”

“Aydın’a mı gideceksin?”

“Evet. Bir miras sorunu var. Müvekkilimle görüşeceğim.”

“İşe dalıp da o kadını aramayı sakın ihmal etme,” dedi Étienne ve bir kahkaha attı. Ardından sordu: “Aydın’a, Edwin Atkinson’ın miras sorunu için gidiyorsun, değil mi?”

Şaşkınlıkla adama baktı Vasilis. “Sen nereden biliyorsun?”

“Mösyö Atkinson’ın karısı Therese kuzenimdir. Geçen ay miras anlaşmazlıkları yüzünden kocasının çok sıkıldığını söyledi.”

Avukat, “Umarım, Kiryos Atkinson’ın derdine çare olurum,” dedi ve Fransız’ın yanından ayrıldı.

Étienne, adamın arkasından bakarken düşündü. Vasilis, çok mutlu görünüyordu. Alice Fleming’in anısıyla yaşamaktan yavaş yavaş kurtuluyordu galiba. Arkadaşının Alice yüzünden çok acı çektiğini anımsayan Fransız, Yulia’nın ona ıstıraplarını unutturmasını diledi.

Ticaret Odası’ndaki toplantı bittiğinde hava iyice kararmıştı. Kostas Stefanos, devetüyü paltosuyla şapkasını giydikten sonra oda başkanına ve Alman ticaret heyetine veda etti.

Binadan çıkarken kendini oldukça yorgun hissediyordu iri yapılı, posbıyıklı Rum. O gün iki Fransız tüccarla görüşmüş, Levantenlere ait bir pamuk firmasının taşıma işleri için uzun pazarlıklardan sonra sözleşme imzalamış, onlarla birlikte Borsa’ya gitmişti. Ticaret Odası’ndaki toplantıya son anda yeti-şebilmişti.

Rıhtım Caddesi’nde hızlı adımlarla yürüdü, gemisinin bağlı olduğu iskeleye nefes nefese ulaştı. Ellerini ağzının iki yanına koyarak, “Kaptan, orada mısın?” diye gemiye doğru seslendi.

Gür siyah sakallı bir adam güverteden başını uzattı. “Buradayım, Kiryos’ Stefanos.” Başında denizci kasketi vardı. Boyuna kalın bir atkı sarmıştı.

“Hemen gel buraya. Konuşacaklarımız var.” Ayaklarını ısıtmak için çizmesinin tabanlarını sertçe yere vurdu.

“İyi akşamlar, mösyö,” dedi Fransızca konuşan ince bir ses. “Küçük bir yardıma ihtiyacım var.”

Kostas arkasına bakınca şehirde daha önce görmediği sarışın bir kadınla yüz yüze geldi ve Fransızca karşılık verdi:

“İyi akşamlar. Nasıl yardımcı olabilirim?”

Genç kadın gülümseyerek, “Bu gemi size mi ait?” diye sordu.

“Evet. Deniz taşımacısıyım.”

“Demek ki aradığım adamsınız. Sizden istediğim...”

Kadının konuşması kaptanın gelmesiyle yarıda kaldı.

Rum taşımacı, kadına döndü. “Kusura bakmayın, acil bir işim var. Bir gün ofisime uğrayabilerseniz yardımcı olabilirim.” Adını söyledi, işyerinin adresini verdi. “İstedığınız zaman gelebilirsiniz.”

“Mutlaka geleceğim,” dedi beriki. “Ben de kendimi tanıtayım... Adım Yulia İvanovna.” Ardından adamları selamlayıp gümrük binasına doğru yürüdü.

3

Kupa araba, kemerli bahçe kapısından geçti, peri şeklinde fiskiyeleleri olan mermer havuzun yanında durdu. Arabadan inen Sokratis Eliseos, köşke doğru yürüdü.

Kestane ağaçlarının arasındaki iki katlı taş bina, Rum Hastanesi doktorlarından Oliver Irwing'e aitti. Ahşap çerçeveli pencerelerin panjurları açıktı. Balkonda ve sundurmada saksılar vardı. Binayı inşa edenlerin toprağa yerleştirdikleri köşe taşının üzerine güneş ışığı vuruyordu. Taşın iki yanına melek heykelleri dikilmişti.

Kapıda bekleyen beyaz posbıyıklı, takım elbiseli yaşlı uşak, görür görmez Sokratis'i tanıdı. Başını hafifçe eğerek, "Hoş geldiniz Mösyö Eliseos," dedi. Ardından aslan ve kılıç desenleriyle süslü vitraylı kapıyı açtı.

Sokratis şapkasını ve pelerinini antredeki diğer uşağa verdi, salondaki kalabalığa karıştı.

Kristal avizelerin aydınlattığı salonda siyah smokinli erkekler, beyaz tuvaletli kadınlar keyifle sohbet ediyordu. Beyaz boneli, önlüklü hizmetçi kızlar, gümüş tepsilerle davetlilerin arasında dolaşüyor, içki servisi yapıyordu. Oliver ve eşi Emma, İngiltere Konsolosu'yla sohbet ediyordu. Konsolos, Oliver Irwing'in yakın akrabası olduğu için her davette bulunurdu.

Emma Irwing'in ailesi, yüz elli yıl önce Simirna'ya yerleşmişti. Genç kadın, atalarını anmak için her yıl 3 Aralık'ta parti düzenlerdi.

Konsolos bir başka davetliyle konuşmaya başlayınca Sokratis, doktorla eşinin yanına gitti. Kadının elini öptü, adamla tokalaştı. İki yıldır tanıyordu onları. Emma Irwing'e sahte mücevher satarak dolandırmaya kalkışan bir kuyumcunun foyasını ortaya çıkarmış, kadını büyük zarardan kurtarmıştı. Oliver da babasının doktoruydu.

"Bizi yalnız bırakmadığın için çok teşekkür ederiz Sokratis," dedi Emma. Beyaz tuvalet giymiş, kestane rengi saçlarını topuz şeklinde toplamıştı. Gerdanlığı, bileziği ve küpeleri parıltıyordu. Makyajı fazla canlı değildi. Otuz dört yaşında olmasına rağmen daha genç gösteriyordu.

"Daha sık görüşelim Sokratis," dedi Oliver Irwing. "Sadece anma günlerinde bir araya gelmeyelim." Uzun boylu, kumral bir adamdı. Siyah smokin giymiş, beyaz papyon takmıştı. Yüzünde hafif kırışıklıklar vardı. Karısından altı yaş büyüktü.

Sokratis bir şey söylemek için ağzını açmak üzereyken cüseli, kısa sarı saçlı genç bir adam aralarına girdi.

"Çok telaşlı görünüyorsun Viktor, ne oldu?" diye sordu doktor.

Yirmili yaşlardaki adam, "Elbette telaşlıyım!" diye aksi bir tavırla cevap verdi. "Güneş az sonra parlaklığını kaybedecek. Hemen fotoğraf çekmek zorundayım." İngilizcesi çok bozuktu.

Oliver, uşaklardan birini telaşla çağırdı, fotoğraf çekileceğini davetlilere duyurmasını istedi. Ardından karısının elini tuttu.

Bir süre sonra konuklar bahçeye çıktı.

Rus fotoğrafçı Viktor Petrov'un üçayaklı fotoğraf makinesine önce Oliver ve Emma poz verdi. Sonra konukları yanlarına çağırdılar. Birlikte çekilen fotoğraftan sonra Rus, makinesini at arabasına yükledi ve ayrıldı. Konuklar da köşke döndüler.

Sokratis içeri girmek üzereyken kapı ansızın açıldı. Davetlilerden avukat Dimitris Manetas, hızla dışarı çıktı. Bir yandan da paltosunu giymeye çalışıyordu. Arkasında, kürk mantolu

şışman karısı Katina vardı. Telaş içindeydiler. Dimitris, başını hafifçe eğerek dedektifi selamladı, karısının elini tutarak ahırın önündeki arabalara doğru yürüdü. Çok geçmeden Manetasların lando arabası tozu dumana katarak bahçe kapısından çıktı.

Sokratis, adamın kendisiyle konuşmamasını garipsedi. Çünkü gevezenin tekiydi avukat. Tanıdığı biriyle karşılaştığında hemen sohbete başlar, karşısındakinin zamanının olup olmadığına hiç aldırmazdı. Hele Sokratis'i gördüğünde hangi suçları incelediğini sorar, avukata ihtiyaç duyan suçluları ona bildirmesini isterdi. Bu kez iki üç kelime bile etmeden çekip gitmesi çok garipti. Dimitris'in canını sıkan önemli bir olay olmalıydı.

Dedektif, arabanın ardından bakan uşaklardan birine yaklaştı. "Niçin böyle telaş içindeler? Kulağınıza bir şey çalındı mı dostum?"

"Hayır, efendim. Az önce Kiryos Manetas'ın kâhyası geldi, beyefendiye bir şeyler söyledi. Sonra telaşla ayrıldılar."

Kulağına müzik sesi gelince köşke girdi Sokratis.

Uzun püsküllü yün şalına sarınmış kadın, tırabzana tutunarak merdivenden ağır ağır indi. Alt kattaki tıkırtılar uykusunu kaçırmıştı. Oğlu çalışıyor olmalıydı. Gözleri duvardaki saate gitti. Gecenin on biriydi. Vasilis bu saatte ayakta olduğuna göre işleri çok fazlaydı demek.

Dora Kristopulos, merdivenin yanındaki kapıyı araladı, "Hâlâ çalışıyor musun?" diye sordu.

Masada oturan Vasilis başını kaldırdı, vücudunu geriye doğru esnetti. "Evet, anne. İncelemem gereken bir dosya var."

Uzun saçlı esmer kadın odaya girdi, siyah gözlerini oğluna dikti. "Dimitris Manetas seni çok çalıştırıyor galiba," dedi gülümseyerek.

“Onunla ilgisi yok. İşimi iyi yapmaya çalışıyorum.”

“Yarın adliyeye mi gideceksin?”

“Hayır ama iki gün sonra Aydın’a gitmem gerek. Kiryos Manetas bir miras sorunuyla ilgilenmemi istedi.”

Kadın, kemikli ellerini oğlunun omuzlarına koydu. “Sana çok güveniyor olmalı.”

Vasilis annesinin elini tuttu. “Evet. Ben de güvenine layık olmaya çalışıyorum. Kazandığım parayı hak etmeliyim.”

“Çalışmaya yarın devam etsen olmaz mı? Vakit bir hayli ilerledi. Çok yorgun görünüyorsun.”

“Haklısın. Gözlerim yanmaya başladı bile.” Parmaklarını gözkapaklarına bastırdı.

“Sözümü dinle ve yat artık.”

“Evet, iyice dinlenmem gerek.” Dosyayı kapattı, “Kalinihta,” diyerek annesini öptü.

Oğlu yatak odasının kapısını kapatıncaya kadar bekledi Dora. Sonra lambaları söndürüp odasına çıktı.

Kırk üç yaşındaki Dora Kristopulos, doğma büyüme Sirmirnalıydı. Pamuk eksperliği yapan kocası, yirmi iki yıl önce bir gece, Nazilli’den dönerken bir araba kazasında ölmüştü. Aylarca acı içinde yaşamıştı Dora. Sonra üç yaşındaki oğlunu da düşünerek kendini toparlamış, ona babasının yokluğunu hissettirmemek için elinden geleni yapmıştı. Geçimlerini sağlamak için pasta, börek yaparak pazarlarda satmış, çocuklara piyano dersleri vermişti. Vasilis çalışmaya başladığından beri de bu işleri bırakmıştı.

Yatağına uzandıktan bir süre sonra kadının kulağına kapı gıcirtısı ve ayak sesleri geldi. Vasilis yine çalışma odasına gidiyor olmalıydı. Kalkıp ona bakmak istediye de vazgeçti. Belki Alice Fleming’i unutabilmek için de gece gündüz demeden bu kadar çok çalışıyordu oğlu. Hüzünle gözlerini yumdu, uyumaya çalıştı.

Belle Vue'deki büro oldukça küçüktü. Çalışma masası, dolap ve koltuklar çok sadeydi. Denizi gören verandada üzerinde gazete ve dergiler olan bir sehpa vardı. Duvarı bir haç asılıydı.

Büro, Sokratis'in babasından kalmaydı. Spiro Eliseos, beş yıl öncesine kadar burada özel dedektiflik yapardı. Evangelist Okulu'ndan mezun olan oğlunu da hemen yanına almış, mesleğin inceliklerini öğretmeye başlamıştı. İşten çok hoşlanmıştı Sokratis. Gizemli olaylarla uğraşmak ona çok cazip geliyordu. Annesi Helena onun mühendis olmasını arzu etse de delikanlı buna hiç yanaşmamıştı. Bir süre sonra babası, artık çok yorulduğunu söyleyip işlerini ona devretmişti. Helena ve Spiro Eliseos, Kilizman'daki evlerinde bir çeşit inzivaya çekilmişlerdi artık. Sokratis, üstesinden gelemediği bir iş olunca oraya gider, babasına akıl danıştırdı.

Bir şirket için hazırladığı araştırma raporunu gözden geçirdikten sonra bürodan çıktı, Dimitris Manetas'ın işyerinin yolunu tuttu. Adamın geçen haftaki partiden niçin telaşla ayrıldığını hâlâ çok merak ediyordu. Aslında onu daha önce ziyaret etmek istemiş ama fırsat bulamamıştı. Cevdet Sami'nin isteğini yerine getirebilmek için şehirdeki antikacıları ve koleksiyoncuları dolaşmış, gelgelelim Reşat Hüseyin'in katili hakkında hiçbir iz bulamamıştı.

Dimitris Manetas'ın bürosu Bella Vista'daki Kristal Han'daydı. Sokratis, hanın aralık kapısını itti, gıcırdayan tahta basamakları çıktı, ikinci kattaki odanın kapısına hafifçe vurdu.

Kapıyı açan avukat, "Hoş geldin Sokratis," dedi. "Seni gördüğüme sevindim." Konuşurken tel çerçeveli gözlüğü oynamıştı.

"Leydi Irwing'in davetinden telaşla ayrıldınız. Merak ettiğim için geldim. Umarım, önemli bir sorun yoktur."

"Başımıza tatsız bir olay geldi," dedi beriki ve Sokratis'i içeri davet etti: "Peraste mesa parakalo."

Dedektif, koridorda duran iki büyük valizin yanından geçerek içeri girdi.

Odada kalın hukuk kitaplarıyla ve dosyalarla dolu maun bir kitaplık vardı. Yanındaki para kasasının kapağı aralıktı. Duvardaki haçın iki yanında Hazreti İsa'yı ve havarilerini gösteren yağlıboya tablolar asılıydı. Mermer sehpa da kristal bir vazo ve cam küllük duruyordu.

Dimitris, dosya ve kâğıt dolu masasına oturdu. Sokratis de karşısındaki kadife kaplama, işlemeli, kolçaklı koltuğa yerleşti.

"Yüzünüzden düşen bin parça," dedi dedektif. "Canınızın bir şeye sıkıldığı belli."

"Ah, sorma dostum! Biliyorsun, oğlum Nikos, İngiltere'de yatılı okulda okuyor. Biz partideyken okul müdüründen eve bir telgraf gelmiş. Nikos, hafta sonu gezisinde attan düşüp bacağını kırmış. Şimdi hastanede yatıyormuş. Karımla İngiltere'ye gideceğiz."

"Geçmiş olsun. Oğlunuz çok genç. Kırık kısa sürede iyileşir. Endişelenmeyin."

"Onu görmeden rahat edemeyeceğim. Karım da sürekli ağlıyor."

"Peki, gemi bulabildiniz mi?"

“Bu akşamı Liverpool’a kalkacak bir gemide yer buldum. Ondan sonrası kolay... Fazla zaman kaybetmeden Londra’ya ulaşabiliriz.”

“Nerede kalacaksınız? Otel bulmanız zor olabilir.”

“Katina’nın ablası bir İngiliz’le evli. Evlerinde kalacağız. Telgraf çekip geleceğimizi bildirdim.”

“Umarım, sağlık haberiyle geri dönersiniz,” diyerek ayağa kalktı dedektif. “Sizi daha fazla meşgul etmeyeyim. Yola çıkmanıza az kaldı.”

“Önemli değil. Katina buraya gelecek. Limana birlikte gideceğiz. Aslında seni görmüşken...”

Adamın ondan bir şey isteyeceğini sezdi Sokratis. “Buyurun, sizi dinliyorum,” dedi.

“Senden basit bir isteğim olacak... Yokluğumda büroma göz kulak olur musun?”

“Elbette. Sık sık uğrarım.”

Avukat, aldığı cevaptan memnun kalmıştı. Sokratis’in ellelerini içtenlikle kavradı. “Efaristo, dostum. Sayende gözüm arkada kalmayacak.”

“Yardımcınız Vasilis Kristopulos şehirde değil mi?”

“Onu Aydın’a gönderdim. Bir hafta orada kalacak. Tanışıyor sunuz, değil mi?”

“Tanımam mı kuzum? Çocukluk arkadaşınız. İngiliz Bahçesi’nde az haylazlık yapmadık. Kimseye haber vermeden evden kaçıp Pagos Dağı’na çıkar, eski kalede oynardık.”

“Hey gidi günler hey! Siz de koca adamlar oldunuz. Neyse... Vasilis döndükten sonra büroya bakmana gerek yok.” Çekmeceyi açtı, bir anahtar çıkardı. Ardından masasındaki küçük kâğıda dolmakalemiyle bir şeyler yazdı. Anahtarla kâğıdı dedektife verirken, “Kalacağımız yerin adresi,” dedi. “Belki lazım olur.”

Anahtarı ve kâğıdı cebine koydu Sokratis. İyi yolculuklar diledikten sonra adamın yanından ayrıldı.

Sokak lambaları yanmaya başlamıştı. Limandaki gemilerin fenerleri parlıyordu. Eğlence yerlerinden keman, akordeon ve buzuki sesleri yayılıyordu. Kramer Otel'i'nden çıkanlar, boş fayton bulma telaşı içindeydi. Gemilerden inen yolcular Elpini Otel'e doğru yürüyordu.

Genç adam, evine gitmek için Frenk Mahallesi'ne yöneldi. Blumberg mağazasının önünden geçerken durdu, vitrindeki saatlere baktı. Mağazanın sahibi, Avrupa'dan yeni saatler getirmişti. Dedektif, köstekli saatini redingotunun cebinden çıkarıp mağazanın duvarındaki büyük saate göre ayarladı.

Beyaz yat, dalgaların ve sert rüzgârın etkisiyle gıcırdayarak sallanıyordu. Rıhtıma çarpan dalgalar geri dönerken güverteyi su içinde bırakıyordu. Sahildeki eğlence yerlerinin birinden yükselen Mora Havası, rüzgârın sesine ve martıların çığlıklarına karışıyordu.

Yelken direğine dayanmış Étienne Clement, babasının Fransa'ya gitmeden önce ona emanet ettiği yatı güvenilir bir müşteri bulup kiralamayı düşünüyordu. Terfi beklentisi nedeniyle istediği zaman denize açılmayacağına göre, başkalarına kiraya verip para kazansa hiç fena olmazdı. Sophie onu terk ettikten sonra yemeklerini dışarıda yediği ve eğlence yerlerine fazla dadandığı için maaşı ancak yetiyordu.

Tekne, kiralanmak için çok uygundu. Her şeyi yeniydi. Étienne, temmuz ayında bir Rum ustaya onarım işlerini yaptırmış, gövdeyi beyaza boyatmış, yeni yelkenler diktirmişti. Kamaralara daha geniş yatak ve dolaplar satın almıştı. Bunları yapmasının nedeni, o günlerde İstanbul'dan gelen Osmanlı Bankası yöneticileri için yatta bir parti düzenlemek, terfisi için onların gözüne hoş görünmektir. Ancak Sophie'nin ansızın Marsilya'ya gitmesi, planlarını beklenmedik bir şekilde bozmuştu.

Tekneyi kiralaması için ona yardımcı olabilecek tek kişi, Kostas Stefanos'tu. Ne de olsa deniz taşımacılığıyla uğraşıyordu adam. Osmanlı Bankası'nın da müşterisiydi ve çevresi çok genişti. Kolayca müşteri bulurdu ona. Üstelik gözü tok olduğu için komisyon da istemezdi.

Kararını veren Étienne, güverteden iskeleye atladı, Rum'un işyerine doğru yürüdü.

Odayı gece lambasının soluk ışığı aydınlatıyordu. Pencerelerin panjurları kapatılmış, çiçek desenli ve saçak kordonlu perdeler çekilmişti. Komodinin üzerinde içki şişesi, iki boş kahve ve bir çerez kâsesi vardı. Yataktaki adamla kadının görüntüleri, ceviz tuvalet masasında duran pirinç çerçeveli aynaya yansıyordu.

Viktor Petrov, yatakta yüzükoyun yatan kadının çıplak omuzlarını öptükten sonra kalktı, dolabın önünde hızla giyinmeye başladı.

Yulia İvanovna gözlerini kırıştırarak doğruldu. "Nereye gidiyorsun?"

"Saat sekize geliyor. Uğramam gereken bir yer var."

"Yine fotoğraf mı çekeceksin?"

Viktor, beyaz gömleğinin düğmelerini iliklerken alaycı bir tavırla gülümsedi. "Akşamın bu saatinde hiç fotoğraf çekilir mi?"

"Votka beni fena çarptı galiba. Geceyle gündüzü karıştırdım." Ardından üzerindeki yorganı attı. Ellerini çıplak vücudunda dolaştırırken işveli bir sesle, "Bir gün benim çıplak fotoğrafımı çeker misin?" diye sordu.

"Niçin olmasın?" dedi Rus. Papyonunu bağladıktan sonra abanoz askıdan gri redingotunu aldı. Yulia'yı dudaklarından öptü, odadan çıktı. Evden ayrılırken kadının verandadan ona baktığını fark etti. Bir öpücük gönderdi.

Yulia İvanovna'yla iki ay önce tanışmıştı Viktor. Genç kadının anlattığına göre, babasının Rusya'da geniş toprakları vardı. Arazilerden gelen parayla sık sık seyahatlere çıkıyor, beğendiği şehirlerde uzun süre kalıyordu Yulia. Otellerden hoşlanmadığını, daima ev kiraladığını da söylemişti.

Viktor'un yaşamı ise Yulia gibi para içinde yüzerek geçmemişti. Küçük bir domuz çiftliği olan babası iflas edince para kazanabilmek için Sankt Peterburg'a gitmişti. Gostinny Divor mağazasında çalışmış, Nikolos İstasyonu'nda hamallık yapmıştı. Bir gün Nevski Caddesi'nde dolaşırken yaşlı bir fotoğrafçıyla tanışmış, adamın stüdyosunda işe başlamıştı. Adam, Viktor'un fotoğrafçılığa yeteneği olduğunu fark edince onunla özel olarak ilgilenmişti. Sadece fotoğrafçılığı öğretmemiş, tuttuğu bir öğretmenden Fransızca dersleri aldirmişti. Bir süre sonra adam ölünce stüdyo, ailesi tarafından satışa çıkarılmıştı. İşsiz kalan Viktor, ne yapması gerektiğini düşünürken Neva Nehri'nin kıyısındaki kafelerden birinde emekli bir diplomatla tanışmıştı. Diplomat, İstanbul'daki görevi sırasında birkaç kez Simirna'ya gittiği için şehrin güzelliklerini anlata anlata bitirememiş, bir fotoğraf sanatçısı için eşsiz görüntülere sahip olduğunu söylemişti. Duyduklarından etkilenen Viktor, bu sohbetten yirmi gün sonra gemiyle Sankt Peterburg'dan ayrılmış, Simirna'nın yolunu tutmuştu. Biriktirdiği parayla Aya Katerina Mahallesi'nde bir dükkân tutmuş, mesleğini yapacak malzemeleri satın almıştı. Geçen yıldan beri buradaydı ve müşterileri sürekli artıyordu. Sadece aile fotoğraflarıyla yetinmiyor, kentteki çeşitli binaları da görüntülüyordu.

Rum Kilisesi'nin bahçesinin önünden geçti, dar bir sokağa saptı fotoğrafçı. Kapı numaralarını izleyerek taş kaldırımlarda yürüdü. İki katlı, cumbalı bir evin önünde durup saatine baktıktan sonra tokmağı sertçe vurdu.

Uzun boylu, esmer bir adam açtı kapıyı. “Mösyö Petrov, tam zamanında geldiniz.”

“Müşterilerimi asla bekletmem, Mösyö Dumas.”

Frank Dumas, sofayı geçtikten sonra bir odanın kapısını açtı. “Siz rahatınıza bakın. Ben eşime haber vereyim,” dedi.

Viktor, şöminenin karşısındaki koltuğa oturdu. Gözlerini alevlere dikip Dumasların ondan nasıl bir iş isteyebileceklerini düşündü. Ona söylediklerine göre Frank ve karısı Solange iki gün sonra birinci evlilik yıldönümlerini kutlayacaktı. Viktor da fotoğraflarını çekecekti. Solange, Viktor’un dükkânına dün sabah gitmiş, değişik bir fotoğraf istediğini söylemişti. Konuyu görüşmek için de evlerine davet etmişti. Görüşmenin nasıl sonuçlanacağını çok merak ediyordu Viktor.

Kapı açıldı. Frank ve Solange, gülümseyerek içeri girdi.

Bahçeden gelen sesi duyunca irkilerek gözlerini araladı. Galiba bahçe kapısı açılıp kapanmıştı. Ayak sesleri yaklaşıncaya ve verandanın ahşap tabanı gıcırdayınca tedirginlik içinde doğruldu. Yatağın diğer tarafına bakınca boş olduğunu gördü. Kocasını hâlâ dönmemişti.

İpek sabahlığını üzerine geçirdi ve odadan çıktı Emma Irwing. Çocukluğundan beri uykusu çok hafifti. En küçük tıkırtıda bile gözlerini açar, bir daha da kolay kolay uyuyamazdı.

“Oliver, sen misin?” diyerek basamaklardan inmeye başladı. Cevap alamayınca endişelendi. Salondaki saate iyice yaklaşıp baktı. Sabahın üçüne geliyordu. Oliver’ın hastanedeki nöbeti saat on ikide bitecekti. Gelen o muydu acaba? O sırada sundurma kapısının açık olduğunu fark etti. Kapıyı açanın bir hırsız olup olmadığını düşündü ürpererek. Duvarda asılı duran tüfeği aldı, kapıya doğrulttu. “Kimsiniz?” diye seslendi titrek bir sesle. Yine cevap alamayınca ağır adımlarla kapıya yaklaştı. Kocasını sundurmada görünce, “Niçin cevap vermiyorsun?”

diye öfkeyle bağırdı. “Beni çok korkuttun.” Derin derin soluk aldı.

Adam, arkasına bakmadan işaretparmağını dudaklarına götürdü, “Sus,” dedi alçak bir sesle. Pantolonu ve çizmeleri çamur içindeydi. Bacakları titriyordu.

“Çok gergin görünüyorsun, ne oldu?” diye sordu Emma.

Oliver, bahçeye bakmaya devam ederken, “Bilmiyorum,” dedi sesini biraz yükselterek. “Eve yaklaşırken sanki bahçe duvarının dibinde birini gördüm.”

Emma Irwing, kocasının arkasında durdu. “Karanlıkta bir şey görünmüyor. Yanılmış olmayasın...”

“Haklısın. Belki de yoldan geçen biriydi. Neyse, içeri girelim. Çok yorgunum.”

“Hastanede işin çoktu galiba?”

Doktor, bir kez daha dışarı baktıktan sonra kapıyı kapattı, tüfeği karısının elinden alıp duvardaki yerine astı. “Birkaç hastam ansızın kötüleşti. Bir koğuştan diğerine koşmaktan canım çıktı.”

Kadın, titreyerek kollarını kavuşturdu. “Üşüdüm. Artık yatalım. Sen de dinlen.”

“Senin uykunu da kaçırdım.” Karısına sarıldı, dudaklarından hafifçe öptü.

Birlikte merdivene doğru yürüdüler.

Yorgunluktan sallanıyordu doktor. Ağır adımlarla banyoya yöneldi.

“Yıkanınca kendine gelirsin,” dedi Emma ve yatak odasına doğru yürüdü. Sahanlığın sonundaki kapının önünden geçerken durakladı. Bir zamanlar Alice kalıyordu o odada. Kapıyı aralayıp hüznle içeri baktı.

Hristos Teodosis'in antikacı dükkânı Kızlarağası Hanı'nın karşısındaydı. Sokratis, hanın bitişiğindeki kahvehanede nar-gilesini tttrp çayını içtikten sonra dükkâna girdi.

Dükkânın duvarları ahşap raflarla kaplıydı. Üzerlerine eski tabaklar, vazolar, paralar, buhurdanlıklar, gerdanlıklar, değerli taşlar, ty kalemler, kalın ciltli kitaplar sıralanmıştı. Duvarlar-da kırık ervelili gravürler asılıydı. Yıpranmış halılar, sırları dökülmüş mangallar, paslı gemici fenerleri duvar diplerine düzenli bir şekilde yerleştirilmişti.

Rum antikacı Hristos, sattığı mallar kadar eski bir masada oturuyor, taş baskı bir resmi inceliyordu. Dedektifin içeri gir-diğini fark etmemişti.

ksrp boğazını temizledikten sonra, "Kalispera, Hristos Teodosis," dedi Sokratis. "Rahatsız etmiyorum, değil mi?"

Kısa boylu tombul adam yerinden sıçradı. Gzlklerinin arkasından karşısındakini süzerken, "Oo, Sokratis!" dedi. "Aman efendim, aman... Sizi burada görmek ne büyük mut-luluk..."

"Uzun zamandır grşemiyorduk. Uğrayıp hatırınızı sora-yım dedim."

Antikacının yüzünde kurnaz bir gülümseme belirdi. "Siz durup dururken gelmezsiniz buralara. Vardır mutlaka bir konu... Burnum para kokusu alıyor."

Sokratis sandalyeye oturdu, karşısındakini fazla merakta bırakmamak için hemen konuya girdi:

“Müşterilerimden biri yakında Simirna’dan ayrılacak. Bu yüzden koleksiyonunu elden çıkarmak istiyor.”

Yumruklarını masaya indirdi antikacı. “Yahu, koleksiyon satılır mı hiç! Kimmiş bu akılsız?”

“Adı bende saklı. Duyulsun istemiyor. Koleksiyonunu niçin elden çıkarmak istediğini anlattı. Çok yaşlı olduğu için yakında ölümün geleceğini düşünüyor. Çoluk çocuğu, yakın akrabası falan yok. Eşyalarını paraya çevirip geri kalan günlerini keyif içinde sürdürmek istiyor.”

Hristos, kalın parmaklarını dudaklarında dolaştırırken, “Demek öyle...” diye mırıldandı. “Peki, nasıl yardımcı olabilirim? Değerli bir koleksiyonu satın alacak kadar param yok. Altmış yaşına geldim ama zengin değilim.”

“Sizden ricam şu... Çevreniz geniştir. Bu değerli koleksiyona para sayacak zenginleri bilirsiniz. Eğer aracılık yaparsanız, müşterim sizin hakkınızı da ödeyecek.”

Hristos’un yüzündeki düşünceli ifadenin yerini gülücükler alıverdi ansızın. “Elbette kuzum. Yardımcı olurum. Ancak alıcının eserleri görmesi gerek.”

Konuşma Sokratis’in istediği rotaya girmişti. Sevincini belli etmeden, “Eserler büromda,” dedi. “Alıcı, gelip görebilir. Hepsi birer şaheser. Şimdiye kadar gördüğüm en muhteşem koleksiyon. Osmanlı silahları da var. Hatta altın kaplama iki *Revolver* tabanca...”

Hristos, ellerini keyifle ovuşturdu. “Koleksiyona layık bir müşteri bulacağım. En kısa zamanda ziyaretinize gelecek.”

Dedektif, teşekkür edip ayağa kalktı. Hristos, sırtına vura vura kapıya kadar uğurladı onu.

Sokratis’in planı, Hristos’un getireceği antika silah meraklısı müşterileri belirlemek ve peşlerine takılmaktı. Eczacı Reşat

Hüseyin'in katili onlardan biri olabilirdi. Hristos çenesi düşük, geveze biriydi. Müşteri kızıştırmak için sağda solda konuşacaktı. Katilin kulağına gidebilirdi bunlar. Dürüst bir alıcı kimliğiyle de gelebilirdi katil. O zaman Sokratis'in işi daha da kolaylaşırdı.

Çingirak sesleri ve kahkahalar duyunca düşünceleri dağıldı. Ne olduğunu anlamak için etrafına bakındı.

Kızlarağası Hanı'na bir deve kervanı gelmişti. Birkaç kişi, kervanın başındaki süslü merkebi ve çuval yüklü develeri gülererek izliyordu.

Kalabalığın arasında arkadaşı Elenka'yı görünce yanına yaklaştı genç adam. "Kalispera. Bu soğuk havada sokakta işin ne?" diye sordu. "Tı kanis?"

"Kalispera. Dükkânları dolaşıyorum. Ya sen ne yapıyorsun burada?"

Yirmi bir yaşındaki Elenka, Yunan kaligrafisi sanatçısıydı. Orta boylu, minyon tipli, siyah saçlıydı. Yakası kürklü kalın bir manto giymişti. Şapkasında çiçek ve kuş desenleri vardı. Tuhafiyeci babası ve annesiyle aynı evde oturuyordu. Sokratis, on yıldan beri tanıyordu onu.

"Halletmem gereken birkaç küçük iş var," dedi Sokratis.

"Birini mi takip ediyorsun yoksa? Bir cinayet mi işlendi? Katili bulmak için mi dolaşıyorsun buralarda?"

Dedektif, "Yok canım!" diyerek kestirip attı. "Annen ve baban nasıl? Epeydir uğrayıp hatırlarını soramadım."

"Annem mutfaktan çıkmıyor. Babam da odasına tıklılıp kitaplarına gömülüyor. En kısa zamanda gel. Seni görmekten mutlu olurlar." Sonra bir arkadaşıyla buluşacağını söyleyip kalabalığa karıştı.

Sokratis, çarşıdan çıkıp Dimitris Manetas'ın işyerinin yolunu tuttu. Söz verdiği gibi avukatın bürosunu kontrol etmek istiyordu.

Hana varınca üst kata çıktı. Büronun önünde cebini karıştırıp anahtarı buldu. Anahtarı kilide sokunca kapının kilitli

olmadığını fark etti. Tedirgin bir şekilde kapıyı ittirdi. İçeri adımını attığı anda gördüğü manzara karşısında donakaldı. Dosyalar yere atılmış, belgeler sağa sola saçılmıştı. Masaların çekmeceleri açılmıştı.

Ağır ağır yürüdü Sokratis. Heyecanla soluğunu tutarak etrafa göz gezdirdi. O sırada ağır bir koku geldi burnuna. Dimitris'in odasının kapısını çizmesinin burnuyla ittirip içeri girdi. Yerde kanlar içinde yüzükoyun yatan adamı görünce irkildi. Sonra yanına yaklaştı. Adamın kafası, boynu ve sırtı kan içindeydi. Yerde paramparça olmuş kristal vazo duruyordu. Katil, kurbanına onunla saldırmıştı anlaşılan.

Sokratis, halının üzerindeki kurumuş kana basmadan eğildi, cesedin yüzüne dikkatle baktı. Onun Vasilis Kristopulos olduğunu fark edince şaşkınlıkla geri çekildi ve duvara yaslandı. Kendini toparlayınca, gözleri yarı açık kanlı yüze bir kez daha bakarak hüzünle haç çıkardı. Vasilis'le geçirdiği çocukluk ve gençlik anıları belleğinde canlandı. Nemlenen gözlerini kolunun tersiyle sildikten sonra para kasasının bulunduğu tarafa gitti. Demir kasanın kapağı açıktı. İçine göz atınca boş olduğunu gördü. Ne varsa alıp götürmüştü hırsız. Bir de ceset bırakmıştı arkasında.

Dedektif kapıyı kapatıp işhanından ayrıldı, Cevdet Sami'nin görev yaptığı karakola doğru hızlı adımlarla yürüdü. Cinayeti ve hırsızlığı bildirmesi gerekiyordu. Sonra Londra'ya telgraf çekecek, olayı avukata anlatacaktı. Dimitris Manetas önemsiz bir isteği olduğunu söylemişti ona. Ama bu önemsiz istek, Sokratis'e önemli bir iş yaratacak gibi görünüyordu. Arkadaşının katilini ele geçirmeden huzur bulmayacaktı.

"Daha ne kadar bekleyeceğim?" diye sordu Yulia İvanovna. "Yarım saatten beri buradayım." Elbisesinin dantelli yakasından sarkan kırmızı kurdeleyle oynuyordu.

Seyrek saçlı, ince bıyıklı kâtip, “Biraz sabırlı olun,” dedi. “Buraya haber vermeden geldiniz. Kıryos Stefanos’un her zaman işyerinde olacağını size kim söyledi kuzum?”

Yulia, işaretparmağını adama doğru salladı. “Geçen hafta limanda ne zaman istersem gelebileceğimi..”

Sinirli bir tavırla kadının konuşmasını kesti beriki:

“Öyle söylemiştir ama ne zaman iş çıkacağı hiç belli olmaz. Koskoca nakliyecisi. Nefes almaya bile fırsatı yok.”

“O kadar da abartmayın canım. Şimdi nerede?”

“Canım, ne bileyim ben? Limandadır... Ticaret Odası’ndadır... Çok meşgul, çok... Diyorum ya, büyük nakliyecisi!”

Yulia, çantasından yelpazesini çıkardı ve söylenerek sallamaya başladı.

“Hava sıcak değil ki..” dedi adam.

“Mon Dieu! Size ne! Beklemekten içime fenalık geldi. Rahatlamaya çalışıyorum.” Gözlerini odanın içinde dolaştırdı.

Masa ve dolaplar dosyalarla doluydu. Duvarlarda bir harita ile gemi fotoğrafları asılıydı.

“Kıryos Stefanos geliyor,” dedi kâtip ve masasından kalktı.

Yulia, şaşkın bakışlarla, “Nereden anladınız?” diye sordu. “Pencereden bakmıyordunuz ki!”

Kapıyı açtı adam. “Ayak seslerini duydum,” dedi gülümseyerek. “İyi bir kâtip, patronunun ayak seslerini tanır.”

Çok geçmeden Kostas Stefanos içeri girdi. Yulia’yı görünce bir an tereddüt edip, “Sizi hatırladım,” dedi. Kadının elini nezaketle öptü. “Çok beklediniz mi? Keşke geleceğinizi önceden bildirseydiniz.” Şapkasını çıkardıktan sonra kâtipten onları yalnız bırakmasını istedi. Ardından Yulia’nın karşısındaki koltuğa oturdu.

“Zamanınızı fazla almayacağım, Mösyö Stefanos,” dedi Yulia. “Bir yata ihtiyacım var. Sizden kiralayabileceğimi düşündüm.”

“Ben yat kiralamıyorum.”

“Öyle mi? Limanda karşılaştığımızda deniz taşımacılığıyla uğraştığınızı söylemişsiniz. Ben de sandım ki...”

“Evet ama benim gemilerim yük taşımak içindir.”

“Demek ki yanlış anlamışım.” Yüzündeki ifadeden hayal kırıklığına uğradığı belliydi.

“Niçin yat kiralamak istiyorsunuz?”

“Levant bölgesini çok merak ettiğim için Ege’ye ve Akdeniz’e açılmayı tasarlıyorum.”

Kostas Stefanos, düşünceli bir şekilde posbıyığının ucuyla oynadı. “Size yat kiralayabilecek güvenilir birini tanıyorum,” dedi sonra.

Yulia, heyecanla adama sokuldu. “Merci. Adresini verebilirseniz, en kısa zamanda görüşmeye gidebilirim.”

Kostas, yazı takımından bir kâğıt çekip yazmaya başladı.

Spider araba Rıhtım Caddesi’nde hızla ilerliyordu. Yolda yürüyenler ezilmemek için kenara çekiliyor, yumruklarını kaldırıp öfkeyle bağırıyordu.

Oliver Irwing, Sokratis’e dönüp, “Keşke Dora’yı hastaneye getirseydin,” dedi. “Daha iyi kontrol ederdim.”

“Kendinden geçmişti. Yerinden kaldırmak istemedim.”

“Umarım, önemli bir sorunu yoktur.” Yüzündeki ifade ve ses tonundan çok gergin olduğu belliydi.

Bir şey söylemedi Sokratis ve sigarasından duman çekerek dışarı baktı. Vasilis Kristopulos’un cesedini bulduğunu Serkomiser Cevdet Sami’ye bildirdikten sonra avukatın Trasa Sokağı’ndaki evine gitmişti. Dora Kristopulos, bir arkadaşıyla çay içiyordu o sırada. Sokratis, söze nasıl başlayacağını bilememiş, bir süre ağzında laf geveledikten sonra Vasilis’in öldürüldüğünü söylemişti. Dora, şaşkın bakışlarla onu süzmüş, sonra titreyerek hıçkırmaya başlamıştı. Arkadaşı, komşularını çağırmıştı

hemen. Birkaç dakika içinde mahalledeki kadınlar evi doldurmuştu. O sırada Dora kendinden geçmişti. Sokratis, kadınların yardımıyla onu yatağına taşımış, ardından hastanenin yolunu tutmuştu.

“Vasilis’i kim öldürmüş olabilir ki?” diye mırıldandı Doktor Irwing. Bir yandan da çantasının sapıyla oynuyordu.

“Her kimse, benden korksun.”

Araba evin önünde durunca önce Oliver Irwing çıktı dışarı. Hızlı adımlarla eve doğru yürüdü.

Sokratis, sürücünün parasını ödedikten sonra koşarak doktorun yanına gitti.

Kapıyı açan bir kadın, “Hâlâ baygın,” dedi. Ardından telaşla yatak odasına doğru ilerledi. Doktor da onu izledi.

Sokratis, loş oturma odasına girdi, içki dolabından çıkardığı şişeden bir kadeh konyak doldurdu. Koltuğa oturup içmeye başladı. Vasilis’le bu odada geçirdiği çocukluk günlerini anımsadı. Dora Kristopulos onlara limonata yapar, uslu uslu oturmalarını isterdi.

“Bir kadeh de ben içsem fena olmayacak,” dedi odaya giren doktor. Sehpa da duran şişeden bir kadeh doldurdu.

“Durumu nasıl?”

Doktor, kadehindeki içkiyi yarıladıktan sonra bacak bacak üstüne attı. “Kendine geldi ama hâlâ şok içinde. Durmadan ağlıyor. Biraz yatıştırıcı verdim.” Çantasından çıkardığı reçeteyi sehpanın üzerine koyup yazmaya başladı.

“Bunun üstesinden kolay kolay gelemez,” dedi Sokratis. “Vasilis’ten başka kimsesi yoktu.”

“Zaman her acıyı küllendirir,” dedi doktor ve reçeteyi dedektife uzattı. “Bunları hemen alabilir misin? Zaman kaybetmeyelim.” İçkisinin geri kalanını bitirdi, bir kadeh daha doldurdu.

“Anılarınızı deşmek istemem ama cinayet sizi de üzdü, değil mi?”

Başını salladı beriki. “Buraya gelirken hep zavallı Alice’i düşündüm. Vasilis’i de... Tanrım, ne kötü kaderleri varmış. Neyse... Haydi, git artık. Bir an önce ilaçları getir.”

“Ben dönünceye kadar burada kalacak mısınız?”

“Evet. Dora yeniden kriz geçirebilir. Yanında beklesem iyi olur.”

Kadehin dibindeki konyağı bir dikişte bitirdikten sonra odadan çıktı Sokratis. Sokağa çıkar çıkmaz eczane aramaya başladı.

•

6

Vasilis Kristopulos'un Rum Kilisesi'ndeki cenaze ayini çok hüzünlü geçmişti. Dora Kristopulos sık sık kendini kaybetmiş, arkadaşları onu teselli edebilmek için çok uğraşmışlardı. Tabut, mezarlıkta toprağa yerleştirilirken de bilincini yitirmişçesine bir şandalyede oturmuştu Dora.

Sokratis'in kilisede ve mezarlıkta yaşadığı sıkıntı, cinayetin işlendiği Kristal Han'a gittikten sonra daha da artmıştı. Polisler büroyu didik didik ederlerken yanlarında bulunmuş, sorularına cevap vermişti. Cevdet Sami, soruşturma hakkında ona bilgi verebileceğini söylemişti. Şimdi Nalpas Pastanesi'nde onun gelmesini bekliyordu dedektif.

Serkomiser fazla gecikmedi. Kahve siparişini verdikten sonra, "Seni merakta bırakmayayım," dedi. "İstersen sen sor, ben cevap vereyim. Daha hızlı yol alırız."

"Haklısın," dedi Sokratis. "Katilin ne zaman içeri girdiğini saptayabildin mi?"

"Bana kalırsa, akşam saat dokuzdan sonra... O saatlerde kimse olmaz buralarda."

"Kapının kilidinde zorlanma var mı?"

"Evet, azizim. Katil, kilidi açmak için bıçak kullanmış olmalı. Tipik hırsız işi. Ama bizim hırsızın katillik özelliği de varmış."

"Peki, ya hanın dış kapısı?"

“Belli ki orası da aynı bıçakla açılmış. Zorlama izleri var.”

“Hanın gece bekçisi ne yapıyormuş o sırada?”

“Handakiler bekçi tutmamışlar çünkü herkesin anahtarı varmış. İlk gelen, dış kapıyı açarmış. En son kim çıkarsa da kilitlermiş. Zaten dört odalı küçük bir mekân... Herkesin birbirinden haberi var.”

“Diğerleri kimler?”

“Biri, Ermeni ihracatçı. Soğuk algınlığı geçirdiği için geçen haftadan beri evinde yatıyormuş. Anahtarı alıp bürosunu inceledik. Kimse girmemiş.”

“Peki ya diğerleri?”

“O gün handa bir Türk tacir ve İtalyan sigortacı varmış. Hava kararırken ayrılmışlar. Katil onların yazıhanelerine de girmemiş.”

“Çok garip. O saatte civarda kimse olmadığı için bütün odalara kolayca girebilirdi.”

“Bana kalırsa, Kristopulos’u öldürünce paniğe kapıldı, çaldıklarıyla yetinmek zorunda kaldı. Başka yere giremeden de kaçtı. Asıl merak ettiğim konu şu: Acaba Vasilis’in o saatte büroda ne işi vardı?”

Düşünceli bir tavırla mırıldandı Sokratis:

“Kim bilir? Belki de Aydın’dan geç vakit döndü, aklına takılan bir şeye bakmak veya evrak bırakmak için büroya uğradı.”

“Cinayeti işleyen, bir gayrimüslim olabilir. Senin de kulakların açık olsun. Bir şey duyarsan hemen bana bildir.”

“Merak etme. Bu konuda da yardımcı olurum.”

“Tabii, bu arada eczacının katilini de unutma!” Sonra bir başka cinayet yerine gideceğini söyleyip kahvehaneden ayrıldı.

Sokratis dışarı çıkarak Rıhtım Caddesi’nde ağır ağır yürüdü. Türk tüccarla ve İtalyan sigortacıyla bir an önce konuşma-

lı, Ermeni ihracatçıyla iyileşmesini beklemeden görüşmeliydi. Elbette Vasilis Kristopulos hakkında da bir araştırma yapmalıydı. Çocukluk arkadaşı da olsa avukatın hayatında bilmediği karanlık noktalar, sırlar olabilirirdi.

Son ziyaretçi Étienne Clement de ayrıldıktan sonra Elenka, içki dolabından bir şişe konyak çıkardı. İki kadehi doldurduktan sonra birini Dora Kristopulos'a uzattı. Kadın titreyen elleriyle bardağı aldı, dudaklarına götürdü. Elenka da karşısına oturup içkisinden bir yudum aldı.

Ev, o gün de taziye için gelen ziyaretçilerle dolup taşmıştı. Siyah yas giysileri içindeki Dora, metanetli görünmeye çabalasa da bir süre sonra gözyaşlarına engel olamamıştı. İlerleyen saatlerde acıya iyice yenik düşmüş, kamburu çıkmışçasına iki büklüm olmuştu.

“Biraz daha verir misin?” dedi kadın ve kadehi genç kıza uzattı.

Elenka, bardağı yarısına kadar doldurdu. O sabah buraya annesi Elenor'la gelmişti. Elenor, komşusunun çok kötü durumda olduğunu fark edince kızını onun yanında bırakmıştı.

Kapı çalınca, “Kim geldi acaba?” dedi Elenka ve antreye gidip kapıyı açtı.

İçeri giren Sokratis, genç kızın elini öptü. “Dora nasıl?” diye sordu.

“Hiç iyi değil. Bu hali çok uzun sürecek galiba.”

“Kolay değil. Hayatından bir parça koptu.”

Birlikte odaya girdiler.

Dora'nın konyak içtiği bardağın yerde olduğunu görünce telaşla kadının yanına koştu Elenka.

Dora'nın başı öne düşmüştü. Eteği konyağa bulanmıştı.

“Rahatsızlandınız mı?” diye sordu genç kız.

Dul kadından hiç ses çıkmadı. Sadece göğsü hırıldıyordu.

Elenka endişeyle sarstı onu. “Kiria’ Kristopulos...”

“Kendinden geçmiş. Hemen hastaneye götürelim.”

Elenka askıdan aldığı pelerinle Dora’nın üstünü örttü. Sokratis, kadını kucağına aldı. Sokağa çıkar çıkmaz bir araba buldular.

Rum Hastanesi’ne varınca hemşireler, Dora Kristopulos’u sedyeye yatırıp bir odaya götürdüler. Elenka onlarla birlikte içeri girerken Sokratis’in gözüne Oliver Irwing ilişti. Koridorun sonunda bir hemşireyle konuşuyordu.

Dedektif, doktorun yanına gitti, Dora’nın durumunu bir çırpıda anlattı.

Oliver kadınla hemen ilgileneceğini söyledikten sonra o gece nöbetçi olacağını belirtti. Dora’yla daha yakından ilgilenebilirdi. Güçlkle konuşmuştu. Çok yorgun olduğu belliydi. Gözleri adeta kan çanağına dönmüştü.

Doktor ayrıldıktan sonra sıkıntıyla koridorda dolaşmaya başladı Sokratis. Oyalanmak için duvarlardaki panolara göz gezdirdi, bahçe kapısının önündeki bronz Hipokrat büstüne baktı. Bahçeye çıkınca Dora Kristopulos’un önemli bir rahatsızlığı olmamasını diledi.

“Geciktiğim için kusura bakmayın,” dedi Étienne Clement ve masasına oturdu. “Çok beklediniz mi?”

Yulia İvanovna soğuk bakışlarla adamı süzerken, “On dakikadan beri buradayım,” diye söylendi.

“Keşke başka bir memurla görüşseydiniz.”

“Benim işim sizinle mösyö.”

“Bir kez daha özür dilerim. Bir arkadaşım öldürüldü. Anne-sine taziye için gittim. Bu yüzden geciktim.”

“Çok üzüldüm. Toprağı bol olsun. Adı neydi?”

1 Eski Yun. *Kyria*. Hanımefendi. (ed.n.)

“Vasilis Kristopulos...”

Genç kadın gözlerini iri iri açtı. “Aa, o genç avukat mı?” diye sordu elini şaşkınlıkla ağzına götürürken. “İngiliz Bahçesi’nde karşılaşmış, Café de Paris’te kahve içmiştik. Zavallı... Peki, katili yakalandı mı?”

Étienne, sigara kutusundan bir sigara çıkarıp yaktı. “Ne yazık ki hayır!” dedi dumanı üflerken. Demek, tramvay durağında Vasilis’in yanında gördüğü kadın oydu. Gerçekten de çok güzeldi.

“Neyse, biz konumuza gelelim,” dedi Yulia.

“Sizi dinliyorum matmazel. Hesap mı açtıracaksınız?”

“Madam!” dedi Yulia. Kollarını kavuşturdu, mavi gözlerini karşısındakine dikti. “Hesap açtırmayacağım. Yat kiralamak istiyorum. Kostas Stefanos, sizin yardımcı olabileceğinizi söyledi.”

Fransız, bu cevabı hiç beklemiyordu. Bir süre duraksadıktan sonra, “Evet, bir yatırım var,” dedi. “Kiralamak için Mösyö Stefanos’un yardımını istemiştım.”

“Umarım, sağlam bir teknedir. Yolculuğumun denizin dibinde bitmesini istemem.”

“Hiç endişelenmeyin. Bakımını yeni yaptırdım. O günden beri denize açılmadı. Nereye gideceksiniz?”

“Ege’ye, Akdeniz’e... Yatın kaptanı var mı?”

“Evet. Oldukça tecrübelidir. Anlaşabilirsek, onunla konuşurum.”

“O halde pazarlığa başlayalım.”

Çevresine bakındı Étienne. Çalışma yeri, dolaplarla bankanın diğer memurlarından ayrılmıştı. Yanındaki masada oturan memur da müdürün yanındaydı. Bu yüzden konuğuyla konuştuklarını kimse duyamazdı. Yine de sesini alçaltarak, “Tabii, madam,” dedi. “Anlaşacağımıza eminim.”

Birbirlerine biraz daha yaklaşıp kısık sesle pazarlığa başladılar. Étienne’in fiyat tekliflerini sürekli reddetti Yulia. Kendi

önerisini kabul ettirmek için adamı inatla zorladı. Sonunda bir fiyatta anlaştılar.

“Başa çıkılması zor bir kadınsınız,” dedi Étienne. Ter içinde kalmıştı. “Pazarlık yapmayı iyi biliyorsunuz.”

Yulia çantasından çıkardığı mendille adamın alnındaki terleri sildi. “Babamdan öğrendim,” dedi alaycı bir ses tonuyla.

“Kaptanla konuştuktan sonra size haber veririm.”

“Bekleyeceğim.” Adresinin yazılı olduğu kâğıdı uzattı ve ayağa kalktı. “Mendilim sizde kalsın. Bugünün anısına...”

Fransız, bir şey söyleyemedi. Yulia kapıdan çıkarken arkasından bakakaldı.

Hava kararınca kadar masasında çalıştı Étienne. Bankadan ayrıldıktan sonra tramvaya bindi, Dumasların evinin yolunu tuttu. Akşam yemeğine onlara davetliydi.

Kokaryalı’daki evin kapısını açan Frank, “Geciktin,” dedi. “Solange sofrayı kuralı çok oldu.”

“Kusura bakmayın. Yata birine kiraladım. Pazarlık uzun sürdüğü için işlerimi zamanında yetiştiremedim.”

“Étienne mi geldi?” diye içeriden seslendi Solange.

“Evet, hayatım. Para peşinde koştuğu için gecikmiş.”

Gülüşerek yemek odasına girdiler.

Masaya otururlarken, “Sophie’den hâlâ haber yok mu?” diye sordu Solange.

“Ne yazık ki hayır.”

Frank, kadehlere şarap doldururken, “Bir bakarsın yakında çıkar gelir,” dedi.

Bankacı, derin derin iç çekti. “Öyle olmasını ümit etmekten başka çarem yok.”

Yemek boyunca Frank öğrencilerle uğraşmanın zorluğundan söz edip durdu. Solange kendisinin Sophie’ye mektup yazmasının iyi olup olmayacağını sordu. Bunun iyi bir düşünce olmadığını söyledi Étienne.

Oliver Irwing, son hastasını muayene edip reçeteyi yazdıktan sonra koltuğuna yaslandı, ayaklarını ilaç dolabına doğru uzattı. Biraz kestirmek istiyordu ama kapı açılınca hevesi kurasığında kaldı.

İçeri giren Emma Irwing, “Bitkin görünüyorsun, çok mu yoruldu?” diye sordu. Başında, tülü arkaya atılmış lacivert bir şapka vardı. Mantosunun göğsüne kelebek şeklinde gümüş bir broş ilıstırmıştı.

“Halimden belli oluyor galiba.” Ayağa kalkıp karısını yanaklarından öptü.

“Baş sağlığı dilemek için Dora Kristopulos’un evine gittim. Ancak komşusu hastaneye götürdüklerini söyledi.”

“Evet, burada. Sokratis ve Elenka getirdi.”

“Durumu nasıl?” diye merakla sordu Emma.

“Ölümün yarattığı şoku hâlâ atlatamadı. Zor tabii. Yatıstırıcı ilaçlar verdim. Bir süre daha burada kalsa iyi olur.”

“Vasilis’in cinayete kurban gideceğı hiç aklıma gelmezdi. Babası gibi genç yaşta öldü.”

“Ölümün ne zaman, ne şekilde geleceğı belli olmuyor.” Titreyen elleriyle yüzünü ovuşturdu.

Gözlerini hüznle kocasına dikti kadın. “Alice’e olduğı gibi...”

Alice Fleming, Emma’nın tek yeğeniydi. Kızın annesi, o yedi yaşındayken ölmüş, babası yeniden evlenip Amerika’ya göç etmişti. Genç karısı yanlarında istemediğı için Alice’i Emma’ya bırakmak zorunda kalmış, birkaç yıl sonra dönüp alacağını söylemişti. Ancak o günden beri ses seda çıkmamıştı. Çocukları olmayan Irwingler, Alice’i kendi çocuklarıymış gibi büyötmüştü. Ona çok ihtimam göstereleler de genç kızın henüz on sekiz yaşındayken vereme yakalanmasını önleyememişlerdi. Zaten zayıf bünyeli olan ve sık sık hastalanan genç

kız, tedaviler işe yaramayınca dört ay önce hastane koğuşunda can vermişti. Kızın tedavisiyle Oliver ilgilendiği için o da perişan olmuştu.

“Alice’in ölümü Vasilis’i de yıkmıştı,” dedi Oliver. “Her şeyden uzaklaşıp kendini çalışmaya vermişti.”

“Belki öteki âlemde şimdi birliktedirler.”

Oliver, cevap vermedi. Gözlerini kapatarak başını öne eğdi.

“Seni de üzdüm,” dedi Emma.

“Zamanla acılarımız küllenecek.”

“Bazen Alice’i gelinlik içinde hayal ediyorum da...”

Emma Irwing, Alice’le Vasilis’in birbirlerini çok sevdiklerini biliyor, içten içe evlenmelerini diliyordu. Oliver da aynı düşüncededeydi. Karıkoca, onların bağlardaki gezintilerini uzaktan keyifle izler, kendilerine yakın bir evde oturmalarını dilerdi. Ancak genç kızın beklenmedik ölümü her şeyi altüst etmişti. Alice için hazırladığı çeyiz sandığını bir yardım derneğine bağışlamıştı Emma.

Karısının gözlerinin nemlendiğini fark eden Oliver, konuyu değiştirmek için, “Dora’yı görmek ister misin?” diye sordu.

“Evet,” diye başını salladı kadın. Mendiliyle gözyaşlarını sil-di.

Sokratis, çamurlu yolları geçtikten sonra Kristal Han'a vardı. Görüşmek istediği tüccarın bürosu birinci kattaydı. Üzerindeki pirinç levhada *Abdullah Hüsrev* yazan kapının tokmağına sertçe vurdu.

Kapıyı kısa boylu, ince bıyıklı, orta yaşlı bir adam açtı. Beyaz gömleğinin kollarında siyah kolluklar vardı. Tüccarın kâtibi olmalıydı.

"Abdullah Efendi'yle görüşmek istiyorum," dedi dedektif.

Adam başını hafifçe eğdi. "Buyursunlar beyim. Kim geldi diyeyim?"

Sokratis kendini tanıttı ve kâtibin peşine takıldı. Birlikte küçük bir odaya girdiler.

İçerisi oldukça sade döşenmişti. Duvarlarda Arapça duaların yazıldığı çerçeveler asılıydı. Köşede katlanmış bir seccade ve ibrik duruyordu. Yere Türk halısı serilmişti.

Abdullah Hüsrev, masasındaki kâğıt yığınları arasında kaybolmuştu adeta. Orta boylu, gür siyah sakallı biriydi. Başında kırmızı fes vardı. "Hayrola efendi, ziyaretinizin sebebi nedir?" diye sordu ve genç adama oturmasını işaret etti.

"Dimitris Manetas'ın bürosunda işlenen cinayet ve hırsızlık hakkında görüşmek istiyorum," dedi Sokratis ve koltuğa oturdu. "Katilin yakalanabilmesi için Serkomiser Cevdet Sami yardımımı istedi."

Tacir, kaşlarını düşünceli bir tavırla çattı. “Geçen gün gelen zaptiyelere gerekli bilgileri vermiştim ama buyurun, siz de sorun.”

“İşe gelirken ve giderken handa dikkatinizi çeken bir şey oldu mu Abdullah Efendi?”

“Hayır. Zaten kuşkulansaydım polise hemen bildirirdim. Dimitris Efendi’yle yakın arkadaşız. Onun sıkıntısı, benim sıkıntım demektir.”

“Hukuki işlerinize o mu bakar?”

“Ticari akitlerimi hazırlar, davalarımıyla ilgilenir. Ama dostluğumuz işle sınırlı değildir. Kulüpte de sık sık birlikte oluruz.” Kâtip içeri girdi, çay bardaklarını sehpaaya bırakıp ayrıldı. Dedektif, çaydan bir yudum aldıktan sonra sordu:

“Hangi kulübe giderdiniz?”

“Avcılar Kulübü’ne. İkimiz de avcılığa meraklıyız. Diğer avcılarla bir araya gelip sohbet etmekten çok hoşlanırsınız.”

Sokratis, sorularını sıraladı:

“Dimitris’in canını sıkan şeyler var mıydı, başına garip olaylar gelmiş miydi, şüphesini çeken birinden söz etmiş miydi size?”

Abdullah, bıyıklarını burarak bir süre düşündükten sonra, “Böyle konuları aramızda hiç konuşmazdık,” dedi. “Endişeli hallerini de hiç görmedim. Yoksa arılardım.”

Genç adam, Abdullah Hüsrev’e birkaç soru daha sordu ancak aldığı cevaplardan işine yarayabilecek bilgiler edinemedi. Sonra konuyu öldürülen avukata getirdi:

“Peki, Vasilis Kristopulos’la görüşür müydünüz?”

“Pek samimi değildik. Sadece karşılaştığımızda selamlaşır, ayaküstü konuşurduk. Nur içinde yatsın.”

“Dimitris Manetas, onun hakkında bir şeyler anlatır mıydı?”

Tacir, sakalını sıvazlarken, “Çok çalışkan olduğundan, ağır iş yükünü hafiflettiğinden bahsederdi,” dedi. “Öldürüldüğünü

duyunca çok üzülecek. Ama elden bir şey gelmez. Rabbimin takdiri böyleymiş.”

Yaşlı kâtip içeri girdi. Abdullah Hüsrev’in imzalaması gereken evrak olduğunu söyledi.

Sokratis, “Sizi daha fazla meşgul etmeyeyim,” dedi ve ayağa kalktı. “Komşunuz Ermeni ihracatçıya nasıl ulaşabilirim?”

“Aram Kalaycıyan, Ermeni Mahallesi’nde oturur,” dedikten sonra adresi verdi tacir.

“Yanılmıyorsam, bu handa bir de İtalyan sigortacı varmış.”

“Angelo Franco... Bürosu üst kattadır. Görürseniz selamımı söyleyin. Pek dürüst bir zattır. Sigorta işlerimi hep ona yaptırırım.”

Dedektif, Abdullah Hüsrev’in yanından ayrıldıktan sonra üst kata çıktı. Kapıya vurup bekledi.

Kısa boylu, şişman, beyaz tenli bir kadın açtı kapıyı. Belinde kirli bir önlük vardı. Başına beyaz örtü bağlamıştı.

Simirna Rumcasıyla, “Sinyor Franco’yla görüşmek istiyorum,” dedi Sokratis. “Burada mı acaba?”

“Bu sabah Aydın’a gitti.”

“Ne zaman döner?”

“Ne bileyim ben kuzum? Yeniden uğrayın. Haydi bakalım, çok meşgul ettiniz beni. Temizliği bitirmem gerek.” Homurdanarak kapıyı çarparcasına kapattı.

Sokratis, binadan çıkarken katilin Dimitris Manetas’ın evine de girip girmediğini düşündü. Eğer avukatın İngiltere’ye gittiğini öğrenen biriye, evi de soyabilirdi. Bunu daha önce niçin akıl edemediğini düşünerek kendi kendine söylendi. Çevredeki evlerin birinden gelen Simirna Sirto’ya kulak verecek yoluna devam etti.

Sokaklarda, ellerinde fener ve değnek taşıyan bekçilerden başka kimse yoktu. Evlerin lambaları söndürülmüş, panjurları çekilmişti.

Sallanarak yürürken, bu kadar çok içtiği için kendi kendine söyleniyordu Étienne Clement. Oysa bir iki kadeh uzo içip biraz lakerda, biraz da pastırma atıştırmak için gitmişti Rum meyhanesine. Ancak Sophie'yi düşünmeye başlayınca kadehlerin ardı arkası kesilmemişti. Efkârlandıkça daha çok içmiş, buzukiden yayılan hareketli müzik bile hüznünü gidermeye yetmemişti. Meyhaneci artık kapatacaklarını söyleyince son kadehini bir dikişte bitirmiş, evinin yolunu tutmuştu.

Saint-Joseph Okulu'nun köşesindeki lamba direğine tutunup bir süre soluklandı. Evine varabilmek için bir süre daha yürümesi gerekiyordu. Gücünü toparlayarak kaldırımından indi. O sırada, karşısındaki evin panjurlarının arasından ışık sızdığını fark etti. Gözlerinin onu yanılttığını düşünerek eve biraz daha yaklaştı. Hayır, yanılmıyordu. Edwin Atkinson'la karısı Therese'in evinde ışık vardı. Bunun garip bir durum olduğunu düşündü. Çünkü Edwin ve Therese, Aydın'da yaşıyordu. Simirna'ya Noel'de, Paskalya'da ya da işleri olduğu zaman gelirlerdi. Therese, geçen ay şehre geldiği için bu kadar kısa sürede geri dönmezdi. İçeride kim vardı acaba?

Étienne, eve bir süre daha baktıktan sonra merakına engel olamadı, kapının tokmağını vurdu. Koridorda yankılanan ayak seslerine tedirginlik içinde kulak verdi.

Kapı açıldı, eşikte uzun boylu bir kadın belirdi.

"Kuzen Therese..." diye hayretle mırıldandı Étienne.

"Étienne, bu saate burada işin ne?"

"Yoldan geçiyordum da... Işığı görünce..."

Yeşil gözlerini adama dikti Therese Atkinson. "Sarhoş olduğun belli. İçeri gel."

Étienne sallanarak ve duvarlara çarparak salondaki geniş koltuklardan birine kendini attı. "İçecek bir şey var mı?" diye sordu sözcükleri birbirine karıştırarak.

“İçkiyle yıkanmış gibisin. Haline bakılırsa, Sophie henüz dönmemiş.” Siyah saçları omuzlarına kadar uzanıyordu. Sırtını yün şalla örtmüştü. Yüzünde makyaj yoktu.

“Mektuplarıma cevap bile vermiyor.”

“Kendini toparla, konuşuruz. Sana kahve yapayım.”

“Bir kadeh konyak ya da likör...”

“Saçmalama!” diyerek kuzenini tersledi kadın ve mutfağa doğru yürüdü.

Étienne koltukta kaykılarak ayaklarını mermer sehpaye uzattı. Midesi bulanıyor, başı dönüyordu. Karşısındaki şamdanlar gittikçe bulanıklaşırken başı omzuna düştü.

Kundaktaki bebek durmadan ağlıyor, annesi ona aldırmadan pencereden dışarıyı seyrediyordu. *Amaltheia* ve *Nea Smyrni* gazetelerini okuyanlar, arada bir başlarını kaldırıp çatık kaşlarla bebeğe ve annesine bakıyorlardı. Bir delikanlı, *Velos* mizah gazetesini okurken kahkahalar atıyordu. Birkaç kadın baş başa vermiş aralarında fısıldaşıyor, kıkırdıyorlardı. Siyah elbiseli, uzun sakallı papaz, gümüş boncuklu tespihini çekerken dualar mırıldanıyordu.

Tren, Paradiso İstasyonu'nda durunca bebek sustu. Yolcular gazetelerini katlayıp ayağa kalktılar.

Sokratis, papazın arkasından yürüyerek trenden indi. İstasyonun kapısında bekleyen faytona binip Dimitris Manetas'ın ev adresini verdi. Bir an önce oraya gitmek için sabırsızlanıyordu.

Kısa bir yolculuktan sonra evin bahçe kapısının önünde durdu atlı araba. O sırada yağmur çiselemeye başlamıştı.

Sokratis bahçeye girdi, kapıları kontrol etti. Evin iki kapısı da kilitliydi. Panjurlar sımsıkı kapalıydı.

Dedektif, evin arka tarafına gitti. Cebinden çakısını çıkarıp verandanın altındaki bodrum kapısının kilidini kurcaladı. Kapıyı kısa sürede açıp içeri girdi. Eskiymiş masaların, sehparın, kırık avizelerin ve gaz lambalarının arasından geçip merdivenin yerini buldu. Gıcırdayan ahşap basamakları çıkıp üst kata ulaştı.

Salondaki koltuklar, sehpa, düzenli bir şekilde duruyordu. Porselen tabaklar ve kristal bardaklarla dolu dolabın kapakları kapalıydı. Duvarlarda av hayvanlarının kesik başları, tablolar, eski silahlar asılıydı.

Değerli tablolara ve silahlara bakan Sokratis, “Hırsız buraya girmiş olsaydı, hepsini çalardı,” diye geçirdi içinden. Koriordaki odalara baktı ancak şüphesini çekecek bir durumla karşılaşmadı. Ardından ikinci kata çıktı. Sahanlığın sonundaki odanın kapısını açıp içeri girdi. Dimitris’in çalışma odasıydı burası. Her şey yerli yerindeydi.

Sokratis, diğer odalara da baktıktan sonra hırsızın eve gelmediğinden emin oldu. Yine de evde gizli bir kasa olabilir, hırsız yerini bulabilirdi. Londra’ya telgraf çekip bunu avukata sormaya karar verdi.

Köşkten çıktıktan sonra uzun süre yağmur altında yürüdü. Yolda bir köylünün sürdüğü at arabasıyla karşılaştı. Köylünün istasyona gittiğini öğrenince arabaya bindi.

Trenle kente döndükten sonra İngiliz Postanesi’ne uğradı. Bankodaki memur, Londra’dan gelen bir telgrafı olduğunu söyledi.

Dimitris Manetas’ın gönderdiği telgrafı hemen okudu genç adam.

Avukat, Vasilis’in öldürülmesine çok üzüldüğünü söyleyerek başlamıştı telgrafa. Ardından işyerinde değerli eşya olmadığını belirtmişti. Kasasındaki bütün parayı Osmanlı Bankası’na yatırmıştı. Bu yüzden kasayı kilitlememişti. Oğlunun durumu nedeniyle Simirna’ya hemen dönmesi olanaksızdı. Eğer olayla ilgilenebilirse memnun olacaktı.

Londra’ya bir telgraf daha çekmek için memurdan aldığı kâğıda yazmaya başladı Sokratis. Köşkü de kontrol ettiğini, tabloların ve silahların yerinde durduğunu belirtti. Evde gizli bir yerde saklanan başka değerli eşya olup olmadığını bildir-

mesini istedi. Yazdığı metni bankodaki memura teslim ettikten sonra evinin yolunu tuttu.

Athanasoula Birahanesi o gün fazla kalabalık değildi. Garsonların çoğu boş oturuyor, şakalaşıyorlardı. Müşteriler, arada bir gözlerini pencere kenarındaki masada biralarını içen Therese ile Étienne'e çeviriyor, aralarında fısıldaşıyorlardı.

Durumu fark eden kadın, kendini beğenmiş bir tavırla kaşlarını kaldırdı, "Güzelliğimden çok etkilendikleri belli," dedi.

Étienne, kadına gülümseyerek baktı. Gerçekten de çok güzeldi. Gözlerine sürme çekmişti. Saçlarını topuz yapmış, buklelerini iki yana salmıştı. Cildi pürüzsüzdü. Kırk yaşında olmasına rağmen daha genç gösteriyordu.

Therese Atkinson, Étienne'in anne tarafından kuzeniydi. Henüz on sekiz yaşındayken bir süvari subayıyla evlenmişti. Kocasını bir tatbikat sırasında attan düşüp ölünce yirmi yaşında dul kalmıştı. İki yıl sonra Étienne'in annesi Berenice'in ısrarıyla Paris'ten Simirna'ya gelmiş, Clementlerin Bugia'daki evine yerleşmişti. Edwin Atkinson'la da o evde tanışmıştı. Edwin, incir ve üzüm ticaretiyle uğraşıyordu. Hiç evlenmemişti. Therese'i gördükten sonra Aydın'dan Bugia'ya daha sık gelmeye başlamıştı. Kadından hoşlandığı açıkça belliydi. Ziyaretleri zamanla artmış, Therese'i daha sık görebilmek için Frenk Mahallesi'ndeki evi satın almıştı. Altı ay sonra da Therese'i karısı olarak o eve götürmüştü.

"Madam ve Mösyö Clement'ten haber alıyor musun?" diye sordu Therese.

"Babam, Paris'te bir borsa simsarının yanında çalışıyor. Annem de evde onun yolunu gözlüyor. Sık sık yazışırız."

"Peki ya kardeşin?"

"Paul onların yanında... Kabare oyuncusu oldu."

Therese gülümsedi. "Demek ki ailede senden başka herkesin keyfi yerinde..."

Buruk bir gülümsemeyle. “Sophie gitmeden önce ben de huzurluydum,” dedi Étienne. Birasından büyük bir yudum aldı.

“Canını sıkma. Dönmezse Fransa’ya gider, onunla konuşursun.”

“Şu anda bankadan ayrılamam. Bazı beklentilerim var.”

“Sen bilirsin. Hayat, senin hayatın...”

Konuşmadan biralarını içmeye devam ettiler.

Sessizliği Étienne bozdu:

“Edwin, Konstantinopolis’ten ne zaman dönecek?”

“Hiç belli olmaz. Onun isteklerini yerine getirebilecek bir avukat buluncaya kadar ayrılmaz oradan.”

Therese’in geçen akşam anlattıklarını anımsadı Étienne. Vasilis Kristopulos, Aydın’daki görüşme sırasında Edwin Atkinson’a dava açarsa kazanamayacağını söylemişti. Tacir çok öfkelenmiş, başka avukatlara danışacağını belirtmişti. Ertesi gün de Therese’le birlikte trene binip Simirna’ya doğru yola çıkmıştı. Karısını Frenk Mahallesi’ndeki eve bıraktıktan sonra gemiye binip bir avukat bulmak için İstanbul’un yolunu tutmuştu.

“Vasilis Kristopulos öldürüldü,” dedi Étienne. “Biliyor muydun?”

“Evet, duydum. Aydın’dan aynı trenle gelmiştik. Ne kadar garip bir rastlantı.”

“Belki Mösyö Manetas burada olsaydı, kocanın istediği gibi bir çözüm bulabilirdi.”

Kadın kayıtsız bir tavırla omuzlarını silkti. “Hiç sanmam. Bu miras kavgası yıllardır sürüyor. Çok karışık bir konu. Hiçbir avukat işin içinden kolay kolay çıkamaz.”

“Anladığım kadarıyla Vasilis’e göre bir iş değilmiş,” dedi Étienne ve bira bardağını kulpundan kavradı.

Ela gözlerini duvardaki haça dikmiş, kesik kesik öksürüyordu kadın. Yer yer beyazlaşmış saman sarısı saçları, dağınık bir

şekilde yastığa yayılmıştı. Yüzü çok solgundu. “Uykum geldi,” dedi hırıltılı bir sesle ve gözlerini yumdu.

Kostas Stefanos, “İstedğin bir şey var mı?” diye sordu karısına.

“Bir an önce iyileşmek.”

“Biraz daha sabret.”

“Sabretmekten bıktım. Eve tıkılıp kalmaktan da...” Kapalı gözkapakları hafifçe oynamıştı.

“Hastalığına sinirlenmenin anlamı yok. Nasılsa geçecek.”

Kadın, iç geçirmekten başka karşılık vermedi.

Bir süre sonra Adonia Stefanos uykuya dalınca Kostas, yatağın kenarından kalktı, kapıyı aralık bırakarak ilaç kokan odadan çıktı. Oturma odasına girdikten sonra bir kadeh konyak doldurdu, koltuğa oturdu.

Adonia, geçen haftadan beri soğuk algınlığı yüzünden yatıyordu. Sürekli olarak şehrin sosyal hayatına katıldığı için evde kalıp yatağa bağlanmak sinirlerinin bozulmasına neden olmuştu. Bu yüzden Kostas, sadece karısının rahatsızlığıyla değil, huysuzluğuyla da uğraşmak zorunda kalıyordu.

Kostas, Adonia’yla yirmi yıl önce tanışmıştı. O zamanlar on yedi yaşındaydı kadın. Kostas da yirmi beş yaşında... Taşımacılık şirketini yeni kurmuştu. Adonia’nın babası, Girit’te ticaretle uğraşıyordu. Sevkiyat işlerini Kostas’ın firmasına verince sık sık Girit’e gitmek zorunda kalan genç adam, Adonia’ya ilk görüşte âşık olmuştu. Genç kızın da kendinden hoşlandığını anlayınca ona evlenme teklif etmişti. Adonia mahcup bir şekilde gülümsemiş, babasıyla konuşması gerektiğini söylemişti. Kostas da hemen o akşam kızın isteğini yerine getirmişti. Baba, bir süre mırın kırın etmiş ama sonunda kızının da Kostas’ta gönlü olduğunu anlayınca onayını vermişti. İki ay sonra Kandiye’de evlenmiş, ardından Simirna’nın yolunu tutmuşlardı.

Kostas, konyağını bitirmek üzereyken kapı çaldı. Hizmetçinin ayak seslerini duyunca merakla ayağa kalktı, odadan çıkıp sahanlıkta durdu. Gelenin Frank Dumas olduğunu görünce merakı daha da arttı. “Frank, seni hiç beklemiyordum,” diye seslendi.

Frank, çantasını işaret ederken, “Yeni bir harita buldum,” dedi. Sonra paltosuyla şapkasını hizmetçiye verip merdivene yöneldi.

Abdullah Hüsrev, akşam namazını Şadırvan Camisi’nde kıldıktan sonra faytona bindi, Reşat Hüseyin’in Tilkilik’teki evinin adresini verdi. Eczacının kardeşinin evi satacağını mahallesindeki caminin imamından duymuştu. Eve fazla talip çıkmadan adamla konuşmak istiyordu. Büyük oğlu Mustafa Cezmi gelecek ay evlenecekti. Abdullah Hüsrev, onun kendi evine yakın bir yerde oturmasını istiyordu. Çünkü Osmanlı-Yunan Savaşı’na mülazım olarak katılan oğlu, bacağından sakatlanmıştı. Yürüme zorluğu çektiği için onunla aynı mahallede oturmak, işe birlikte gidip gelmek istiyordu tacir. Rıhtım Caddesi’ndeki büroda birlikte çalışıyorlardı.

Fayton Müslüman Mahallesi’ne girince bir aktar dükkânının lambasının yandığını gördü, sürücüyü durmasını söyledi Abdullah. Arabadan indi, merakla dükkâna girdi. Tezgâhın başında oturan adamı, “Selamünaleyküm, Bekir Usta!” diye selamladı.

Beyaz sakallı yaşlı adam, elini göğsüne götürerek, “Aleykümselam,” diye karşılık verdi. “Buyur, otur.”

Abdullah Hüsrev, adamın elini öptükten sonra, “Vaktim yok usta,” dedi. “Bu saatte dükkânının açık olduğunu görünce merak ettim.”

“Dostlar gelecek. Biraz tefekkür edeceğiz.”

“İşleriniz iyi mi?”

“Hamdolsun, geçinip gidiyoruz.”

“Allah arttırsın, hayırlı akşamlar,” dedi beriki ve adamın elini bir kez daha öptükten sonra dükkândan çıktı.

Fayton sallanarak yokuşu çıkarken Abdullah Hüsrev, Bekir Usta’nın onda çok emeği olduğunu düşündü. Yıllar önce babası, çırak olarak yaşlı aktarın yanına vermişti onu. Ticaretle her şeyi onun sayesinde öğrenmişti. Sonra kendi dükkânını açmış, işlerini büyütürken hep eski ustasından akıl almıştı. Küçük oğlunu Mülkiye’ye gönderirken de kızını bir zabitle evlendirirken de hep ona danışmıştı.

Sarıklı faytoncu, “Geldik beyim,” deyince düşüncelerinden sıyrıldı.

Faytondan inip evin kapı tokmağını vurdu tacir. Bu evi satın alabilirse karısı çok memnun olacaktı. Çünkü Huriye Hanım da oğlundan uzakta olmak istemiyordu.

Kapının açılmasını beklerken yandaki evde yanık sesli birinin okuduğu gazele kulak verdi adam.

O sırada kapı açıldı, uzun boylu bir adam eşikte belirdi.

Sokratis, gazetesini okuduktan sonra masasında duran telgrafı yeniden gözden geçirdi. Dimitris Manetas'tan gelmişti. Dedektifin telgrafına kısa sürede cevap vermişti avukat. Söylediğine göre köşkünde gizli bir yerde bir şey saklamıyordu. Karısı da bütün mücevherlerini yanına almıştı. Sokratis'in endişeye kapılmamasını bir kez daha vurgulamış, katili bulabilirse mutlu olacağını yinelemişti.

Bürosunu kilitledi, karakolun yolunu tuttu Rum. Binaların duvarlarına asılmış "Binbir Gece Masalları Kuklaları ve Cambazları Kumpanyası"nın afişleri dikkatini çekti. Tiyatronun sahibi, Sokratis'in arkadaşı sihirbaz Menelaus Leonardos'tu. Sık sık Rum meyhanelerinde buluşurlardı. İçkiyi fazla kaçırınca amaneler çekmeye başlardı sihirbaz.

Karakolun önünde nöbet tutan polis, Sokratis'e amirinin odasında olduğunu söyledi.

Dedektif, ikişer ikişer atlayarak basamakları çıktı, serkomi-serin odasına girdi.

Cevdet Sami, pencereden sokağı seyrediyordu. Oldukça dalgındı.

"İşler yolunda gitmiyor galiba," dedi Sokratis. "Kukumav gibi düşünüyorsun."

Polis, istifini bozmadı. "Katillerle uğraşmaktan iyice bezdim," diye mırıldandı.

“Reşat Hüseyin’in katilini yakalamak için ben de uğraşıyorum.” Ardından Hristos Teodisis’le yaptığı görüşmeyi aktardı.

Cevdet Sami, başını sallayarak onu dinledikten sonra, “Hristos’la konuşmakla iyi yapmışsın,” dedi. “Çenesi düşüktür. Yakında birilerini getirir sana.”

“Ben de aynı kanıdayım. Neyse... Reşat Hüseyin’in evinin adresini verebilir misin?”

Gözlerini pencereden ayırdı beriki. “Ne yapacaksın?”

“Kardeşiyle konuşmak istiyorum. İşime yarayacak bir şeyler söyleyebilir.”

“Ben onunla konuştum ama dikkate değer bir şey öğrenemedim. Bir de sen dene bakalım. Ne olur ne olmaz.” Ardından masadaki dosyalardan birini açtı, emekli eczacının ev adresini verip kardeşinin adını söyledi.

Sokratis, karakoldan çıktı. Tramvay durağına doğru yürürken aklına Mihail Liavas’ın evine gitmek geldi, çünkü Mihail Liavas, Dimitris Manetas’ın eski ortağıydı. Ondan hırsızlığı ve cinayeti aydınlatacak bilgiler alabilirdi. Vasilis hakkında sorular da sorabilirdi.

Tramvaydan indikten sonra Mihail Liavas’ın evine kadar yürüdü. Beyaz badanalı, gri panjurlu evin kapısını adamın karısı Despina açtı. Kıvrıkcık kızıl saçlıydı.

Sokratis, “Merhaba,” dedi gülümseyerek. “Kiryos Liavas evde mi?”

“O da seni bekliyor zaten.”

Emekli avukatın onu niçin beklediğini kendi kendine sordu Sokratis. Despina çalışma odasının kapısını açınca merakla içeri girdi.

Mihail, koltuğunda gazete okuyordu. Takım elbiseli ve papyon kravatlıydı. Genç adamı görünce, “Gel bakalım Sokratis,” dedi. “Geç, otur şöyle. Oldukça geciktin.” Kurnaz bir tebessüm vardı yüzünde.

“Beni bekliyormuş gibi bir haliniz var.” Koltuklardan birine oturdu.

Avukat, gazetesini katlayıp sehpaaya bıraktı. “Şu cinayet ve hırsızlık hakkında soru sormak için gelmeni günlerdir sabırsızlıkla bekliyorum. Ne de olsa Dimitris’in eski ortağım. Eh, en samimi arkadaş da sayılırım. Bana gelmen bu kadar uzun sürmemeliydi.”

“Ancak şimdi fırsat bulabildim,” dedi Sokratis ve konuya girdi: “Sizce Manetas’ın düşmanları var mıydı?”

“Hiç sanmıyorum. Olsaydı, bana anlatırdı.”

“Siz Dimitris’le ortaklığınızı bitirdiğinizde Vasilis büroda mı çalışıyordu?”

“Evet. İşe başlayalı altı ay kadar olmuştu.”

“İşyerinden ve köşkten bir şey çalınmamış. İlginç değil mi?”

“Hırsız, bilemediğimiz bir eşya veya belge çalmıştır belki.”

“Acaba hırsız, bürodan dosya çalmış olabilir mi?”

“Tabii ama bunu anlayamayız.”

Dedektif, adama biraz daha yaklaştı. “Dimitris’in dolaplarına bakıp kayıp dosya olup olmadığını söyleyebilirsiniz, bana çok yardımınız dokunur.”

“Bir dostumun dosyalarını kurcalayamam. Üstelik ortaklığı bitirmemizden bu yana neredeyse bir yıl geçti. Dimitris o günden beri bilmediğim dosyalarla ilgilenmiş olabilir. Seni yanlıtabilirim.”

Despina içeri girdi. Kurabiye tabaklarını ve çay fincanlarını sehpalara bıraktıktan sonra çıktı.

“Bana yardımcı olabilirsiniz çok memnun olurum,” dedi Sokratis. “İpin ucunu bir yerden yakalamam gerekiyor. Siz olmadan bunu başaramam.”

Avukat, düşünceli bir şekilde kurabiyelerini atıştırdı, çayından bir yudum aldı. Sonunda, “Pekâlâ, sana yardımcı olacağım,” dedi. “Ancak bir kez daha uyarayım. Bazı dosyalardan haberim olmayabilir. Yanlış yola sapabilirsin.”

“Bir yerden başlayalım da gerisini ben hallederim.”

Çaylarını bitirdikten sonra evden ayrıldılar. Mihail yürümek isteyince Rıhtım Caddesi’ne çıktılar.

Elli yaşındaki Mihail Liavas, özel zevklerine daha fazla zaman ayırabilmek için avukatlığı bırakmıştı. Bankadaki parası ve birkaç gayrimenkulü sayesinde geçim derdi olmadığı için Rum balıkçılarla sabahın köründe denize açılıyor, karısıyla birlikte sık sık yolculuğa çıkıyordu.

Dimitris Manetas’ın bürosuna vardıklarında güneş batmak üzereydi. Sokratis lambayı yaktıktan sonra Mihail, kitaplık-taki ve dolaptaki dosyaları incelemeye başladı. Yerlerini bozmadan dikkatli bir şekilde belgelere, elle tutulmuş notlara bakıyor, geçmişini anımsamak istercesine düşüncelere dalıyordu. Meraktan ter içinde kalan Sokratis onu dikkatle izliyor, işe yarar şeyler bulmasını diliyordu.

Mihail, işini bitirdikten sonra sandalyeye oturdu, başını avuçlarının arasına aldı. “Eğer yanılmıyorsam, üç dosya yok.”

Hemen atıldı Sokratis. “Hangi dosyalar?”

Mihail Liavas, bir süre kararsız kaldıktan sonra isteksiz bir tavırla mırıldandı:

“Oliver Irwing, Kostas Stefanos ve Frank Dumas’ya ait dosyalar.”

“Dosyalar ne hakkındaydı?”

Mihail Liavas, kararlı bir tavırla berikinin yüzüne baktı. “Bunu sana açıklayamam. Meslek ahlakı bunu gerektirir. O dosyalar Dimitris’le çalıştığımız günlerden kalmaydı. Bu yüzden yokluklarını hemen fark ettim.” Paltosunun düğmelerini ilikledi, şapkasını aldı. Daha fazla açıklama yapmadan hemen gitmek istediği belliydi.

İşhanından birlikte ayrıldılar. Mihail Liavas, bir işi olduğunu söyledi ve çarşıya doğru yürüdü.

Sokratis, Frenk Mahallesi’nin yolunu tutarken düşüncelere daldı. Biraz daha çaba gösterirse dosyalarda nelerin ya-

zıldığını öğrenebilirdi. Oliver Irwing'le arası oldukça iyiydi. Bu yüzden doktorun başına nasıl bir dert açıldığını, Dimitris Manetas'a niçin başvurduğunu onunla karşılıklı konuşarak öğrenebilirdi. Kostas Stefanos'u tanımıyordu. Ancak limandaki tabelalardan deniz taşımacılığı işiyle uğraştığını biliyordu. Frank Dumas'nın adını bile duymamıştı. Fransız olduğu belliydi. Fransız arkadaşlarına sorup kimin nesi olduğunu kolayca öğrenebilirdi. Düne göre daha iyi durumdaydı şimdi. Hiç değilse elinde üç kayıp dosya ve üç isim vardı.

Birden aklına başka bir şey takıldı. Emma Irwing'in verdiği davette köşkün uşağı, Dimitris Manetas'ın kâhyasının haber getirdiğini söylemişti. Oysa avukatın köşküne gittiğinde kâhyayla karşılaşmamıştı Sokratis. Ortalıkta kimse yoktu. Dikkatsizliği için kendi kendine öfkeleni ve Manetasların köşküne bir kez daha gitmeye karar verdi.

Frank ve Solange Dumas, balaylarını Rodos'ta geçirmişti. Solange, onları adaya götüren geminin evlilik yıldönümünde Simirna Limanı'na yanaşacağını öğrenince fotoğraflarının o gemide çekilmesini istemişti. Bir gemide hiç fotoğraf çekmeyen Viktor Petrov, bu düşünceden çok hoşlanmıştı. Bu yüzden Dumaslardan önce limana gitmiş, kaptana durumu anlatmış, güvertede dolaşarak fotoğrafı ne şekilde çekmesi gerektiğini tasarlamıştı.

Dumaslar öğlene doğru gemiye geldiklerinde kaptan ve tayfalar tarafından neşeli şarkılarla, kampana sesleriyle karşılanmıştı. Çünkü Viktor'dan durumu öğrenen kaptan bir eğlence düzenlenmesine karar vermişti. Böylece ambardan içki şişeleri çıkarılmış, güverte çiçeklerle süslenmişti. Beklemedikleri bu coşkulu karşılama Dumasları çok şaşırtmıştı. Kaptana heyecanla teşekkür ettikten sonra fotoğraf makinesinin karşısına geçmişlerdi. Fotoğraf çekildikten sonra herkes içki şişe-

lerinin çevresinde toplanmıştı. Bir tayfa, akordeonla neşeli bir parça almaya başlamıştı.

Viktor, bir kadeh şarap içtikten sonra eğlenceyi bırakıp gemiden indi. Faytona binerek Aya Katerina Mahallesi'ndeki dükkânının yolunu tuttu. Aklında Yulia vardı. Geçen akşam Prokopp Bira Bahçesi'nde oturlurlarken bir yat kiralayıp denize açılacağını söylemişti sevgilisi. Onu ağırmamıştı. Viktor, buna hiç şaşırmamıştı. Ne de olsa Yulia'nın daldan dala atlayan, bir erkekle uzun süre beraber olmaktan hoşlanmayan, hercai ruhlu biri olduğunu tanıştıkları ilk günde anlamıştı. Zaten o da kadından onu yatağına almasından başka bir şey beklememişti.

Dükkânına girdikten sonra fotoğraf makinesini yerine yerleştirdi, masasına oturdu. Bir puro yakıp duvarlarda asılı Simirna fotoğraflarına baktı.

10

Sokak lambalarının ışığı perdelerin arasından içeri süzülüyor, aynalı ceviz konsolu ve sedef kakmalı komodinleri yalayarak Vasilis'in sehpa üzerindeki çerçeveli fotoğrafına vuruyordu.

Elenka ve Sokratis, kollarına girerek Dora Kristopulos'u yatak odasına götürdüler, yatağına yatmasına yardım ettiler. Yaslı kadın, panjurları kapatıp perdeleri iyice çekmelerini istedi. Sokratis, isteği hemen yerine getirdi.

"Henüz çok erken. Keşke hemen yatağa girmeseydiniz," dedi Elenka. "Biraz sohbet etseydik."

Dora, "Acılarımdan ancak uyurken uzaklaşabiliyorum," dedi. "Doktor Irwing'in verdiği ilaçlar da beni serseme çevirdi."

Bir saat kadar önce Sokratis ve Elenka kadını hastaneden çıkarmıştı. Dedektif, Belle Vue'de bir şeyler içmeyi önerdiyse de Dora kabul etmemişti. Elenka'nın ısrarları da işe yaramamıştı. Boş bakışlarla bir an önce evine gitmek istediğini söylemişti kadın.

Sokratis, "Yanınızda kalmamızı ister misiniz?" diye sordu.

Gözlerini kapatarak başını iki yana salladı kadın. "Efharisto. Hiç gerek yok. Gidebilirsiniz. Kalo vradi."

Elenka, Dora'nın üstünü yorganla örttü, yanağından öptü. Sokratis, kapıyı çekti. Birlikte evden çıktılar.

Fransa Konsolosluğu'nun önünden geçerlerken, "Vasilis'in niçin o gece büroya gittiğini çok merak ediyorum," dedi dedektif. "Aydın'dan yorgun argın döndü, hemen oraya gitti. Niçin acaba?"

"Belki Dora bir şeyler söyleyebilir."

"Haklısın. Ama şu günlerde ona bir şey soramam. Toparlanmasını bekleyeceğim."

Elenka bir restorana girip akşam yemeğini birlikte yemeyi önerdi. Sokratis kabul edince, "İperoha!" diyerek adamın koluna girdi. Kısık sesle "Elenicik" şarkısını mırıldanmaya başladı.

"Senin sesin de muhteşem," dedi dedektif.

"Bana kalırsa, yeterince güçlü değilsin," dedi Frank Dumas. "Çünkü çok rahat bir hayat sürdün. Benim gibi küçük yaşta yetim kalmadın. Para kazanabilmek için ambarlarda benim gibi temizlikçilik yapmadın, çuvalları sırtlamadın, mandıralarda yoğurt kazanları taşımadın. Ben zor bir yaşam geçirdiğim için her zaman güçlü oldum."

Étienne, sıkıntılı bir tavırla başını avuçlarının arasına aldı. "Bunların hepsini biliyorum, dostum. Matbaalarda çalıştığını da, aktarlarda baharat çuvalları taşıdığını da... Kaç kere anlattın. Tamam... Tatillerde ben sefa sürdüm, sen çalıştın."

Solange, alaycı bir tavırla gülümseyerek söze karıştı:

"Sözünü kesme. Bırak anlatsın. Geçmişinden bahsettikçe kendini daha iyi hissediyor."

Frank, aksi bir tavırla karısına dönerek söylendi:

"Étienne'e yardımcı olmak istiyorum. Sophie onu terk etti diye, beklediği terfi gelmedi diye kendini böyle salmama-lı. Çocukluğunda zorluklara katlanabilmeyi öğrenemediyse, şimdi öğrenmeli."

Dumasların evinde oturuyor, kahvelerini içiyorlardı. Frank Dumas, arkadaşını iki saat önce Kokaryalı'da bir meyhaneye

girerken görmüştü. Meyhanenin önünde konuşurlarken her zamanki sıkıntılarını sıralamıştı Étienne. Sophie hakkında ileri geri konuşmuş, banka yöneticilerine demedik söz bırakmamıştı. İçki içmenin Étienne'i daha kötü yapacağını anlayan Frank, zorla evine getirmişti onu. Yemekte de iki kadehten fazla şarap vermemişti.

Solange, "Artık konuyu değiştirelim," dedi ve Étienne'e döndü. "Geçen gün Nalpas'ta Madam Atkinson'ı gördüm. Uzun uzun sohbet ettik. Oldukça sıkıntılıydı."

"Evde tek başına kaldığı için sıkılıyordur. Edwin, miras işi için Konstantinopolis'e gitmiş."

"Kadıncağızın sıkıntısı Vasilis Kristopulos yüzünden."

"Ne oldu da böyle bir sonuca vardın?" diye sordu Frank.

Solange, kahve fincanını sehpaya bıraktıktan sonra devam etti:

"Therese'in anlattığına göre, Edwin başka bir avukat araya-
cağını söylemeseymiş, Vasilis hemen Simirna'ya dönmezmiş. Aslında Mösyö Atkinson'a mantıklı çözümler önermiş. Ama adam inat etmiş, mirastan daha çok pay istemiş. Hatta Vasilis'i beceriksizlikle suçlamış. Bu yüzden apar topar geri dönmek zorunda kalmış zavallı."

"Kader işte," diye mırıldandı Étienne. "Demek Aydın'da birkaç gün daha kalsaydı, öldürülmeyecekti."

Frank, karısına döndü. "Madam Atkinson sana içini döktüğüne göre önceden tanışıyordunuz galiba."

"Simirna'ya geldiği ilk günlerde tanımuştım onu. Bağlarda tek başına düşüncelere dalarak yürürdü. Pelerini rüzgârda savrulurdu."

"O günleri ben de anımsıyorum," dedi Étienne. "Saçlarını salar, sırtına pelerini alır, ağaçların arasında gözden kaybolurdu."

Solange devam etti:

“O yıllarda babam bir şarap firmasının temsilcisiydi. Beni de sık sık Bugia’daki bağlara götürürdü. Babam bağcılarla pazarlık yaparken ben de Therese’le sohbet ederdim. Ölen kocasıyla nasıl mutlu olduğundan, onu çok özlediğinden söz ederdi hep.”

“Hayat böyle işte,” diye iç geçirdi Étienne.

Frank, kahvesini bitirdikten sonra, “Hayat hakkında öğrencilerime hep şu öğütleri veririm...” dedi ve kollarını kavuşturarak anlatmaya başladı.

Solange mutfakta işi olduğunu söyledi ve odadan çıktı.

Étienne sıkıntıyla bir puro yaktı.

Manetasların köşkünün sundurmasında genç bir adam oturuyordu. Üzerinde yıpranmış bir denizci ceketi vardı. Uzun siyah saçlarını atkuyruğu şeklinde bağlamıştı. Bıçakla bir ağaç dalını yontuyordu. Sokratis'i fark edince tedirgin bir şekilde ayağa kalktı.

Duvara dayalı bir tüfek Sokratis'in gözüne çarptı. Kendini tanıttıktan sonra, "Manetas'ın bürosundaki cinayetten ve hırsızlıktan herhalde haberiniz vardır?" dedi.

Karşısındakini şüpheyle süzerken, "Elbette," diye cevap verdi diğeri. "Ne de olsa burada çalışıyorum."

Sokratis etrafa bakındı. "Diğer uşaklar ve hizmetçiler nerede?"

"Kiryos Manetas, gitmeden önce herkese izin verdi. İşyerine hırsız girdiğini ve cinayet işlediğini öğrenince hemen geri döndüm."

"Olayı nasıl öğrendiniz?"

"Bir arkadaşım haber verdi." Sesi buz gibiydi. Konuşmaktan pek hoşlanmayan biri olduğu belliydi.

"Arkadaşınızın adını öğrenebilir miyim? Onunla da konuşmam gerek."

"Adı Yanis... Kâhyamızdır. Ne zaman isterseniz görüşebilirsiniz." Gözlerini elindeki bıçağa çevirdi. Sokratis'in bir an önce gitmesini bekliyor gibiydi.

“Onu nerede bulabilirim?”

“Kulübesinde dinleniyor.” Köşkün arka tarafındaki kulübeyi başıyla işaret etti.

Sokratis, adamın gösterdiği yere yöneldi. Ahşap kulübenin aralık duran kapısını ittirip içeri girdi.

Bir masa, iki sandalye ve cilası dökülmüş bir dolap vardı kulübede. Yerdeki kilim kir içindeydi. Duvarın dibindeki yatakta kâhya horlayarak uyuyordu.

Sokratis, yorganı kaldırdı, adamın sırtını hafifçe dürtükledi.

Dolgun yüzlü, seyrek saçlı kâhya yatakta dönüp burnunu çekti. Belli belirsiz mırıldandı. Uyanacak gibi görünmüyordu.

Sokratis’in adamı sarsmaktan başka çaresi yoktu. O da öyle yaptı.

Ansızın yataktan fırladı Yanis. Kahverengi gözlerini iri iri açarak duvara yaslandı, “Siz kimsiniz?” diye sordu.

“Kalimera. Korkmanıza gerek yok... Adım Sokratis Eliseos. Kiryos Manetas’ın isteğiyle hırsızlığı ve cinayeti soruşturuyorum.”

“Herete. Çok korkuttunuz beni!” Yatağın dibindeki sehpa duran sürahidenden bardağa su doldurdu, bir dikişte içti.

Sokratis, adamın sakinleşmesini bekledikten sonra sordu:

“Konuşacak durumda mısınız? Biraz sohbet etmemiz gerekiyor.”

Kâhya yataktan çıktı, çizmelerini ayağına geçirdi. Kuzu postundan yapılmış yeleğini giyerken, “Sizi dinliyorum,” dedi pürüzlü bir sesle. Hâlâ soluk soluğaydı.

“Duyduğum kadarıyla Kiryos Manetas, herkese izin vermiş.”

“Evet, öyle. Ama ben eve göz kulak olmak ve atlara bakmak için burada kaldım. Zaten gidecek başka yerim yok.”

“Geçen gün buraya uğradığımda yoktunuz.”

Kâhya gözlerini Sokratis'e dikerek, "Ne zaman uğramıştınız efendim?" diye sordu. Sokratis ne zaman geldiğini söyleyince bir süre düşünüp, "Tabii ya, o gün alışverişe gitmiştim," dedi.

"Hırsızlığı ve cinayeti nasıl öğrendiniz?"

"Komşumuz Oliver Irwing atlara bakmak için uğramıştı. Kiryos Manetas evle ilgilenmesini istemiş. Sık sık gelir. Kötü haberi ondan aldım. Ertesi gün sütçüyle Mikis'e haber gönderdim. O da hemen geldi."

"Mikis kim?"

"Mikis Kadirgacıoğlu. Uşaklardan biri. Verandada oturuyor. Görmüş olmalısınız."

"Kiryos Manetas ayrıldıktan sonra Mikis nereye gitmişti?"

"Kız kardeşinin düğününe. Geceyi de bir arkadaşının evinde geçireceğini söylemişti bana."

"Niçin gelmesini istediniz?"

"Hırsızın köşkü de soyacağını düşündüm. Evi nöbetleşe bekledik."

"Akıllı davranmışsınız. Peki, Vasilis Kristopulos'u tanır mıydınız?"

"Evet, efendim. Birkaç kez buraya gelmişti. Zavallı adam. Kendi halinde biriydi. Benimle pek konuşmazdı."

"Dimitris Manetas buradayken ya da gittikten sonra köşkün çevresinde şüpheli birini gördünüz mü?"

"Hayır, efendim."

Sokratis, adama teşekkür ettikten sonra kulübeden çıktı, bağlara doğru yürüdü. Çürümüş bağ evlerinden birinin önünde durdu, çevreye baktı. Manzara çok güzeldi. Evin dar sundurmasına oturup tabakasından sigara çıkardı. Duman çekip manzarayı seyrederken evin Dimitris Manetas'ın köşküne baktığını fark etti. Yerinden kalkıp ahşap kapıyı itti, içeri girdi. Ağır kokudan, uzun zamandan beri burada kimsenin yaşamadığını anladı.

Masa ve sandalyeler çürümüştü. Sedirin samanları dökülmüş, örtüsü paramparça olmuştu. Gaz lambası boştu. Yerde siyah bir bez parçası duruyordu.

Sokratis, pencerelere göz atarken birinin camının diğerlerine göre temiz olduğunu fark etti. Pencereden bakınca, diğer evlerin arasında hemen belli olan Dimitris Manetas'ın köşkünü gördü yine. Yerdeki siyah bezi eline aldı. Galiba biri bu bezle camı silmiş, avukatın evini gözlemişti.

Yere çömeldi, toprak zemini parmaklarının ucuyla eşeledi dedektif. Küçük oval izler ilişti gözüne. Evi kim gözetlediyse bastonlu olduğunu düşündü. Belki de şemsiye ucunun izleriydi bunlar. Doğrulup pencereyi açtı, karşıdaki evlere bir kez daha baktı. Bir hırsız buradan bütün evleri gözleyip boş olup olmadıklarını, oturanların yatıp yatmadıklarını anlayabilir, kolayca soyabilirdi. Köşkleri ve malikâneleri dolaşıp oturanlara şüpheli biriyle karşılaşp karşılaşmadıklarını sorsa, bir şeyler bulabileceğini düşündü. Ama herkesi tanııyordu ki. Kime sormalıydı? O anda aklına Emma Irwing geldi. Dışarı çıkıp çamura bata çıka ilerideki köşke doğru yürüdü.

Bahçede bir hizmetçiyle konuşan Emma, adamı görünce, "Sokratis, ne yapıyorsunuz burada?" diye sordu merakla.

"Kafamı toplamak için bağlarda dolaşmak istedim."

"İyi yapmışsınız. Ben de can sıkıntısından patlamak üzereydim. Birlikte çay içelim mi?"

"Memnun olurum. Soğuk içime işledi."

Eve girip salondaki koltuklara oturdular.

Bir uşak lambaları yaktıktan sonra şöminenin ateşini körükleli.

Emma, hizmetçi kızıdan çay ve çörek getirmesini istedi. Ardından Sokratis'e dönüp, "Vasilis'in katili henüz yakalanmadı, değil mi?" diye sordu. Buruk bir ifade vardı yüzünde. "Gazetelerde bir şey göremedim."

“Ne yazık ki hayır. Polis çok çalışsa da henüz bir sonuç yok. Ben de olayı araştırıyorum. Buralarda gözünüze çarpan şüpheli biri oldu mu?”

Ansızın tedirginleşti kadın. “Niçin sordunuz? Yoksa katil buralarda mı dolaşıyor?”

“Hayır, hemen telaşlanmayın. Manetas’ın bürosuna girdiğine ve cinayet işleyecek kadar gözünü kararttığına göre hırslının bir şeyler çalabilmek için köşkün civarında da dolaşabileceğini düşünmüştüm. Sadece bir tahmin.”

Emna, kaşlarını çatarak, “Ama bu tahmininiz beni korkutmaya yetti,” dedi.

“Niçin?”

“Oliver nöbetten döndüğü bir gece bana, bahçe duvarının arkasında birini görür gibi olduğunu söylemişti.”

Merakla Emma’ya yaklaştı Sokratis. “Sonra ne oldu?”

“Hiçbir şey. Birlikte etrafa baktık fakat kimseyi göremedik.”

Hizmetçi kız, salona girip tepsi içindeki çay takımını sehpa paya bıraktı.

“Servisi ben yaparım,” dedi Emma Irwing ve gözlerini dektefide dikti. “Artık bu tatsız konuları bırakalım.”

“Elbette. Beni de çok sıkıyor zaten.” Yine de düşünmekten kendini alıkoyamadı. Acaba Oliver Irwing birini gördüğünü mü sanmıştı yoksa köşkün çevresinde gerçekten de kötü niyetli biri mi dolaşıyordu?

Manoly Otel’in bahçeye bakan odası çok güzeldi. Geniş yatağın iki yanında üzerleri işlemeli ceviz komodinler duruyordu. Sedef kakmalı tuvalet masası ve üzerindeki ahşap çerçeveli ayna duvara dayanmıştı. Yumuşak halının üzerinde kır manzarası vardı. Tavandan küçük bir kristal avize sarkıyordu.

Yulia İvanovna, eşyalarını dolaba yerleştirdikten sonra pencereyi açıp az önce dinen yağmurun toprakta ve ağaçlar-

da bıraktığı kokuyu soludu. Ardından mantosunu giyip odadan çıktı. Otelin bahçesindeki ağaçların ve çiçeklerin arasında dolaştıktan sonra toprak yola doğru ilerledi. Yolun diğer tarafındaki köşkleri ve malikâneleri görünce merakla o tarafa yöneldi. Önlerinden geçtiği sundurmalı, verandalı, cumbalı, sütunlu binalara hayranlıkla baktı. Sankt Peterburg'da yaşadığı ev de çok görkemliydi ama doğayla böylesine iç içe değildi. Rusya'ya döndüğünde orman içinde bir ev satın almaya karar verdi. Babasını kolayca ikna edebilirdi.

Bir saat kadar yürüdükten sonra geri dönüp otele giden yola saptı. Akşam yemeğine kadar odasında uyumak istiyordu. Uyanır uyanmaz süslenecek, en güzel elbisesini giyecek, yemek salonuna inecekti. Orada yakışıklı bir beyefendiyle tanışabilirdi belki. Aklına Viktor geldi o anda. Evden artık sıkıldığını ve otele çıkacağını söylediğinde nasıl da şaşırmıştı eski sevgilisi. Bir at arabası yanında durunca düşünceleri dağıldı.

Sürücü Simirna Rumcasıyla bir şeyler söyledi.

Yulia, Fransızca karşılık verdi:

“Fransızca konuşabiliyor musunuz?”

Uzun siyah saçlı adam, kadını süzerken bozuk bir Fransızcayla, “Elbette,” dedi. “Kusura bakmayın, sizi Rum sandım.”

“Bana ne söylemiştiniz?”

“Nereye gittiğinizi... İsterseniz sizi oraya bırakabilirim.”

“Teşekkür ederim. Manoly Otel'e gideceğim.”

“Yolumun üzerinde,” dedi ve elini Yulia'ya uzattı.

Yulia, adamın elini kavradı, eteğini topladı, tekerleğe basarak arabaya bindi. Sürücünün yanına otururken, “Hava kararmadan önce size rastlamam iyi oldu,” dedi.

“Yağmur da başlayabilir. Otele yeni mi geldiniz?”

“Evet, bugün yerleştim. Adım Yulia.”

“Benimki de Mikis.” Yulia'nın uzattığı eli dudaklarına götürdü.

“Ne işle uğraşıyorsunuz?”

“Avukat Dimitris Manetas’ın köşkünde çalışıyorum. Uşağım.”

“Zor bir iş olmalı. İnsanların kaprisleriyle uğraşmak kolay değildir.”

“Haklısınız ama uzun süre orada kalmaya niyetli değilim. Planlarım var.”

“Demek öyle! Bulundukları yerle yetinmeyip yeni yollar arayanları takdir ederim. Ne yapacaksınız?”

“Denizlere açılmayı düşünüyorum.”

Kaşlarını hayretle kaldırarak sordu Yulia:

“Denizci misiniz yoksa?”

“Evet. Babam kaptandı. Ben de işe miçolukla başladım, ikinci kaptanlığa kadar yükseldim.”

“Sonra işi bıraktınız herhalde?”

“Ne yazık ki öyle oldu. Babam bir kazada ölünce kız kardeşim işi bırakmamı istedi. Ben de isteğine uydum. Annemiz ve başka kardeşimiz de yok. Bu yüzden onu üzmemek için denizlerden koptum.”

“Peki ama kız kardeşiniz karşı çıktığına göre eski işinize nasıl döneceksiniz?”

“O evlendi. Artık bana karışacağını sanmam. Bir gemide iş bulur bulmaz şehirden ayrılacağım. Görmek istediğim o kadar çok ülke var ki!” Sözcükler coşkuyla dökülmüştü ağzından.

“En çok hangi ülkeyi merak ediyorsunuz?”

“Fransa’yı...”

Yulia, parmaklarını dudaklarına götürdü, düşüncelere daldı.

Oliver Irwing, ceketinin yakalarını çekiştirip duruyordu. Oldukça gergindi. Sokratis, dikkatle süzüyordu onu.

Doktorun Rum Hastanesi'ndeki odasındaydılar. Duvarlarda insan anatomisini gösteren çeşitli resimler, Leonardo da Vinci'nin çizdiği Vitruvius İnsanı'nın tablosu asılıydı. Masanın üzerinde birkaç ilaç şişesi, dosya ve kitap vardı.

"Demek, benimle ilgili dosya çalınmış... Çok ilginç," diye mırıldandı doktor. "Kimseden gizlediğim bir şey yok ki."

Sokratis, bacak bacak üstüne attı ve sordu:

"Manetas'a niçin gittiğinizi öğrenmemde sakınca var mı?"

Belli belirsiz bir tebessüm oluştu doktorun yüzünde. "Niçin sakınca olsun? Basit bir miras işi için gitmiştim."

"Konuyu anlatırsanız çok memnun olurum."

Arkasına yaslandı, ellerini bitiştiirdi beriki. "Elbette. Borno-va'da yaşayan amcam geçen sene vefat etti. Karısı ve çocuğu yoktu. Bazı akrabalarım miras üzerinde anlamsız bir şekilde hak iddia ettiler. Ben de dava açtım ve kazandım."

"Her şey sona erdi demek?"

"Elbette dostum. Amcamın zaten fazla malı mülkü yoktu. Benim payıma Kordelya'da küçük bir ev düştü."

"Ya diğer akrabaların payları?"

"Onlar da bir arsa ve iki evden haklarını aldılar. Mirastaki paylarını arttırabilmek için benimle çekişip durmuşlardı. Sonunda mahkeme adil bir karar verdi."

Sokratis, Emma Irwing'le yaptığı konuşmayı anlattı. Ardından, "O gece nöbetten döndükten sonra dışarıda birini görmediğinizden emin misiniz?" diye sordu.

"Emma, konuşmanızdan bana söz etti," dedi Oliver. "İnan dostum, o gece çevrede kimse yoktu. Yoksa anlardım. Yorgunluğun da etkisiyle basit bir göz yanılması işte."

O sırada kapı açıldı, bir hemşire başını uzattı. Doktorun kokuşları dolaşma saatinin geldiğini söyledi.

Oliver ayağa kalkarken, "Vasilis'in ölümü, Emma'nın Alice hakkındaki anılarını da canlandırdı," dedi. "Paskalya'dan sonra onu farklı bir yere götürmek istiyorum. Nereyi önerirsiniz?"

"Adalara gitmeyecek misiniz? Hep öyle yaparsınız."

"Ege yolculuklarımızda Alice de bizimle gelirdi. Bu yüzden acılarımızı depreştirmeyecek başka bir yer arıyorum."

"Bana kalırsa Atina'ya gidin," dedi Sokratis ve odadan çıktı.

Hastaneden ayrıldıktan sonra Saint-Joseph Okulu'nun yolunu tuttu. Dosyası kaybolan diğer şüpheli Frank Dumas'nın orada tarih öğretmenini olduğunu bir Fransız arkadaşından dün akşam öğrenmişti.

Okulun çevresinde bir süre dolaştı, öğrencilerin teneffüse çıkmalarını bekledi. Zil çalar çalmaz da okulun bahçe kapısından girdi. Kapıdaki bekçiye Frank Dumas'yla görüşmek istediğini söyledi.

Bekçi, öğrencilerin arasında bahçeye inen bir adamı parmağıyla işaret etti.

Sokratis, öğretmenin yanına gidip, "Mösyö Dumas, sizinle görüşebilir miyim?" diye sordu. "Adım Sokratis Eliseos. Özel dedektifim. Bir olayı soruşturuyorum."

Frank, karşısındakini şaşkınlıkla süzdükten sonra, "Buyurun, şöyle geçelim," dedi tedirgin bir sesle. Üzerinde kahverengi bir takım elbise vardı. Papyon takmıştı.

Bahçenin köşesinde bir banka oturdular.

“Sizi daha fazla meraklandırmayayım,” dedi Sokratis ve geliş nedenini açıkladı.

Genç öğretmen, dedektifi dikkatle dinledikten sonra, “Ola-
cak şey değil,” diye mırıldandı. “Benim dolandırıcılık davamla
kim ilgilenir ki?”

“Sakıncası yoksa bilgi verebilir misiniz?”

Düşünceli bir şekilde başını salladı Frank Dumas. “Geçen
yıl bir antikacıdan gravür satın almıştım. Ortaçağ’dan kaldı-
ğını söylemişti. Ancak sanat uzmanı bir arkadaşım gravürü
görünce sahte olduğunu belirtti. Ben de iade etmek istedim.
Antikacı kabul etmedi, paramı geri vermeye yanaşmadı. Ben
de dava açtım.”

“Dava nasıl sonuçlandı?”

“Mahkeme beni haklı buldu. Paramı son kuruşuna kadar
geri aldım.”

“Antikacı nerede şimdi?”

“Nerede olacak, işine devam ediyor,” diye homurdandı
Frank. “Adı Hristos Teodosis. Belki duymuşsunuzdur.”

Sokratis, şaşkınlık içinde, “Evet, onu tanıyorum,” dedi. “De-
mek, eski eserlere meraklısınız...”

“Elbette. Tarihi araştırmalar yapmak için tatillerde Anado-
lu’yu dolaşır, Ege’deki adalara giderim. Eşim de benimle gelir.
Eski uygarlıklara o da çok meraklıdır.”

“Eşiniz ne işle uğraşıyor?”

“Fransa Konsolosluğu’nda sekreter.”

Sokratis’in başka sorusu yoktu. “Sizi daha fazla tutmaya-
yım,” dedi ve adamın elini sıktı. Frank Dumas öğrencilerinin
arasına karışırken de okuldan ayrıldı.

Bir hırsızın sıradan miras ve dolandırıcılık davalarının dos-
yalarını çalmasını Sokratis’in akli bir türlü almıyordu. Hırsız-
lığın ardında henüz kavrayamadığı başka sırların olduğunu
düşünüyordu. Faytona binip Simirna Çarşısı’nın yolunu tuttu.

Listesindeki diğer şüpheli Kostas Stefanos hakkında Hristos Teodosis'ten bilgi almak istiyordu.

Rum antikacının dükkânı yine tıklım tıklımdı. Müşteriler, dolapların arasında dolaşüyor, raflardaki eski eserleri kurcalıyor, Hristos'a sorular soruyordu. Antikacının alnı ter içindeydi.

Duvara yaslanıp içerisinin boşalmasını bekledi Sokratis. Yirmi dakika kadar sonra dükkânda kimse kalmadı.

Hristos, tezgâhın arkasındaki sandalyesine bitkin bir şekilde çöktü. Cebinden çıkardığı mendille alnındaki teri sildi.

Dedektif, "Çok fazla müşteriniz var," dedi gülümseyerek. "Çırak çalıştırsanız..."

"Aman, aman! Bu işlerde çırak mırak olmaz. Bir eşyayı elinden düşürür, paralar uçar gider." Hâlâ nefes nefeseydi.

"Müşterim için alıcı bulabildiniz mi?"

"Görüşüğüm birkaç kişi var. Bu işler aceleye gelmez, kuzum. Biraz daha sabredin."

"Neyse, bir sorum var. Kostas Stefanos'u tanıyor musunuz?"

Birden irkildi Rum. Sandalyesinden düşecek gibi oldu. "Aman! Şeytan duysun adını! Yüzünü de iblis görsün!" diye bağırdı.

"Niçin böyle söylediniz?"

"Rezil kaçakçının tekidir. Çevirmediği dolap yoktur. Siz siz olun, ondan uzak durun."

"Bildiğim kadarıyla deniz taşımacılığı yapıyormuş..."

Antikacı, Sokratis'in kulağının dibine kadar yaklaşp fısıldadı:

"O herif Adalar, Simirna ve Yunanistan arasında çalışır. Gemileri, ambarları, depoları var. Çok zengindir. Herkes servetini kaçakçılıkla yaptığını söyler."

"İşyeri nerede?" Dosyası çalınmaya değer birini bulduğu için içten içe seviniyordu.

Hristos, Rum nakliyecinin adresini verdikten sonra dedektifi kapıya kadar uğurladı.

Aslında Sokratis, dükkâna giderken antikacıya Frank Dumas'yla arasındaki dava hakkında da soru sormayı düşünmüştü. Ancak Hristos'u ürküteceğini düşünerek vazgeçmişti. Eski defterlerin durup dururken açılması antikacının şüphelenmesine yol açabilir, onu Sokratis için koleksiyoncu bulmaktan caydırabilirdi. Sokratis'in eczacının katilini yakalama planı suya düşebilirdi.

Dedektif, çarşının çıkışında bekleyen spider arabaya bindi, sürücüyü gideceği yerin adresini verdi. Yol boyunca düşündü.

Kostas Stefanos'un işyeri Osmanlı Bankası'nın karşısındaydı.

Kapıya sertçe vurdu Sokratis.

İri yapılı, posbıyıklı biri açtı kapıyı. Redingot ve yelek giymişti. Kravatlıydı.

Dedektif, "Kiryos Kostas Stefanos'la görüşmek istiyorum," dedi.

Ters bir tavırla sordu adam:

"Siz kimsiniz, ne istiyorsunuz?"

"Adım Sokratis Eliseos. Özel bir konu hakkında görüşeceğim."

"Buyurun, konuşun. Aradığınız benim." Konuğunu içeri davet edecek gibi görünmüyordu.

Sokratis, hakkındaki dava dosyasının kaybolduğunu ve bu amaçla konuşmak istediğini söyledi.

Okkalı bir küfür savurduktan sonra, "O dava kapandı, masumiyetim kanıtlandı," dedi Kostas. "Söyleyecek başka sözüm yok." Kapıyı adamın yüzüne kapatmaya kalkıştı.

Sokratis, ayağını eşiğe koydu, omzuyla kapıya yaslandı. "Dava, kaçakçılık hakkında mıydı?" diye sordu kibarlığını bozmadan.

Rum nakliyecinin yüzü ansızın kıpkırmızı oldu. Kalın dudakları seğirdi. Sesini yükselterek, “Kaçakçılık suçlaması, rakiplerimin uydurmasıydı,” dedi. “Alçak herifler! Beni karalayıp pastayı tek başlarına yemeye kalktılar. Ama yağma yok! Davayı açtık ve kazandık. Başka sorunuz yoksa, işime dönmek zorundayım.”

Sokratis, başka soru sormasının anlamsız olacağını düşündü. Adamın daha fazla konuşmayacağı belliydi. “Belki sizinle bir kez daha görüşmem gerekebilir,” dedi ayağını eşikten çekerken.

Rum, homurdanarak kapıyı çarptı.

Dar yolun iki tarafına cumbalı ve bahçeli evler sıralanmıştı. Kafesli pencerelerin önlerinde saksılar vardı. Sarıklı yoğurtçu, aralık kapılardan uzatılan kaplara yoğurt dolduruyordu. Yaşlı bohçacı kadın elbiseler, eşarplar, çeyizlikler getirdiğini bağırarak etrafa duyuruyordu.

Sokratis, fırının yanındaki evin önünde durdu, kapı numarasına baktı, sonra tokmağı vurdu. Kapıyı açan adama, “Rıza Ferit Bey’le mi müşerref oluyorum?” diye sordu.

“Evet, benim,” dedi Reşat Hüseyin’in kardeşi. “Ben kiminle müşerref oluyorum?” Uzun boylu, ince yapılı, sinekkaydı tıraşlıydı. Ellili yaşların sonlarında gösteriyordu.

Sokratis, baş sağlığı diledikten sonra kendini tanıttı, ziyaret nedenini söyledi.

Rıza Ferit, dedektifi bir süre süzdükten sonra, “Madem zaptiyeye yardımcı oluyorsunuz, o halde buyurun,” dedi.

Birlikte oturma odasına geçtiler. Sobanın karşısındaki koltuklara oturdular. Rıza Ferit, sehpadaki şekerliği Sokratis’e uzattı. “Size nasıl yardımcı olabilirim?”

Dedektif, akide şekerini yedikten sonra, “Serkomiser Cevdet Sami’yle çok uğraşmamıza rağmen kardeşinizin katilini

bir türlü bulamıyoruz,” dedi. “Ben de rahmetli hakkında size birkaç soru sormak istedim.”

“Elbette, elbette. İstedığınızı sorabilirsiniz.”

“Ağabeyinizin düşmanı veya anlaşılamadığı biri var mıydı?”

Buruk bir ifade belirdi adamın yüzünde. “Bana öyle birinden hiç söz etmedi. Aslında cinayetden sonra bunu ben de çok düşündüm. Mahalledeki esnafa, komşulara sordum. Onun melek gibi biri olduğunu, kimsenin ona husumet gösteremeyeceğini söylediler. Nur içinde yatsın.”

“Amin! Emeklilik günlerini nasıl geçiriyordu?”

“Eczacığa daha çok zaman ayırdığı için mutluydu. Pomatlar, şuruplar hazırlar; ihtiyacı olan fakir fukaraya para almadan dağıtırdı. Hanımlar için de kremler, parfümler yapardı. Ona eczane açmasını öğütlediysen de bir türlü ikna edemiştim.”

“Nerede öldürüldüğünü görebilir miyim?”

“Sofaya çıkalım,” dedi adam ve ayağa kalktı.

Odalardan birinin önünde durdular.

Rıza Ferit, “Burası çalışma odası ve laboratuvarıydı,” dedi ve tokmağı çevirip kapıyı açtı. “İşte, cesedini şu dolabın önünde bulmuşlar.”

Sokratis, içeri girip dolaba baktı. İçinde renkli sıvılarla dolu şişeler ve kavanozlar vardı. Hepsi etiketliydi. Rafların bir kısmı boştu.

Odaya göz gezdirdi Rum. Masadaki kalın kitaplar ve defterler üst üste yığılmıştı. Odanın diğer tarafında kaplarla dolu davlumbazlı bir ocak vardı. Yanındaki tezgâhın üzerine cam borular, tüpler ve bıçaklar düzenli bir şekilde sıralanmıştı.

“Olay nasıl olmuş?” diye sordu Sokratis.

Rıza Ferit, derin derin iç geçirdikten sonra, “Cevdet Sami Efendi’nin anlattığına göre ağabeyim sırtı dönük olarak şu dolabın önünde duruyormuş,” dedi. “Katil, sinsice arkadan

yaklaşmış, at heykelini başına indirmiş. Ağabeyim düşerken dolaba çarpmış galiba, çünkü raflardan birçok şişe ve kavanoz yere düşüp kırılmış.”

“Cesedi nasıl bulunmuş?”

“Ağabeyim bir komşusuna yaraları için her gün pomat hazırlar, evine bırakmış. O gün gitmeyince komşu merak etmiş. Birkaç kez kapısını çalıp cevap alamayınca da bekçiye haber vermiş. Sonrası malum.”

“Komşular eve giren ya da çıkan birini görmüşler mi?”

Yüzünü asarak başını iki yana salladı adam. “Hayır, beyim. O saatte kim ayakta kalır ki? Herkes uykuda.”

“Rahmetlinin tabancası da çalınmış, değil mi?”

“Evet. Zaten o tabancadan başka değerli bir şey yoktu evde.”

Başka bir şey öğrenemeyeceğini anlayan Sokratis, “Size tekrar başsağlığı dilerim,” dedi. “İzninizle...”

“Gidiyor musunuz? Bir bardak çay içirmeden bırakmam sizi. Oturma odasına geçelim.”

Koridorda yürürken, “Kendi evinize gitmediğinize göre bu evi çok seviyorsunuz galiba,” dedi Sokratis.

“Hayattayken ağabeyimle fazla görüşemezdik. Ben geçen sene emekli olunca yıllar sonra bir araya gelebildik. Şimdi burada kalıp çocukluk günlerimizin anılarına dalıyorum. Hem, evime gideceğim de ne olacak! Eşimi üç sene önce Musul’da kaybettim. Evimde dört duvara bakmaktansa burada anılarla yaşamak daha iyi. Burası satıldıktan sonra da Musul’a yerleşeceğim zaten.”

“Demek alıcı buldunuz.”

“Evet, azizim. Abdullah Hüsrev adlı bir tacire satacağım.”

Sokratis, Aya Katerina Mahallesi'nin girişindeki dükkânın önünde durdu. Vitrindeki fotoğraflara baktıktan sonra içeri girdi.

Viktor Petrov, masadaki fotoğrafları inceliyordu. Sokratis içeri girince başını kaldırdı.

Dedektif, "Rahatsız etmiyorum, değil mi?" diyerek adama yaklaştı.

"Küçük bir işim var. Biraz bekleyebilirsiniz yardımcı olabilirim." Yer yer yırtılmış siyah perdeyi çekip dükkânın arka tarafına geçti.

Sokratis, oyalanmak için duvarlara baktı. Çok sayıda fotoğraf asılmıştı. Frenk Mahallesi Kız Okulu, Fransız Hastanesi, Surp İstepanos Kilisesi, Şadırvan Camisi gibi binaların fotoğrafları muhteşemdi. Levanten semtlerinin, Müslüman, Yahudi ve Ermeni mahallelerinin görüntüleri canlı gibiydi.

Çok geçmeden perdenin arkasından çıktı fotoğrafçı. "Nasıl yardımcı olabilirim?" diye sordu.

"Annemle babam Noel'de Simirna'ya gelecekler. Fotoğrafımızı çekmenizi istiyorum. Böyle günlerde fotoğraf çektiren çok olduğu için önceden haber vermek istedim."

"İyi yaptınız. Annenizle babanız gelince emrinize amadeyim."

"Yardımanızı istediğim bir konu daha var. Manetasların aile fotoğrafçısı siz misiniz?"

“Evet. Dimitris Manetas en iyi müşterimdir. Bazen buraya gelir, bazen de beni köşküne davet eder. Niçin sordunuz?”

“Öğrenmek istediğim şu: Kiryos Manetas’ın aile dışından birileriyle fotoğrafını çektiniz mi hiç?”

“Hayır, hayır. Sadece ailesiyle fotoğraf çektirirdi. Yoksa hatırlardım.”

“Vasilis Kristopulos da müşteriniz miydi?”

“Tabii, tabii... Zavallı Vasilis. Ne feci bir ölüm!”

“Vasilis’in arkadaşlarıyla fotoğrafını çektiniz mi?”

Bir süre düşündükten sonra, “Yanılmıyorsam Mösyö Clement’le bir fotoğrafını çekmiştim,” dedi Rus. “Geçen sene Pas-kalya sırasındaydı galiba.”

“Mösyö Clement de kim?”

“Étienne Clement... Osmanlı Bankası’nda çalışıyor.”

Sokratis, cebinden çıkardığı küçük deftere not aldıktan sonra dükkândan ayrıldı ve düşüncelere daldı. Eğer Manetaslar aile dışından birileriyle fotoğraf çektirmiş olsalardı, onların kim olduklarını öğrenip ağızlarını arayabilir, Dimitris’in canını sıkkan bir olay olup olmadığını öğrenebilirdi. Üstelik konuşacağı kişilerin hırsızlık ve cinayetle de bağlantıları olabilirdi. Ancak bu beklentisi boşa çıkmıştı. Belki Étienne Clement’le görüştüktan sonra bir şeyler bulabilirdi.

Öğle tatilinde Étienne Clement bankadan çıktı. Bir lokantada karnını doyurduktan sonra faytona binip sürücüye Viktor Petrov’un dükkânının adresini verdi. Yulia İvanovna’nun nereye gittiğini ancak o bilebilirdi.

Fayton, Aya Katerina Mahallesi’nin girişindeki dükkânın önünde durunca bir lando araba gördü Étienne. Viktor’un konukları vardı galiba. Kapıyı açıp içeri girdi.

Fotoğrafçı, silindir şapkalı, şık giyimli iki adamla Rusça konuşuyordu. Étienne’in içeri girdiğini fark edince, “Gelin Mösyö Clement,” dedi. “Konuklarım ayrılmak üzereler.”

İki Rus, başlarını hafifçe eğerek Étienne'i selamladılar ve dükkândan çıktılar.

"Size sormam gereken bir soru var," dedi Fransız.

"Çok telaşlı görünüyorsunuz. Otursanıza."

Fransız, masanın önündeki sandalyeye oturdu. "Madam İvanovna'yı bir türlü bulamıyorum."

"Onu niçin arıyorsunuz?"

"Yatımı kiraladı ve kaptan bulmamı istedi. İsteğini yerine getirdim. Sözleşmeyi de hazırladım. Ancak Madam İvanovna'yı bana verdiği adreste bulamıyorum. Komşusu ayrıldığını söyledi. Ben de düşündüm ki..."

Gülümseyerek adamın sözünü kesti Viktor:

"Demek Yulia'nın nerede olduğunu bilebileceğimi düşünüldünüz?"

"Sizi kafe ve pastanelerde birlikte gördüğüm için..."

"İyi düşünmüşsünüz," dedi gülümsemeye devam eden Viktor. "Yulia, geçenlerde Manoly Otel'e taşındı."

"Ansızın karar vermiş olmalı. Yoksa otele gitmemi isterdi."

"Onun ne yapacağı hiç belli olmaz. Oldukça hercaidir. Yat kiralayıp seyahate çıkmak da durup dururken aklına esti. Kendi bileceği iş."

"Anladığım kadarıyla siz onunla gitmeyeceksiniz."

Yüzünü buruşturarak, "Biz ayrıldık," dedi Viktor ve konuyu kapatmak istercesine gözlerini masada duran fotoğraflara çevirdi.

"En kısa zamanda otele gideceğim," dedi beriki ve ayağa kalktı. Viktor, kapıya kadar geçirdi onu.

Fransız, boş araba bulabilmek için etrafa bakınırken kulağına nal ve tekerlek sesleri geldi. Az önce gördüğü lando araba fotoğrafçının dükkânına yaklaşıyordu. Lando durunca Ruslar yine dükkâna girdiler.

Étienne, adamların niçin hemen geri döndüklerini merak etti. Belki de dükkânda bir şey unutmuşlardı. Kıyafetlerine ba-

kılırsa zengin olmalıydılar. Kim olduklarını öğrenebilirse bankaya davet edebilir, bankanın müşterisi yapabilirdi. Arabanın yanına gitti ve sürücüye sordu:

“Arabanız boş mu?”

“Hayır,” diyerek başını iki yana salladı iri yapılı sürücü. “Müşterilerim şu fotoğrafçı dükkânındalar. Onları bekleyeceğim.”

“Haa... Şu Ruslar... Az önce görmüştüm. Oldukça zengin olmalılar.”

“Orasını bilemem. Arabama bu sabah limanda bindiler. Konstantinopolis’ten gelmiş olmalılar.”

“Nereden biliyorsunuz?”

“O saatte sadece Konstantinopolis’ten gelen gemi vardı.”

Étienne, arabanın yanından ayrıldı. Başka bir araba bulabilmek için caddeye çıkarken Rusların diplomat olup olmadıklarını düşündü. Belki de şehre görevle gelmişler ve bir vatandaşlarının burada çalıştığını öğrenince ziyaret etmek istemişlerdi. O anda Vasilis Kristopulos’un birkaç ay önce söyledikleri geldi aklına. Acaba Viktor hakkındaki şüphelerinde haklı mıydı arkadaşı? Bir arabanın yaklaştığını görünce Vasilis’in şüphelerine kafa yormaktan vazgeçti. Bir an önce işine dönmeliydi.

Bankaya öğleden sonra fazla müşteri gelmedi. Étienne, birkaç evrakla uğraştıktan sonra saat altıya doğru bankadan ayrıldı. Fransız Postanesi’ne gidip mektubu olup olmadığını sordu. Her zamanki cevabı alınca söylenerek Punta Garı’nın yolunu tuttu.

Trende giderken biraz kestirdi. Uyandığında tren perona giriyordu.

İstasyonun önünde uzun süre bekledikten sonra bir kupaya bindi, sürücüye Manoly Otel’e gitmek istediğini söyledi. Araba hızlanırken çantasındaki sözleşmeyi çıkardı, bir kez daha dikkatle okudu.

Otele girer girmez Yulia İvanovna'yı sormak için resepsiyona doğru yürüdü. O sırada kadının lobideki koltuklardan birinde oturduğunu gördü. İçkisini yudumlarken gazete okuyordu.

“İyi akşamlar, Madam İvanovna,” diyerek kadının karşısında durdu.

Genç kadın başını kaldırdı. “Mösyö Clement... Ben de yarın size uğrayacaktım. Otele yerleşeceğimi bildirmediğim için beni bağışlayın. Aniden karar verdim. Lütfen oturun.”

Koltuğa oturdu Étienne. “Burada olduğunuzu Viktor Petrov'dan öğrendim,” dedi.

“İyi akıl etmişsiniz. Sözleşmeyi getirdiniz mi?”

“İsteğiniz üzerine kaptan da buldum.” Ardından çantasından çıkardığı sözleşmeyi Rus'a uzattı.

Yulia, işaretparmağını şakağına götürüp sözleşmeyi dikkatle okudu. Sonra, “Küçük bir değişiklik yapmanızı isteyeceğim,” dedi.

“Ne tür bir değişiklik?”

“Ben, bir kaptan buldum. Sizi uğraştırdığımın farkındayım ama durum bunu gerektirdi. Size bildirecektim.”

Şaşkınlıkla kadının yüzüne baktı Fransız. “Siz bilirsiniz. Fakat yatımı herkese emanet edemem. Kaptanın adını söyler misiniz?”

“Mikis adlı eski bir denizci... Miço olarak işe başlamış, ikinci kaptanlığa kadar yükselmiş.”

“Adını hiç duymadım. Ne desem bilemiyorum ki...”

“Onunla uzun uzun konuştum. Yatınızı limanda birkaç kez görmüş. Kolayca kullanabileceğini söyledi. Ona güveniyorum.”

Étienne, saçlarını sıkıntılı bir şekilde karıştırdı. “Yine de...”

“Ah, size bir şey ikram etmeyi unuttum! Ne içersiniz?”

Étienne konyak istedi.

“Yolculuk programım da değişti,” dedi Yulia. “Fransa’ya da gitmeye karar verdim. Umarım yatınız bu yolculuğa dayanabilir.”

“Hiç şüpheniz olmasın. Tabii, kaptanınızın hangi limanlarda konaklayacağını bilmesi gerek. Bu yüzden kaptan seğimini çok dikkatli yapmalısınız. Bana kalırsa...”

Garson kadehleri masaya bıraktı.

Yulia kadehlerden birini alıp Étienne’e doğru kaldırdı, “Â la vôtre!” dedi. Bir yudum içtikten sonra kararlı bir sesle devam etti: “Kaptan konusu artık kapanmıştır. Lütfen sözleşmeyi yeni yolculuk programına göre bir an önce değiştirin. En kısa zamanda bekliyorum.”

Ne diyeceğini bilemedi Fransız. Bir dikişte konyağı bitirdi.

Oturma odasını, panjurların aralıklarından süzülen soluk güneş ışığı aydınlatıyordu sadece. Perdeler de kapalı olsa içerde göz gözü görmeyecekti.

“Panjurları açarsak kendinizi daha iyi hissedersiniz,” dedi Elenka.

“Gerek yok,” dedi Dora Kristopulos. “Işığa tahammül edemiyorum.” Gözlerini Vasilis’in sehpanın üzerinde duran çerçeveli fotoğrafından ayırmıyordu.

Sokratis, öksürüp boğazını temizledikten sonra, “Kendinizi böyle yıpratmayın,” diye mırıldandı. “Çok acı çekiyorsunuz ama hayata hemen küsmeyin.”

“Benim için hayatın anlamı kalmadı artık. Tek düşüncem, bir an önce kocamın ve oğlumun yanına gitmek.”

Elenka, “Böyle konuşmayın,” dedi ve kadının elini tuttu.

Hâlâ siyah yas giysileri içindeki kadın, “Katil bulundu mu Sokratis?” diye sordu.

“Ne yazık ki hayır.”

“Keşke Vasilis’i oraya yollamasaydım.”

Sokratis kaşlarını çatarak dikkat kesildi. “Onu nereye yolladınız?”

“Büroya... O gece... Ölüme gideceğini bilemezdim ki...” Arından mendiliyle gözyaşlarını kuruladı.

Dedektif, kadının kendini toparlamasını bekledikten sonra sordu:

“O gece ne oldu?”

Dora, bir süre sessiz kaldıktan sonra titrek sesle anlatmaya başladı:

“Vasilis, Edwin Atkinson denen o adama haksız olduğunu, davayı kazanamayacağını söylemiş. Bunun üzerine adam, başka bir avukat bulacağını söylemiş, öfkeyle ileri geri konuşmuş. Bu nedenle oğlum, başarısız olduğunu, zengin bir müşteriye kaçırdığı için Kiryos Manetas’a ne söyleyeceğini düşünmüş. Trende huzursuzluk içinde kıvranmış. Şehre geri dönünce de büroya gitmiş, istifa mektubunu yazmış. Bilirsin, çok gururluydu, çok duygusaldı. Bunları bana anlatırken neredeyse ağlayacaktı.”

“Dimitris’in bürosunda böyle bir yazı görmedim. Polis de bir şey söylemedi.”

“Çünkü istifasını geri almasını istedim. Kiryos Dimitris, İngiltere’de oğlunun dertleriyle uğraşırken işi bırakmasının ya kışık almayacağını söyledim.”

Kadın yine sessizleşince Sokratis tahminini söyledi:

“Vasilis de sizi dinledi ve istifa dilekçesini geri almak için o gece büroya gitti.”

Hıçkırıklara boğularak başını salladı kadın. “Keşke öyle söylemeseydim.” Elbisesinin cebinden buruşuk bir kâğıt çıkardı. “İşte, son yazısı... Polisler getirdi.”

Sokratis, kâğıda hüznle baktıktan sonra geri verdi.

Elenka, “Kendinizi boş yere suçlamayın,” dedi. “Böyle olacağını bilemezsiniz.” Sonra bir kadehe konyak doldurdu, kadına uzattı. “Sen de ister misin?” diye sordu dedektife.

“Hayır, teşekkür ederim. Osmanlı Bankası’na gideceğim.”

“Ne yapacaksın orada?”

“Étienne Clement diye biriyle görüşeceğim.” Ardından palatosunu giyip şapkasını başına geçirdi.

Bankanın müdürü kaşlarını çatarak, “Niçin geciktiniz Étienne?” diye sordu. “Umarım, geçerli bir mazeretiniz vardır.”

Paradiso'dan kalkan tren ara istasyonlardan birinde r  tar yaptığı i in i e gecikeceğini anlamıştı   tienne. Müdürün kendisini sorgulayacağını iyi bildiğı için de mazeretini yolda hazırlamıştı. "Bir akrabamın rahatsızlığı nedeniyle geceyi Bugia'da geçirmek zorunda kaldım," dedi. "Tren r  tar yapınca da..."

M  d  r, aksi bir tavırla, "Anlaşıldı, anlaşıldı," diyerek adamın sözünü kest  . "  lk kez geciktiğiniz i in g  rmezliğı geliyorum."

  tienne, teşekkür etti ve masasına geçti. D  n akşam Yulia'yla anla mıştı. Evine döndükten sonra sözleşmeyi yenilemiş, sabah ilk trenle de Manoly Otel'e gitmişti. Kahvaltı sofrasında, Noel'de yola çıkacağını söylemişti genç kadın. Artık cebine girecek parayı düşünen   tienne, kaptan konusunda bu kez itiraz etmemişti.

Cebinden kalemini çıkardı, çalışmaya ba ladı. Bir süre sonra  apkalı ve paltolu bir adamın yanına geldiğini fark edince başını kaldırdı. "Arzunuz nedir, mösyö?"

"Adım Sokratis Eliseos... Mösyö Clement?"

"Evet, benim. Nasıl yardımcı olabilirim?"

Sandalyeye oturup bacak bacak üstüne attı Sokratis. "Sizinkle Vasilis Kristopulos hakkında konuşmak istiyorum. Yanılmıyorsam yakın arkada mı sınız."

Tedirgin bir ifadeyle Sokratis'i s  zd     tienne. "Evet, iyi arkadaştık. Ziyaretinizin onunla ilgisi ne?"

"Vasilis'in öldürülmesi hakkında bir araştırma yapıyorum. Özel dedektifim."

  tienne, koltuğunda doğruldu. "Niçin öldürüldüğünün anlaşılması için her türlü yardıma hazırım. Katilin bir türlü bulunamaması beni çok rahatsız ediyor. Onunla okul arkada ıydık."

Sigarasını yaktıktan sonra, "Birkaç sorum olacak..." dedi dedektif.

“İstediğinizi sorabilirsiniz.”

“Vasilis, size bir düşmanından veya hoşlanmadığı birinden söz etmiş miydi?”

“Düşmanı olmadığını hiç düşünmeden söyleyebilirim, mösyö.” Buruk bir tebessüm belirdi yüzünde. “Ancak bana birkaç kez fotoğrafçı Viktor Petrov’u gözünün tutmadığını söylemişti.”

Sokratis dikkat kesildi. “Niçin?”

Karşısındakine biraz daha yaklaştı Fransız. “Viktor’un Rus casusu olduğundan şüpheleniyordu,” dedi fısıldarcasına.

Sokratis, kaşlarını hayretle kaldırdı. “Çok garip... Niçin böyle düşündüğünü açıkladı mı?”

“Elbette. Viktor, Osmanlı-Yunan Savaşı hakkında Simirna’daki Rumların ne düşündüklerini sık sık soruyormuş ona.”

“Ee, ne var bunda? O günlerde şehirdeki herkes o savaşı konuşuyordu zaten.”

“Ben de pek anlayamamıştım. Ama Vasilis’in zaman zaman yerli yersiz şüpheleri olurdu. Bu yüzden konuyu bir daha açmadım.”

“Birlikte fotoğrafınızı gördüm. Vasilis madem Viktor’dan şüpheleniyordu, niçin ona fotoğraf çektiirdi?”

“O fotoğrafı hatırlıyorum. Paskalya’da çektiirmiştik. Ondan sonra bir daha Viktor’a gitmedi. Ben de şüphelerine yordüğüm için nedenini sormadım.”

“Vasilis’in sevgilisi var mıydı? Yani Alice Fleming’ten sonra...”

“Hayır. Yine de anlayabildiğim kadarıyla Madam İvanovna’dan hoşlanmıştı. Aydın’dan döndükten sonra onu arayacaktı.”

“Kim bu Madam İvanovna?”

“Yulia İvanovna. Zengin bir Rus...”

“Onu nerede bulabilirim?”

“Yine karar değiştirmeyse, Manoly Otel’de.”

Sokratis öğrendiklerini defterine kaydettikten sonra adamlar el sıkışıp bankadan çıktı.

15

Sokratis Eliseos, kentin Ermeni Mahallesi Haynots'a ulaştığında saat iki olmuştu. Surp Mesropyan Okulu'nu geçtikten sonra ihracatçı Aram Kalaycıyan'ın evinin kapısını çaldı. Abdullah Hüsrev'den aldığı adres sayesinde iki katlı evi kolayca bulmuştu.

Kapıyı ince yapılı, uzun kumral saçlı genç bir kadın açtı.

Simirna Rumcasıyla, "Baron¹ Kalaycıyan'la görüşmek istiyorum," dedi dedektif. "Kristal Han'daki hırsızlık ve cinayet hakkında." Ardından kendini tanıttı.

"İçeri girin lütfen," diyerek kenara çekildi kadın. "Ben karı-sıyım... Adım Lusin." Oldukça güleryüzlüydü.

"Memnun oldum Digin² Kalaycıyan."

Birlikte ilaç kokan yatak odasına girdiler.

Yatakta yatan Aram Kalaycıyan, ağır ağır doğrulurken meraklı bakışlarla dedektifi süzdü. Otuzlu yaşlarda gösteriyordu. Esmer tenliydi. Çok bitkin görünüyordu.

Lusin Kalaycıyan, Sokratis'in geliş nedenini kocasına söyledikten sonra yanlarından ayrıldı.

Yastığı sırtına doğru çekerek, "Yine mi hırsız girdi?" diye sordu ihracatçı. "Yoksa bir cinayet daha mı işlendi?"

Sokratis, "Endişelenmeyin, hiçbiri olmadı," dedi. Ardından Dimitris Manetas'ı yakından tanıyıp tanımadığını sordu.

1 Erm. Beyefendi. (ed.n)

2 Erm. Hanımefendi. (ed.n.)

Aram, mendiliyle ağzını kapatıp öksürdükten sonra, "Bazı ticari davalarımı bakmıştı," diyerek hırıltılı bir sesle cevapladı soruyu.

"Özel sohbetleriniz olur muydu?"

"Paradiso'daki at yarışlarına giderdik. Bazı akşamlar da Rum meyhanelerine..." Konuşması şiddetli bir öksürükle kesildi.

"Son günlerde canını sıkan bir olay olmuş muydu? Bilirsiniz, insanlar meyhanelerde dertlerini daha kolay dökerler."

Dudaklarını büzüp başını iki yana salladı Ermeni. "Hiç dertli halini görmedim. Sadece oğlundan ayrı olduğu için üzülüyordu. Meyhanelerde sık sık ondan söz ederdi. Ama bu da fazla uzun sürmezdi. Sirtaki çalmaya başlayınca yerinden kalkar, oynamaya başlardı."

"Peki, yanında çalışan Vasilis Kristopulos'la görüşür müydünüz?"

Genizden gelen kısık bir sesle, "Büroda birkaç kez görmüş-tüm ama pek samimiyetimiz yoktu," dedi. "Ne kadar trajik bir ölüm!"

Adamın yeniden başlayan öksürük krizinin dinmesini bekledikten sonra, "Oliver Irwing, Frank Dumas ve Kostas Stefanos'u tanıyor musunuz?" diye sordu dedektif.

"Stefanos'u tanırım. İncir ve üzüm sevkiyatımı onun firması yapar. Diğerlerini ilk kez sizden duydum."

"Onunla sık görüşür müsünüz?"

"İş icabı ara sıra birlikte oluruz. Ancak özel bir dostluğumuz yok."

"Hakkında ileri geri konuşanlar var," diyerek Ermeni'nin ağzından laf almaya çalıştı Sokratis.

Adam, omuzlarını kayıtsız bir tavırla silkti. "Hakkındaki söylentilerle hiç ilgilenmem. Benim için işini iyi yapması önemli."

Aram Kalaycıyan'dan da işine yarayacak bilgi alamayacağını anlayan Sokratis, veda edip odadan çıktı. Lusin Kalaycıyan kapıya kadar geçirdi onu.

Sokratis, Haynots sokaklarında bir süre yürüdükten sonra Mihail Liavas'ın evine gitmek üzere Surp Krikor Hastanesi'nin önünden faytona bindi. Frenk Mahallesi'ne vardığında artık tek ümidinin İtalyan sigortacı olduğunu düşünüyordu.

Kapıyı avukatın karısı Despina açtı. Hal hatır faslından sonra kocasının çalışma odasında olduğunu söyledi.

Sokratis, içeri girince koltuğuna gömülmüş, kitap okurken buldu adamı. Bacaklarına battaniye örtmüştü.

Mihail Liavas, kitabını ve gözlüğünü sehpaya bırakırken, "Bir şeyler bulabildin mi bari?" diye sordu.

"Bilgi alabileceğim herkesle konuştum. Ancak hırsızın Dimitris'in işyerini niçin soyduğunu, Vasilis'i niçin öldürdüğünü hâlâ anlayabilmiş değilim." Sonra Oliver Irwing, Frank Dumas ve Kostas Stefanos'la yaptığı görüşmeleri anlattı.

Emekli avukat, dirseklerini koltuğun süslü kolçaklarına dayadı. "Kayıp dosyaların miras, dolandırıcılık ve kaçakçılık hakkında olduğunu biliyordum," dedi tebessüm ederek. "O sırada Dimitris'le birlikte çalışıyorduk. Ancak bunları sana söyleyemezdim."

"Kapanmış dosyaların çalınması beni çok rahatsız ediyor. Bunların arkasında henüz anlayamadığım nedenler olduğunu düşünüyorum."

"Oliver Irwing'in miras konusu ile Frank Dumas'ın dolandırıcılık işi çok basit davalardı. Şüphe çekici bir şey yoktu."

"Peki ya Kostas Stefanos'un kaçakçılık olayı? Bana kalırsa oldukça mide bulandırıcı."

"Kostas hakkında herkes ileri geri konuşur. Huysuz bir adam olduğu için pek dostu yoktur. Ama dürüştür. Kaçakçılık suçlaması rakiplerinin iftirasıydı. Adamın gemilerinde ve am-

barlarında aramalar yapıldı. Polisler, gözlerini üzerinden ayırmadılar. Peşine hafiyeler takıldı. Sonuçta bütün suçlamaların asılsız olduğu ortaya çıktı.”

Sokratis itiraz etti:

“Belki de kanıtları yok etmiştir.”

“Kostas’ın Yunan ve Türk politikacılarıyla arası çok iyidir. Sık sık onlarla görüşür. Ticaret ataşelerine danışmanlık yapar. Bir kaçakçılık söz konusu olsaydı, tanıştığı üst düzey kişileri harekete geçirirdi. Her şeyi işin başında kapatırdı. Mahkeme-ye kadar uzatmazdı.”

Mihail Liavas’a hak verdi Sokratis. Yine de içi pek rahat değildi. Bir şeyler daha sormak üzereydi ki, Despina odaya girdi. “Geç kalıyoruz Mihail!”

Mihail Liavas yelek cebinden saatini çıkarıp baktı. “Haklısın. Biraz daha oyalanırsak gösteriyi kaçırabiliriz.” Bastonunu alıp ayağa kalktı.

“Nereye gidiyorsunuz?” diye sordu dedektif.

Cevap kadından geldi:

“Kukla gösterisi izlemeye. Sen de gelmek ister misin?”

“Bilmem ki...”

“Haydi Sokratis, bizi kırma,” diyerek adamın koluna yapıştı Despina.

“Peki, istediğiniz gibi olsun.”

Evden çıktıktan sonra Pathé Sineması’na kadar yürüdüler. Biletlerini alıp koltuklarına yerleştiler.

Sokratis, gösterinin başlamasını beklerken etrafına bakındı. Tanıdığı insanların çoğu oradaydı. Oliver ve Emma Irwing, iki sıra arkada oturuyordu. Birkaç koltuk geride Frank Dumas, yanındaki genç kadınla alçak sesle sohbet ediyordu. Karısı olmalıydı. Arkalarında kalabalık bir öğrenci grubu vardı.

Zil sesiyle oyun başladı. Sahnedeki kuklalar birbirleriyle itişip kakışırken salon kahkahalardan yıkılıyordu adeta. Hele

öğrenciler, tamamen kendilerinden geçmiş gibiydiler. Masalların büyülü dünyasına kapılmışlardı.

Oyunun sonunda kuklacılar, ellerinde kuklalarıyla sahnenin önüne geldiler, seyircileri selamladılar.

Seyirciler salondan çıkıp fuayede toplanırken smokinli bir cüce, el ilanları dağıtmaya başladı.

O sırada Sokratis'in gözüne kukla tiyatrosunun sahibi ilişti. Yanına gidip, "Merhaba Menelaus," dedi. "Muhteşem bir gösteriydi."

"Beğendiğine sevindim," dedi arkadaşının elini sıkkan Menelaus Leonardos. "Paradiso'daki cambazhaneye de beklerim." İnce yapılı biriydi. Favorileri çenesindeki sakalla birleşmişti. Sol kulağında halka şeklinde küçük bir küpe vardı.

Dedektif, "İlk fırsatta geleceğim," dedi. Arkadaşına veda edip çıkış kapısına doğru yürüyen Liavasların peşine takıldı.

Birlikte dışarı çıktılar.

Cadde tıklım tıklımdı. Belle Vue, şık giyimli insanlarla dolup taşmıştı. Atlı arabaların tekerlek ve nal sesleri, tramvayın çan tınlarına karışıyordu.

"Yemek zamanı yaklaşıyor," dedi Despina. "Sen de bu akşam bizde ye, Sokratis."

"Efharisto. Memnun olurum." Sonra adama döndü. "Bir soru sormak istiyorum, Kiryos Liavas."

"Seni dinliyorum."

"Oliver, Frank ve Kostas birbirlerini tanıyorlar mı? Arkadaş olup olmadıklarını merak ediyorum."

İç geçirdi adam. Bu konudan artık sıkıldığı belliydi. Yine de dedektifi kıramadı:

"Birlikte denize açılırlar. Rum balıkçılarıyla sefere çıktığım için iyi biliyorum. Birkaç kez karşılaşmıştık. Dimitris de zaman zaman katılırdı onlara."

"Demek öyle. İlginç! Nereye gidiyorlardı peki?"

“İnan bilmiyorum. Dış limanda dolaşırlardı. Bazen Kokar-yalı veya Kordelya açıklarına giderlerdi.”

Sokratis, bıyığını burdu.

Yulia İvanovna'nın onu terk etmesi Viktor'u hiç şaşırtmamıştı. Çünkü daha ilişkilerinin başlangıcında kadının gözüne kestirdiği erkeklerle gönül eğlendirmek istediğini, birinden bıkınca diğerrinin peşine düştüğünü kısa sürede anlamış, kendini buna göre hazırlamıştı. Yulia'nın yat kiralamasına da şaşırılmamıştı. Ne de olsa gezip dolaşmaya meraklı biriydi. Ancak kadının durup dururken kiraladığı evden çıkıp Manoly Otel'e taşınmasının nedenini bir türlü kavrayamıyordu. Sarmaş dolaş yatakta yatarken ya da içkilerini yudumlarlarken o evi çok sevdiğini, şehirden ayrılınca kadar orada kalacağını söylerdi Yulia. Üstelik yolculukları sırasında otellerde kalmaktan hiç hoşlanmadığını, ilk fırsatta ev kiraladığını da birkaç kez belirtmişti. Şimdi ne olmuştu da evden çıkmıştı ve hep şikâyet ettiği otellerden birine taşınmıştı?

Rıhtım Caddesi'nde yürürken bunları düşünüyordu. Acaba eski sevgilisi gizli kapaklı bir şeyler karıştırıyor, bu yüzden mi gözlerden uzak durmak istiyordu? Rus casusu olabilir miydi?

Fransa Konsolosluğu'nun önünden geçerken kapıdan çıkan Solange Dumas'yı gördü. Yanına gidip şapkasını çıkardı, “İyi akşamlar Madam Dumas.”

“İyi akşamlar, Mösyö Petrov. Kocam yıldönümü fotoğrafımızı getirdi. Çok güzel çekmişsiniz. Kutlarım.” Mantosunun kürklü yakalarını kaldırmış, başını yün bir şalla örtmüştü.

“Teşekkür ederim. Ne zaman ihtiyacınız olursa emrinizdeyim.”

“Noel'den sonra Frank'in doğum günü. Sizi arayacağım.”

“Her zaman beklerim. Hava kararıyor. Gideceğiniz yere kadar size eşlik etmemi ister misiniz?”

“Tramvay durağına yürüyeceğim.”

“O halde birlikte yürüyelim. Yorgun görünüyorsunuz. İşiniz çok muydu?”

“Evet, bu yüzden geç çıktım. Büyükelçilikten memurlar vardı. Ticaret Odası’ndan birileriyle görüştüler.”

“Ticari konular hakkında mı?”

“Evet. Not almaktan canım çıktı. Ama beni asıl yoran, sizin de tanıdığınız o kadın...”

Solange ansızın susunca Viktor gülümsedi. “Yulia’dan mı söz ediyorsunuz?”

“Evet. Biliyorum, birlikteydiniz ama... Sizi üzmem istemiyorum...” diye kekeledi Fransız.

“Boşuna canınızı sıkmayın. Biz ayrıldık. Niçin ziyaretinize gelmiş?”

“Ayrıldınız mı? Neyse... Bana şey için gelmiş... Yatla Fransa’ya nasıl gidileceğini sordu. Ne tür belge gerekiyormuş, falan filan... Anlatıncaya kadar canım çıktı.”

“Aldırmayın,” diyerek bir kez daha gülümsedi Viktor.

Tramvay durağına varınca fotoğrafçı, kadının elini öpüp iznini istedi. Evine gitmek için araba ararken Yulia’nın Fransa’ya gitme fikrinin nereden çıktığını düşünüyordu.

Ayaz, Frank Dumas’nın içine işliyordu. Eldivenli ellerini durmadan ovuşturuyor, yün atkısını sık sık burnunun üstüne çekiyordu. Soğuktan korunmak için bir işhanının köşesini kendine siper aldıysa da titremesini bir türlü engelleyemiyordu. Arada bir saatine bakıyor, karısının niçin bu kadar geciktiğini merak ediyordu. Oysa yarım saat önce tramvay durağında olmalıydı kadın. Konsolosluğa gidip gitmemeyi düşünürken onu gördü. Viktor Petrov’la yürüyordu. Bir süre sonra fotoğrafçının yanından ayrıldı, durağa yöneldi.

Frank, hızlı adımlarla caddeye çıktı, karısının önünde durdu.

“Aa, sen eve gitmedin mi?” diye şaşkınlıkla sordu Solange.

“Seni bekliyordum. Kostas Stefanos, bugün okula uğradı, bizi yemeğe davet etti.”

Kadın yüzünü buruşturdu. “Nereden çıktı şimdi bu? Çok yorgunum. Üstelik adamın karısı hasta.”

“Ben de öyle söyledim ama çok ısrar etti. Adonia da kendini iyi hissediyormuş.”

“Peki, öyle olsun,” dedi Solange ve kocasının koluna girdi. Bindikleri faytonda işten niçin geç çıkmak zorunda kaldığını, Viktor’un Yulia’dan ayrıldığını söyledi.

Kostas Stefanos’un Aya Katerina Mahallesi’ndeki evinin önünde arabadan indiler. Kapıyı açan hizmetçi onları salona aldı.

Kostas, şöminenin karşısındaki koltukta bacakları battaniyeyle örtülü bir şekilde oturan karısıyla sohbet ediyordu. Konuklarını görünce, “Geciktiniz,” dedi gülümseyerek. “Yemekler soğuyacak.”

Solange, Adonia’nın yanına gidip sarıldı. “Çok iyi görünüyorsun.”

“Evet, canım. İlaçlar etkilerini henüz gösteriyor. Sanırım gelecek hafta sokağa çıkabilirim.”

“O kadar acele etmeyin,” dedi Frank. “Dışarısı buz gibi...” Şömineye biraz daha yaklaştı, ellerini ateşe uzattı.

Kadınlar kendi aralarında sohbet ederken Kostas Stefanos, öğretmenin kulağına fısıldadı:

“Geçen akşam getirdiğin eski haritayı inceledim.”

“Öyle mi? İşimize yarayacak mı?”

“Bilmiyorum. Denemeden anlayamayız.”

“Umarım, bu kez başarırız.”

Hizmetçi, içeri girip yemeğin hazır olduğunu söyledi.

Kafesli pencerelerin önlerine sehpa ve koltuklar yerleştirilmişti. Duvarın dibinde geniş bir kanepe vardı. Halının üzerinde kömürleri korlaşmış bir mangal duruyordu.

Abdullah Hüsrev, rahlenin önünde diz çökerek yere oturmuş, Kuran okuyordu. Dua ettikten sonra ayağa kalkıp kanepeye oturdu. Sırtını mindere dayarken, “Hanım, neredesin?” diye seslendi.

Aralık kapıdan Huriye Hanım içeri girdi. Elindeki tepside cezve ve iki fincan vardı. “Kahve zamanı geldi,” dedi gülümseyerek. Uzun pembe elbise ve yün hırka giymişti. Dalgalı siyah saçlarında yer yer beyazlıklar seçiliyordu. Başında ipek bir örtü vardı.

“Kahveyi yap da şöyle bir sohbet edelim,” dedi adam.

Huriye, kahve ve su dolu cezveyi mangalın üzerine koyup karıştırmaya başladı. “Dilinin altında bir şey var senin,” dedi sonra.

“Hayırlı haberlerim var. Pek sevineceksin.”

“Hayırdır inşallah!” Kahveyi fincanlara boşalttıktan sonra sehpanın üzerine bıraktı. Masadaki sürahiden iki bardağa su doldurdu. Kocasının karşısına otururken, “Ee, neymiş bakalım bu hayırlı haber?” diye sordu.

Abdullah Hüsrev, sudan ve kahveden birer yudum aldıktan sonra, “Reşat Hüseyin Efendi’nin evini nihayet satın aldım,” dedi.

Kadın, şaşkın bakışlarla kocasını bir süre süzdükten sonra elini göğsüne götürdü. “Allaha şükürler olsun.”

“Artık oğlunla gelininin evinden çıkmazsın.”

“Elbette çıkmayacağım. Harpteyken oğlumun yolunu dualarla bekledim. Neyse... İstanbul’dan ne zaman dönecekmiş, haber var mı?”

“Bu sabah telgrafını aldım. Ay sonuna kadar orada kalacakmış. Bazı müşterilerimizle henüz görüşememiş.”

“Evi aldığını ona bildirdin mi?”

“Hayır. Döndüğü zaman eve götüreceğim. Orada söyleyip sürpriz yapacağım.”

Bir süre konuşmadan kahvelerini içtiler.

Huriye, “Ev ne zaman boşaltılacakmış?” diye sordu. “Bir an evvel hazırlıklara başlayalım.”

“Yakında. Hele boşalsın da hazırlıkları yaparız.”

“İnşallah cinayet işlenen bir evde oturmaktan Mustafa rahatsız olmaz.”

“Aldıracağını hiç sanmam. Ne de olsa savaş görmüş koca adam.”

“Peki, ya gelin hanım? Acaba o ne der?”

Abdullah Hüsrev, sıkıntıyla iç geçirdikten sonra, “Yahu hanım, şimdi bunları konuşmanın sırası mı?” diye söylendi. Ardından ropdöşambrının cebinden tespihini çıkardı.

Dün gecedən beri aralıksız yağan yağmur, şehirde yaşamı adeta durdurmuştu. İnsanlar, şemsiyelerine ve saçak altlarına sığınarak sağanaktan korunmaya çalışıyorlardı. Atlı arabalar yollardaki su birikintilerini yararak ilerliyordu.

Sokratis, bürosunun penceresinden yağmuru seyrederken bir kupa arabanın kapının önünde durduğunu gördü. Dışarı çıkar çıkmaz binaya doğru koşan siyah şapkalı adamı dikkatle izledi. Ardından kapının yanına gidip koridorda yankılanan ayak seslerine kulak kabarttı. Adam, onu ziyarete geliyordu galiba.

Çok geçmeden kapıya sertçe vuruldu.

Dedektif, ihtiyatlı bir şekilde kapıyı açtı. "Buyurun."

Adam, şapkasını çıkarırken, "Adım Angelo Franco," dedi gülümseyerek. "Araştırmınıza yardımcı olmaya geldim." Simirna Rumcasıyla konuşmuştu.

Ne diyeceğini bilemedi Sokratis. Dimitris'in işyeri komşusu İtalyan sigortacı hiç beklemediği bir anda karşısındaydı.

Dedektif, Angelo'yu içeri davet ederken, "Beni nasıl buldunuz, Sinyor Franco?" diye sordu.

Koltuğa oturdu İtalyan. "İki gün önce Aydın'dan döndüm. Abdullah Hüsrev Bey sizden söz edince görüşmek istedim."

Gülümsedi diğeri. "O halde konuya hemen girelim..."

“Ne isterseniz sorabilirsiniz.”

Her zamanki sorusuyla başladı Sokratis:

“Dimitris Manetas’la sık görüşür müydünüz?”

“Hayır, bayım. İşhanında veya kulüplerde karşılaşıncı selamlaştırdık. Hepsi o kadar.”

“Cinayetin işlendiği akşam dikkatinizi çeken şüpheli bir durumla karşılaştınız mı?”

“Ne yazık ki dikkatli biri değilim. Bu yüzden kesin bir şey söyleyemem.”

“Vasilis Kristopulos’u tanır mıydınız?”

“Elbette. Bazı akşamlar birlikte çıkar, Belle Vue’de bir şeyler içerdik. Böyle ölmesi inanılacak gibi değil.”

“Size bir sorunundan ya da bir düşmanından söz etmiş miydi?”

Buruk bir ifade oluştu İtalyan’ın yüzünde. “Hayır, Sinyor Eliseos. Zaten onun gibi birinin nasıl düşmanı olabilirdi ki? Kendi halinde biriydi. Zaman zaman sanki birini düşünürcesine daldardı. Ne olduğunu sorduğumda bir şey söylemez, hüznle içkisini içerdi.”

“Hafızanızı biraz daha zorlasanız...” diye ısrar etti Sokratis.

“Eğer dikkatimi çeken garip bir durum olsaydı mutlaka hatırlardım,” dedi adam ve devam etti: “Şimdi, ziyaretimin diğer nedenini açıklayayım.”

Sokratis, şaşkınlığını bastırmaya çalışarak, “Sizi dinliyorum,” dedi.

Kollarını kavuşturarak anlatmaya başladı Angelo Franco:

“Antikacı Hristos Teodosios dostumdur. Ondan antika eşya alırım. Geçenlerde bir müşterinizin koleksiyonunu satmak istediğinden bahsetti. Anlattığına göre eserler buradaymış.”

Sokratis beklemediği bir anda yakalanmıştı. Çünkü antika-cının randevu için kendisini arayacağını, ona göre önceden bir şeyler ayarlayabileceğini düşünmüştü. Yine de soğukkan-

lılığını korudu. “Müşterim geçen gün eserleri geri aldı,” dedi. “Satılınca kadar kendisinde kalmasını istedi.”

Hayal kırıklığına uğramış bir tavırla mırıldandı beriki:

“Koleksiyoncu olduğum için onu gayet iyi anlıyorum. İnsanlar satmak istedikleri eserlerden kolay kolay ayrılmak istemezler. Müşterinizle görüşüp randevu ayarlayabilirsiniz çok memnun olurum.”

“Merak etmeyin. En kısa zamanda onunla görüşeceğim.”

İtalyan, “Bir toplantıya yetişmek zorundayım, izninizle,” dedi ve ayağa kalkıp elini uzattı. Sokratis’in elini sert bir şekilde sıktıktan sonra hızlı adımlarla dışarı çıktı.

Arabanın uzaklaşmasını bekledikten sonra bürosundan çıktı Sokratis. Şapkasının kenarlarından ve kısa pelerininin uçlarından süzülen yağmura aldırmadan Belle Vue’ye gitti. Saçakların altında hızla yürüyerek Kristal Han’a vardı. Abdullah Hüsvrev’le görüşüp Angelo Franco hakkında biraz daha bilgi almak istiyordu. Tüccarın işyerine vardığında kâtip, patronunun orada olmadığını söyledi. Ne zaman döneceğini de bilmiyordu.

Sokratis işhanından çıktı, boş bir araba bulmak için sağa sola bakındı. O sırada palabıyıklı bir polis belirdi karşısında. “Serkomiserim sizinle görüşmek istiyor efendi,” dedi. “İşte orada.”

Dedektif, polisin başıyla işaret ettiği tarafa bakınca bir kahvehanenin penceresinden onu süzen Cevdet Sami’yi gördü. İçeri girdi ve pencerenin kenarındaki masaya oturdu.

Aksi bir tavırla homurdandı polis:

“Bakıyorum, Kristal Han’dan hiç ayrılmıyorsun.”

“Vasilis Kristopulos’un katilini bulabilmek için araştırma yapıyorum. Hatırlarsan, yardımımı istemiştin.”

“Anımsıyorum tabii. Ama Reşat Hüseyin’in katilini unuttun gibi geliyor bana. Farkındaysan, bunu daha önce istemiştim senden.”

“Hiç unuttur muyum, kuzum? Hristos Teodisis’ten haber bekliyorum. Daha önce bahsetmiştim sana.” Serkomisere Angelo Franco’yla yaptığı görüşmeden söz etmek istememişti, çünkü elinde İtalyan’ı suçlayabileceği bir kanıt yoktu.

Cevdet Sami, ellerini masaya sertçe vurdu. “Yer yarıldı, katil içine girdi! Amirlerimden her gün azar işitiyorum.”

“Sakin ol ve bekle. Sabrın sonu selamettir diye boşuna dememişler, değil mi? Elbette cinayetleri aydınlatacak kanıtlar bulacağız. İki katilin tepesine çok geçmeden bineceğiz. Rahat ol, kuzum.”

“Senin için bunları söylemek kolay tabii. Ne de olsa başında hesap vereceğin birileri yok.”

Havadan sudan konuşup çaylarını içtiler. Yağmur azalırken kalktılar.

“Nereye gideceksin?” diye sordu polis.

“Eve gidip biraz dinleneceğim.”

“Bu saatte mi? Yahu, öğlen olmadı daha!”

Sokratis, aldırmaz bir tavırla omuzlarını silkmekle yetindi. Gideceği yeri adamın bilmesini istemiyordu.

Sokratis, Dimitris Manetas’ın köşküne vardığında yağmur durmuştu. Bahçeye girince uşak Mikis’i yine ağaç dalı yontarken gördü. “Yanis buralarda mı?” diye sordu.

Genç adam, istifini bozmadan, belli belirsiz mırıldanarak köşkü işaret etti.

Dedektif içeri girince kâhyayı bir genç kızla elini kolunu sallayarak hararetle konuşurken buldu.

Kâhya onu görünce kızı yolladı ve yanına gitti. “Hizmetçiyi yemek yapması için çağırdım,” dedi. “Karnımızı iyi doyurmalıyız. Gücümüzü koruyalım ki, o katil buraya da gelirse Mikis’le üzerine çullanalım.”

“Aferin, çok iyi yapıyorsunuz. Ben de dikkatinizi çeken şüpheli bir durum olup olmadığını öğrenmek için uğradım.”

“Her şey yolunda, efendim. O alçak herifin geleceği varsa göreceği de var.” Geçen günkü ürkek halinden eser kalmamıştı.

“Komşulardan gelen oldu mu?”

“Dün akşam yine Sör Irwing uğradı. Dikkatli olmamızı söyledi.”

“Peki, içeri girdi mi?”

“Hayır, efendim. Çok az kaldı zaten. Bahçede dolaşıp ağaçlara ve çiçeklere baktı. Atları da unutmadı tabii... Kiryos Manetas ilgilenmesini rica etmiş.”

“Evet, daha önce söylemiştin. Neyse... Kuşkulandığınız yabancı biri olursa bana haber verin.” İşyerinin adresini söyledi.

Yanis, adresi birkaç kez tekrarladıktan sonra kilerde erzak sayımı yapacağını söyleyip ayrıldı.

Sokratis’in sonraki durağı Oliver Irwing’in köşküydü. Ağaçların arasındaki çamurlu yolda on dakika kadar yürüdü ve doktorun evine ulaştı.

Oliver Irwing, iki adamla kameriyenin altında oturuyordu. Dikkatle bakınca onların Frank Dumas ve Kostas Stefanos olduğunu fark etti Sokratis. Heyecanlı bir şekilde konuşuyorlardı. İşlerini güçlerini bırakıp bu saatte toplandıklarına göre önemli bir konuyu görüşüyor olmalıydılar.

Bahçe kapısından girdikten sonra, “Rahatsız etmiyorum ya?” diye seslendi.

Üç adam susarak ona doğru döndü.

Doktor ayağa kalktı. “Gel bakalım, sen de katıl bize.”

Dedektif, diğerleriyle selamlaşıp sandalyeye oturdu.

Frank Dumas, hemen sordu:

“Katilin yakalanıp yakalanmadığı hakkında bilginiz var mı?”

“Henüz ele geçirilmedi. Arkasında iz bırakmadığı için polis zorlanıyor.”

Kostas söze karıştı:

“Siz de onun peşindesiniz, değil mi?”

Alçakgönüllü bir tavırla başını eğdi Sokratis. “Kiryos Manetas’ın ricasını yerine getiriyorum.”

Rum nakliyecisi devam etti:

“Büroma geldiğinizde size çok kaba davrandım. Beni bağışlayın, lütfen. Zaman zaman asabileşiyorum.”

“Aldırmayın bayım. Hakkınızdaki dosya çalındığı için sinirli olmanız gayet doğal.”

Öğretmen, sıkıntılı bir şekilde mırıldandı:

“Böylesine basit dosyaların çalınması olacak şey değil.”

Doktor destekledi onu:

“Miras, dolandırıcılık ve kaçakçılık dosyaları kimin ne işine yarar ki?”

Taşımacı da söze karıştı:

“Üstelik işi bitmiş, kapatılmış dosyalar bunlar. Kim, niçin çalmış olabilir?”

Birbirleri hakkındaki davalardan haberdar oldukları belliydi. Konuşmuşlardı anlaşılan.

“Sizin düşünceniz ne?” diye sordu Sokratis’in yüzüne gözlerini kısarak bakan Frank Dumas.

Öksürerek boğazını temizledi ve sözü aldı beriki:

“Birkaç tahminim var. Birincisi, dosyalarda hırsız ilgilendiren bilgiler bulunabilir. Hatta sizin bile farkında olmadığınız bilgiler.”

Kostas itiraz etti:

“Dava dilekçelerinden, ifadelerden ve mahkeme kararlarından başka şey yok dosyalarda.”

Sokratis devam etti:

“Belki de katil, bilemediğimiz bir başka dosyayı veya belgeyi çaldı. Polisi yanıltmak için sizin dosyalarınızı da götürdü.”

Oliver, sıkıntılı bir sesle kendi kendine konuşmuş gibi mırıldandı:

“Neye karar vereceğimi şaşırdım.”

Devam etti dedektif:

“Hırsızlar, hedef şaşırtmak için bu yola çok sık başvurur. Dimitris geri dönüp dosyaları incelediğinde böyle bir hile olup olmadığını kolayca anlayabilirim. Çalınan başka bir dosya varsa, hırsızlıkla ve cinayetle bağlantılı demektir.”

Masanın çevresindekiler, başlarını öne eğip düşüncelere daldı. Sessizliği Frank bozdu:

“Başka tahminleriniz var mı, Mösyö Eliseos?”

“Belki de hırsız ve katil farklı kişilerdir,” dedi Sokratis ve diğerlerini süzdü.

Başını sallayarak, “Bu da olabilir,” diye mırıldandı Oliver Irwing. “Çok karışık bir mesele. İçinden nasıl çıkılacak, bilemiyorum.”

Sokratis, artık konuyu değiştirmenin ve ortaya zoka atmanın zamanının geldiğini düşündü. “Yaz tatili için bir tekne kiralamak istiyorum,” diyerek söze başladı. “Siz, deniz taşımacısısınız Kostas. Kiralayacak yatınız olabilir. Oliver, siz de sık sık eşinizle Ege Adaları’na gidiyorsunuz. Mutlaka tanıdığınız bir tekne sahibi ve kaptan vardır. Bana yardımcı olabilir misiniz?” Üç arkadaşın ağızlarından laf alıp sabahın köründe denize niçin açıldıklarını öğrenebilirse aralarında başka bir ilişki kurabilir, bunun hırsızlık ve cinayetle bağlantısı olup olmadığını anlayabilirdi.

“Nereye gideceksiniz?” diye sordu Rum.

“Ege’de dolaşmak istiyorum. Elbette, teknenin kaptanı da olmalı.”

“Benim bir teknem var ama arkadaşlarla arada bir denize açılıyoruz. Bu yüzden size kiralayamam.”

“Kostas’ın arkadaşlarım dediği bizleriz,” diyerek berikini tamamladı doktor. “Aramızda bir tek Dimitris yok.”

Dedektifin attığı zoka işe yaramıştı. Bağlantılar yavaş yavaş ortaya çıkıyordu. Heyecanını belli etmeden, “İlk yolculuğunuzda beni de teknenize alır mısınız?” diye sordu. “Ben de denize çok meraklıyım.”

Bir süre birbirlerine baktılar.

Soruyu Oliver cevapladı:

“Elbette. Ancak yola gün doğarken çıkarız. Haberin olsun.”

“Hiç aldırmanam.”

İlk kez gülerek konuştu Kostas:

“Deniz havası size iyi gelir. Yeni tahminler üretebilirsiniz.”

Sokratis yine sordu:

“Denize açılmanızın özel bir nedeni var mı?”

Kurnaz bakışlarla birbirlerini süzdüler. Sözcülüğü Frank üstlendi:

“Geldiğinizde görürsünüz, Mösyö Eliseos. Şimdilik sır olarak kalsın.”

“Gizemli yolculuklara bayılırım,” dedi Sokratis ve gitmek üzere ayağa kalktı.

“Sizi şehre bırakabilirim,” dedi Kostas. “Ben de kalkacağım.”

“Teşekkür ederim ama uğramam gereken bir yer var. Görüşmek üzere...”

Sokratis, köşkten ayrıldıktan sonra bağlara yürüdü. Daha önce girdiği bağ evini yeniden incelemek istiyordu. Baston veya şemsiye izlerini bırakan adam bir kez daha gitmiş olabirdi oraya. Kim bilir, belki yeni izler de bırakmıştı.

Dedektif, kapıyı açıp içeri girince toprak zeminin çamurlaştığını gördü. Yer yer su birikintileri de vardı. Köşklere ve malikânelere bakan pencere açıktı. Yağmur oradan içeri girmiş, zemini bu hale getirmişti. Önceki gelişinde pencereyi açık bıraktığını anımsadı Rum. Emma Irwing’le görüşebilmek için aceleyle evden çıkmıştı. Eğilip çamura baktı. Geçen sefer gördüğü küçük oval izler yok olmuştu. Siyah örtü aynı yerde

duruyordu. İyice ıslanmıştı. Esrarengiz adamın buraya yeniden geldiğini gösteren bir belirti yoktu.

Sedire oturup sigarasını yaktı. Sedir gıcırdayarak biraz çöktü ve saman parçaları sağa sola saçıldı. Aldırmadan düşünceye daldı Sokratis. Sigortacı Angelo Franco'ya koleksiyoncu kimliğiyle gidecek birini bulmak zorundaydı. Hem iyi rol yapabilmeli, hem de sigortacının söylediklerini harfiyen Sokratis'e aktarabilmeliydi. Sigarasından duman üstüne duman çekerken yakın arkadaşlarını düşündü. Ancak kimse istediği bilgiyi getiremezdi ona. Kendinden başka biri görüşmemeliydi İtalyan'la. Ama nasıl? Derken, aklına Menelaus Leonardos geliverdi. Evet, sihirbaz arkadaşı ona yardımcı olabilirdi. Hemen onun evine gidip isteklerini söylemeliydi. Ayağa kalkarken sedir yine gıcırdadı. Daha fazla saman döküldü.

Dedektif, pencereyi kapatıp kapıya doğru yürüdü. O sırada sedirin altından sarkan bir mukavva parçası ilişti gözüne. Sedirin çökmesiyle ortaya çıkmıştı.

Elini parçalanmış kumaşın ve samanların arasına sokup mukavvayı ucundan dışarı çekti. Dikkatle bakınca Kostas Stefanos hakkındaki dosya olduğunu anladı. Samanları heyecanla yeniden karıştırdı, kısa sürede Oliver İrwing ile Frank Dumas'ın dosyalarını buldu. Sedire oturup belgeleri merakla incelemeye başladı. Soluğu kesilecek gibiydi. Dosyalarda bilmediği birçok şey yazıyordu. Miras uyuşmazlığı yaşadığı akrabalarından biri, Oliver'ı amcasını yanlış tedavi etmekle suçlayan bir dilekçe yazmıştı. Kostas'ı Osmanlı-Yunan Savaşı sırasında silah kaçakçılığı yapmakla suçlayan ve casus olduğunu söyleyen isimsiz bir ihbar mektubu vardı. Ancak bunlar asılsız çıkmış olmalıydı ki, polis işlem yapmaya gerek görmemişti. Frank Dumas hakkında ise farklı bir şey yoktu.

Hırsızlık ve cinayet üçünden birinin işiyse başka kanıtlara ihtiyaç olduğunu düşündü Sokratis. Belgeleri çıkarıp dosyala-

rı bulduğu yere bıraktı. Evrakı katlayıp ceplerine yerleştirdi. Zamanı gelince bunları Dimitris Manetas'a teslim edecekti. Üstelik dosyaları gizleyen her kimse, geri dönüp boş dosyaları bulduğunda paniğe kapılabilir, açık verebilirdi. Bunu kolayca anlardı Sokratis.

Bağ evinden çıktı, anayola doğru yürümeye başladı. Bir yandan da Menelaus Leonardos'u evinde bulmayı diliyordu.

Viktor Petrov, Aya Katerina Mahallesi'nden Ermeni Mahallesi'ne giden yol üzerindeki bir evde oturuyordu. Kapıyı açtıktan sonra üst kata çıkıp yatak odasına girdi, aynalı elbise dolabını açtı. Siyah smokinini, gömleğini ve papyon kravatını dikkatle dışarı çıkardı. Sonra banyoya girip tıraş olmaya başladı. Çok heyecanlıydı. Bu akşam Rusya Büyükelçiliği'nden gelen diplomatlarla birlikte Kramer Otel'de yemek yiyecekti. Adamların şehre gelince onu ziyaret etmeleri çok hoşuna gitmişti. Aslında yemeğe Yulia'yı da götürmek isterdi. Ancak onu bırakan kadının peşinden koşmayı gururuna yediremiyordu. Hele Fransa'ya gideceğini ondan gizlemesini kabullenemezdi.

Usturayı yüzünde dolaştırırken Sankt Peterburg'da tanıştığı Katya adlı kadın geldi aklına. O sırada Gostinny Divor mağazasında tezgâhtarlık yapıyordu Viktor. Katya, sürekli mağazaya gelir, onu lafa tutar, hep Fransa'ya gitmekten söz ederdi. Birkaç kez kadının evinde birlikte olmuşlardı. Bir gün Katya mağazadan ayrıldıktan sonra iki adam içeri girmiş, Viktor'u kollarından tuttukları gibi her tarafı kapalı siyah bir arabaya bindirmişlerdi. Üzerine inen yumruklarla kendinden geçmişti genç adam. Gözlerini açtığında karşısındaki adamlar Oreshkek Hapishanesi'nde olduğunu söylemişler, hemen sorguya başlamışlardı. Hep aynı soruları soruyorlardı: Viktor o kadını nereden tanıyordu, daha önce kaç kez bir araya gelmişlerdi, kadının başka arkadaşları var mıydı, Viktor'u onlarla

tanıştırmış mıydı? Genç adam, kadın hakkında bilgisi olmadığını, tesadüfen tanıştığını söyledikçe daha çok yumruklanmış, acımasızca tekmelenmişti. İşkenceyle geçen ıstıraplı günlerden sonra sorgulayıcıları, kadını çok az tanıdığına ikna edebilmişti. Ardından adamlar onu hapishaneden çıkarmış, bir eve götürmüşlerdi. Orada işkence yaraları tedavi edilmiş, önüne yemekler ve votka şişeleri getirilmişti. Kendini toparladığı günlerde hiç tanımadığı bir adam odasına girmiş, Katya hakkında bilgi vermişti ona. Kadın, Çar'a karşı kurulan gizli sosyalist hücrelerden birinde çalışıyordu. Adamın Viktor'dan istediği şey, kadınla daha sık görüşmesi, hücredekilerin isimlerini öğrenmesiydi. Bunu yaparsa hem Çar Hazretlerine hem de gizli polis örgütü Okhrannoye Otdelenie'ye büyük hizmette bulunacaktı. Çocukluğundan beri Çar'a bağlı olan Viktor, tereddüt etmeden teklifi kabul etmişti. Zaten başka çaresi de yoktu. Böylece Katya'yla daha sık birlikte olmuş, yemek ve sıcak yatak davetlerini kabul etmiş, zamanla onun arkadaşlarıyla da tanışmıştı. Öğrendiği isimleri gecikmeden gizli polise bildirmişti. Bir süre sonra Katya ve arkadaşları ortadan kaybolmuştu. Kendi canını kurtardığı için onları bir daha düşünmemişti Viktor.

Tıraşını tamamladıktan sonra yatak odasına çıktı, hızla giyinmeye başladı. O anda aklına Yulia'ya bir zamanlar Okhrannoye Otdelenie için çalıştığından söz edip etmediği geldi. Sarhoş olduğu bir gece, ağzından bir şeyler kaçırmış olabilir miydi? Yoksa Yulia bu yüzden mi kaçmıştı ondan? Sıkıntıyla papyonunu bağladı.

Sokratis, soğuktan korunmak için sıkıca giyinip evinden çıktı. Belle Vue'nün ara sokaklarından birindeki pastaneye oturup kahvaltısını yaptı. Kahvesini içerken sigarasını tüttürdü. Sehpa'da duran *Nea Smyrni* gazetesine göz gezdirdikten sonra hesabı ödeyip kalktı. Kasaba İstasyonu'ndan gelen trenin du-man saçarak geçmesini kaldırım'da bekledikten sonra tramvay durağına doğru yürüdü. Durakta bekleyen Angelo Franco ve Hristos Teodosios'u görünce selam vermek için yanlarına gitti.

Dedektifi fark eden Rum antikacı, "Ne güzel rastlantı, biz de sizden söz ediyorduk," diyerek elini uzattı.

Sözü sigortacı aldı:

"Sizden hâlâ ses seda çıkmadı. Müşterinizle bir an önce görüşmek istiyorum."

Sokratis hemen cevapladı İtalyan'ı:

"Müşterim, sizin gerçek bir koleksiyoncu olup olmadığınızı merak ediyor. Bu yüzden yarın akşam evinizde sizi ziyaret etmek niyetinde."

Hristos atıldı:

"Kala! İşte, bir koleksiyoncuya bu yakışır. Eserlerin emin ellere gideceğinden emin olmak istiyor."

Angelo şaşkın bir şekilde kekeleydi:

"Daha önce böyle bir durumla hiç karşılaşmamıştım. Bilmem ki nasıl olur? Koleksiyonumu tanımadığım insanlara göstermekten pek hoşlanmam."

Rum karşı çıktı:

“Nazlanma Angelo... Bu fırsat her zaman ele geçmez.”

Sigortacı bir süre düşündükten sonra, “Peki, yarın akşam saat sekizde bekliyorum,” dedi. Sesi tedirgindi.

“Müşterim çok memnun olacak,” dedi Sokratis ve evin adresini aldı. Ardından ısıklık çalarak bürosunun yolunu tuttu. Parmaklıklılı dış kapıdan içeri girerken hanın bekçisi yanına geldi. “Bir beyefendi size mesaj bıraktı,” dedi.

Sokratis, adamın uzattığı kâğıda baktı. Mesajı Frank Dumas yazmış ve imzalamıştı. Yarın sabah denize açılacaklardı. Sokratis’i de davet ediyorlardı.

Odasına girip sigarasını yaktı dedektif. Pencerenin önünde durup düşünmeye başladı. İşler yolunda gidiyordu. Yarın sabah Oliver Irwing, Kostas Stefanos ve Frank Dumas’nın neyin peşinde olduklarını öğrenebilirdi. Şansı da yaver giderse, üç adamın hırsızlıkla ve cinayetle ilgileri olup olmadığını ortaya çıkarabilirdi. Bağ evinde bulduğu evrakı evdeki dolaba kilitlemişti. Onlara belgeleri bulduğundan söz etmeyecekti. Çünkü şüpheli listesindeydiler. Reşat Hüseyin cinayeti hakkında da böyle bir liste yapabilseydi ne kadar iyi olurdu.

Günü bürosunda çalışarak geçirdi. Hava kararmak üzereyken de ayrıldı. Niyeti, evdeki kitaplığına kapanıp biraz okumaktı.

Kristal Han’ın yakınından geçerken arabadan inen bir adam takıldı gözüne. Hana doğru sallanarak yürüyordu. Onun Ermeni ihracatçı Aram Kalaycıyan olduğunu fark edince merakı depreşti. Hasta haliyle evden çıktığına göre bir sorunu vardı galiba.

Ermeni içeri girer girmez Sokratis, yolun diğer tarafına geçti, hanın karanlık kapısından içeri süzüldü. Aram’ın dairesinin kapısını çaldığında açan olmadı. Kulağına yan taraftan sesler gelince Abdullah Hüsrev’in odasının kapısına vurdu.

“Oo, Kiryos Eliseos!” dedi kapıyı aralayan tacir. “Nereden çıktınız böyle?”

“Yoldan geçiyordum. Hatırınızı sormak istedim.”

“Buyurun, çayımı için. Misafiri geri çevirmeyiz biz.”

Angelo Franco ve Aram Kalaycıyan’ın şaşkın bakışları, içeri giren Sokratis’e çevrildi.

Dedektif, “Geçerken uğradım,” dedi hepsiyle el sıkışırken.

“Rahatsız etmiyorum, değil mi?”

“Olur mu hiç!” dedi Angelo. “Biz de hırsızlığı ve cinayeti görüşmek üzere toplanmıştık.”

Abdullah Hüsrev aldı sözü:

“Dimitris’in soyulması ve Vasilis’in öldürülmesi bizi çok endişelendiriyor, azizim. Aynısı bizim başımıza da gelebilir. Bu yüzden almamız gereken tedbirleri konuşmak için buluştuk.”

“Bana kalırsa açığgöz bir bekçi tutun,” dedi Sokratis. “Geceyi de burada geçirsin.”

Aram Kalaycıyan, “Ben de aynı düşüncedeyim,” dedi. Kendini biraz daha toparlamıştı. Sesi pürüzlü değildi artık.

Abdullah’ın kâtibi çayları masaya bıraktı.

Angelo, çayından bir yudum aldıktan sonra, “Bekçi bodrumda kalabilir,” diyerek sürdürdü konuşmasını. “Orayı biraz düzenlersek...”

Türk tacir itiraz etti:

“Eski evrakımı orada saklıyorum. Başka bir çare bulmalıyız.”

İtalyan elini masaya vurdu. “Orada hepimizin dosyaları var, Abdullah Bey. İşe yaramayanları imha ederiz. Canımızdan daha mı kıymetli?”

Sokratis kaşlarını kaldırdı, “Dimitris Manetas da eski dosyalarını bodrumda mı tutuyor?” diyerek sigortacının sözünü kesti.

Bir süre birbirlerini süzdüler. “Bilmiyoruz,” diye mırıldandılar ardından.

Sokratis heyecanla, “Müsaadenizle bodruma bakabilir miyim?” diye sordu. O anda aklına katilin bodruma bırakılan eski bir dosyanın peşinde olabileceği gelmişti.

“Tabii,” dedi Abdullah Hüsrev ve masasının çekmecesinden çıkardığı anahtarı uzattı.

Sokratis, odadan çıkıp zemin kata indi. Bodrumun kapısı merdivenin altında, göze çarpmayacak bir yerdeydi. Kibritini çıkarıp duvarda asılı duran lambayı yaktı genç adam. Kilidi açıp ahşap kapıyı itti. Gözleri cılız ışığın aydınlattığı karanlığa alışınca kadar rutubet kokusunu soludu. Ardından ağır ağır dolaşmaya başladı.

Kutular gelişigüzel atılmıştı. Duvarın dibinde üst üste istiflenmiş dosyalar duruyordu.

Sokratis, feneri bir sandığın üzerine bırakıp tozlu dosyaları teker teker açtı. Ancak Dimitris Manetas’la ilgili bir şey bulamadı. Ağır rutubet kokusu boğazını yakarken kutulara baktı. Üzerine “D. M.” harfleri yazılmış bir kutu görünce hızla kapağını kaldırdı. Çıkardığı kâğıtları lambanın ışığına tutarak okumaya çalıştı. Sicimle bağlanmış kâğıt tomarlarından birinde eski dava dilekçeleri duruyordu. İkinci tomarda çeşitli isimler ve karşılıklarına düzgün bir şekilde yazılmış rakamlar vardı. Avukatın, müvekkillerinden alacaklarıydı. Hepsinin üstüne çizgi çekildiğine göre işleri bitmiş olmalıydı. Bir başka kâğıt tomarı, yıpranmış gayrimenkul tapularına ve banka hesaplarına aitti. Hepsi dört-beş yıl öncesine aitti.

Kutunun dibinde açık bir zarf duruyordu. İçindeki kâğıtları çıkarıp baktı Sokratis. Kenarları yırtıktı. Anlaşılan bir defterden koparılmıştı. Sayfanın başına “10 Mart 1896” tarihi atılmıştı. Yazılanları merakla okudu.

Mihail Liavas, akşam yemeği teklifinde bulundu. Sporting Club’da konuştuk. Artık avukatlık yapmak istemediğini söyledi. Nedenini sorduğumda yeterli geliri olduğunu, balıkçılıkla uğraşmak istediğini belirtti. Çok üzüldüm. Caydırmak için çok uğraştıysam da başaramadım. Vasilis’in iyi yetiştığını, bana her konuda yardımcı olabileceğini söyledi.

Ardından üzerinde “12 Mart 1896” yazan diğer kâğıdı okudu.

Katina, ortaklığı bitirmemize çok üzüldü. Mary ile İtalyan Bahçesi’ne dolaşmaya gitmişler. Bana anlattığına göre Mary de oldukça hüzünlüymüş.

Üçüncü kâğıt, “16 Mart 1896” tarihine aitti ve avukat, şunları kaleme almıştı:

İşlemleri tamamladık ve Mihail ile aramızdaki ortaklığı bitirdik. Bundan sonra büroma bir dost olarak geleceğini, istediğim zaman bana yardımcı olacağını söyledi. Üzerinde çalıştığı dosyalar hakkında bilgi verdi. Daha sonra Athanasaula Birahanesi’ne gittik. Geç vakte kadar içip eski günlerden söz ettik.

Sokratis, kendi kendine konuşurcasına, “Demek, Dimitris hatıralarını kaleme almış,” diye mırıldandı. “Bu sayfaları da defterden koparıp buraya atmış. Neden acaba? Belki de bu üzücü olayın günlüğünde yer almasını istememiştir.”

Mihail, ortaklıklarını bir yıl önce bitirdiklerini söylemişti Sokratis’e. Her şey Dimitris’in yazdığı tarihle uyuşuyordu. Gelgelelim, bu bilgiler dedektifin işine yaramazdı. Belki avukatın günlüğünün diğer sayfalarına bakarsa işe yarar bulgulara ulaşabilirdi.

Bodrumdan çıkıp soluğu Dimitris’in odasında aldı. Hatıra defterini bulmak ümidiyle dolapları ve çekmeceleri kurcaladı. Ancak bir şey bulamadı.

Therese Atkinson, Étienne Clement’in dertlerini dinlemekten bıkmıştı artık. Adam, o gün sabah kahvaltısı için evine gelmişti. Devamlı sızlanarak karısını çok özlediğini, onsuz yapamadığını söylemiş, Therese’in kahvaltı keyfini kaçırmıştı. Étienne onu Europeen Club’a akşam yemeğine davet edince aynı konuları dinlemek istemediği için teklifini kibarca reddetmişti.

Yemeğini yedikten sonra oturma odasına geçip koltuğa oturdu, Sophie'ye mektup yazıp yazmamayı düşündü Therese. Étienne'in durumundan biraz da abartarak söz ederse Sophie belki insafa gelir, şehre dönerdi. Ancak karıkoca arasına girmek istemedi ve düşüncesini kafasından attı. Sehpa da duran bir dergiyi aldı, sayfalarını karıştırmaya başladı.

Salondaki saatin gongunun dokuzu vurmasından birkaç dakika sonra kapı çaldı. Therese, yine kuzeninin gelmiş olabileceğini düşünerek ayağa kalktı, perdeyi aralayarak dışarı baktı. Evin önünde duran adamın kocası olduğunu görünce sevinçle kapıya koştu.

Edwin Atkinson, valizini yere bıraktıktan sonra karısına sarıldı. "Seni çok özledim," dedi kulağına.

"Ben de," dedi beriki ve dudaklarını kocasının dudaklarına götürdü. Uzun uzun öpüştükten sonra el ele odaya girdiler.

Koltuğa otururken, "Çok yorgunum," dedi İngiliz. Uzun boylu, beyaza yakın sarı saçlıydı. Paltosunu ve şapkasını ağır ağır çıkarıp diğer koltuğa bıraktı. Yeleğinin parlak düğmelerini açtı, kravatını gevşetti. Ayaklarını şömineye doğru uzattı.

"Karnın aç mı?" diye sordu Therese.

"Gemide yedim. Ama bir kadeh viski fena olmaz."

Therese içki dolabından çıkardığı şişeden iki bardak doldurdu. Birini kocasına verdikten sonra karşısındaki koltuğa oturdu. "Anlat bakalım, neler yaptın Konstantinopolis'te?"

Viskiden bir yudum aldıktan sonra, "İyi haberlerle dönmedim," dedi Edwin ve derin derin iç geçirdi.

Sokratis limana vardığında hava henüz aydınlanmamıştı. Gemilere bindirme ve boşaltma işleri daha başlamamıştı. Ortalıkta ne at arabaları ne de hamallar vardı. Rıhtımdaki binaların panjurları kapalıydı. Armalarla süslü tabelalar rüzgârda sallanıyor, flama ve bayraklar dalgalanıyordu. Uzaktan gelen çingirak sesleri, Kızlarağası Hanı'ndan bir deve kervanının limana yaklaştığını söylüyordu.

Rıhtımın ucundaki teknede biri elindeki feneri salladı. Sokratis, tekneye biraz daha yaklaşıncaya onun Kostas Stefanos olduğunu anladı. Diğerleri de yanındaydılar. Soğuktan ellerini ovuşturuyor, çizmelerinin tabanlarını yere vuruyorlardı.

“Serüvene hazır mısın?” diye sordu Oliver.

“Elbette. Yola ne zaman çıkıyoruz?”

Cevap Frank'ten geldi:

“Hemen.”

Oliver, cebinden köstekli saatini çıkardı. “Liman hareketlenmeden işimizi bitirmeliyiz.”

Sokratis, işin ne olduğunu merak ederek tekneye çıktı. Bordaya dayanıp kollarını kavuşturdu, diğerlerini izledi.

Kostas, Frank'in yardımıyla yelkenleri açtı. Sonra dümenin başına geçti. Oliver, feneri söndürdü.

Tekne iskeleden ağır ağır ayrıldı.

Sokratis, “Nereye gidiyoruz?” diye sordu Frank'e.

“Göreceksin. Biraz daha sabret.”

Oliver Irwing, yanlarına geldi. “Aradığımızı bulabilirsek tarihe geçeceğiz.” Çok keyifli görünüyordu.

Sormadan duramadı dedektif:

“Ne arıyoruz? Bari siz söyleyin.”

Kurnaz bir gülümseme belirdi diğerinin yüzünde. “Bekle, görürsün.”

Neyi bekleyeceğini çok merak ediyordu Sokratis. Üstelik teknenin rotasını da garipsemişti. Çünkü tekne sahil boyunca ilerliyordu.

Sokratis daha fazla dayanamadı ve Doktor Irwing’e sordu:

“Açık denize çıkmayacak mıyız?”

İşaretparmağını dudaklarına götürdü adam ve susmasını işaret etti.

Bir süre sonra Kostas Stefanos, yelkenleri indirdi. Çapayı denize fırlattı. Ardından kamaraya indi. Geri döndüğünde üzerinde dalış giysisi vardı. Kolunun altında dalgıç başlığı taşıyordu. Diğerlerinin yardımıyla başlığı kafasına geçirdi, beline ağırlık küçeleri bağladı.

“Dibe mi dalecek?” diye sordu dedektif. “Bu şekilde mi?”

Frank, başlığa bağlı hortumu ucundan tutarken cevap verdi:

“Basit bir dalış takımı olsa da bu sularda işe yarar.”

Rum taşımacı, Oliver’ın denize sarkıttığı ip merdivene tutunarak ağır ağır suya girdi ve kendini bıraktı. Bir süre sonra gözden kayboldu.

Sokratis, merak içinde güvertede tur atmaya başladı. Diğerlerine soru sormak istiyor ama cevap alamayacağını biliyordu. Çünkü gözlerini denizden ayırmıyorlardı. Kendilerinden geçmiş gibiydiler.

Bir süre sonra Kostas’ın başı suyun üzerinde göründü. İp merdivene tırmanmaya başladı. Oliver ve Frank, adamı kollarından kavrayıp tekneye çektiler.

Frank, Rum'un yanına diz çöktü, dalış başlığını ve ağırlık külçelerini çıkarmasına yardım etti. Sonra merakla sordu:

"Bir şeyler bulabildin mi?"

"Hayır" dercesine başını iki yana salladı adam. Yüzündeki ifadeden canının sıkıldığı belliydi. Diğerleri de hayal kırıklığı içindeydiler. Aradıkları her neyse, bulamamışlardı.

"Canınızı sıkmayın. Başka sefer yeniden deneriz," diye mırıldandı doktor.

Fransız sızlandı:

"Olacak şey değil. Çok ümitliydim. Bu kez başarırız diyordum."

"Getirdiğin harita bir işe yaramadı Frank," dedi Kostas. Hâlâ derin derin soluk alıyordu.

Yüzünü buruşturdu beriki. "Oysa o akşam haritayı evine getirdiğimde ne kadar heyecanlıydım."

Kostas iç geçirdi. "Ben de sabaha kadar oturup hevesle üzerinde çalışmışım. Ne yapalım, kismet değilmiş."

"Liman gittikçe hareketleniyor. Geri dönmeliyiz," dedi Oliver Irwing. Gözlerini sahile dikmişti.

Frank de onu destekledi:

"Evet, bir an önce kıyıya çıkalım. Dikkat çekmeyelim."

Yelkeni yeniden açtılar.

Kostas, dümenin başına geçip yatın burnunu şehre çevirdi.

Sokratis, hüznüyle kıyıya bakan Oliver Irwing'in yanına gitti ve sordu:

"Define mi arıyorsunuz yoksa?"

"Aradığımız define değil," diye karşılık verdi beriki. Hayal kırıklığının devam ettiği yüzündeki ifadeden belliydi.

"O halde niçin sabahın köründe denize açıldık?"

Sıkıntılı bir tavırla içini çektikten sonra mırıldandı adam:

"Yüzyıllarca önce bu bölgede Saint-Jean Şövalyeleri'nin kalesi varmış. Osmanlı hükümdarı Sultan Beyazıt, şövalyeleri

yenip kaleyi ele geçirmiş. Terk edilen kale zamanla yıkılmış. Depremler ve liman inşaatı sırasında da yok olmuş. Biz, kale kalıntılarının denizin dibinde olduğunu düşünüyoruz. Bu yüzden kaleden artakalanları arıyoruz.”

Dedektif, cevap veremedi. Böyle bir karşılık beklemiyordu. Şövalyeler hakkında çok şey duymuştu. Ancak üç kafadarın onların eski kalesinin peşinde olduğu hiç aklına gelmezdi. Şaşkınlığı geçince, “Anladığım kadarıyla Frank eski haritalar buluyor, siz de ona göre kalenin yerini arıyorsunuz,” dedi.

“Evet. O haritaları bulmak için Frank’in canı çıkıyor. Ama hiçbirisi de işe yaramıyor.” Sonra arkadaşlarının yanına gitti. Denize bir daha ne zaman açılacaklarını konuşmaya koyuldular.

Yat rıhtıma yanaşınca Sokratis diğerlerine iyi şanslar dileyip iskeleye atladı. Bu kısa yolculuktan hırsızlığı ve cinayeti aydınlatacak bir şey bulamadan döndüğü için sıkıntılıydı. Belki Angelo Franco’yla görüştüktan sonra şansı açılır, Reşat Hüseyin’in katilini daha önce yakalayabilirdi. Tabii, sigortacıyı aldatmayı başarabilirse.

19

Lando arabanın kapısını açan sürücü, “Sizi daha önce görmemiştim,” dedi. “Simirna’ya yeni mi geldiniz?”

Adamın merakını giderdi Sokratis:

“Gemiden bu sabah indim.” Uzun uzun öksürdü sonra.

“Anlamıştım zaten,” dedi diğeri ve kapıyı kapattı.

Sokratis, tıknaz sürücünün arabasına defalarca binmişti. Zaman zaman da onunla sohbet ederdi. Sürücü iyi tanırdı onu. Ama bu akşam kim olduğunu çıkaramamıştı. Zaten yüzündeki takma beyaz sakal ve kaşlarla annesi bile dedektifin kim olduğunu anlayamazdı. Üstelik genç adam, sırtına kalın kumaş parçaları yerleştirmiş, bir kambur gibi olmuştu. Balmumu ve makyaj kalemi kullanarak yüzüne ve ellerine yaşlılık çizgileri çekmişti. Burnunun üzerine kalın camlı, tel çerçeveli bir gözlük yerleştirmişti. Böylece otuz kırk yaş kadar ihtiyarlamıştı. Arkadaşı Menelaus’tan geçen akşam ödünç aldığı bu malzemelerle Angelo’nun da onu tanıması mümkün değildi. Sigortacı bu hilesini yutarsa Sokratis, adamın Reşat Hüseyin’i öldürüp altın kabızlı tabancayı çalıp çalmadığını anlayabilirdi. Planı boşa çıkarsa, Rum antikacının bir başka koleksiyoncu bulmasını beklemekten başka çaresi yoktu.

Araba, sigortacının Kokaryalı’daki evinin önünde durdu. Arabacının yardımıyla dışarı adımını attı dedektif. İki büküm olarak evin mermer basamaklarını çıktı. Bastonunun sapıyla

kapıya vurduktan sonra fazla beklemedi. Hemen kapıyı açtı İtalyan.

Sokratis, Simirna Rumcasıyla, “Adım Simon Williams,” diyerek tanıttı kendini. “Dostum Sokratis Eliseos geleceğimden söz etmiş olmalı.”

“Elbette, elbette!” dedi İtalyan. “Lütfen içeri girin.” Beklediği koleksiyoncuyu görmekten çok memnun olduğu belliydi.

Dedektif, kamburunu daha çok çıkararak ve inleyerek adamı takip etti. Oturma odasına girer girmez geniş koltuklardan birine attı kendini. Ev sahibi ne içmek istediğini sorunca, “Sıcak çay,” dedi aksi bir tavırla.

Angelo hizmetçisini çağırırken Sokratis odayı inceledi.

Sigortacının gerçekten de eski eserlere meraklı biri olduğu belliydi. Cam kapaklı dolap biblo, eski para, gerdanlık ve çanak çömleklerle doluydu. Şöminenin dibinde aşınmış bir mangal ve büyük antika vazo duruyordu.

Rum’un nereye baktığını fark eden Angelo, “Koleksiyonumun küçük bir parçası sadece,” dedi gülümseyerek. “Asıl parçalar diğer odada.”

“Çayımı içtikten sonra görmek isterim.”

“Ben de en kısa zamanda koleksiyonunuzu incelemek arzusunda yım.”

Huysuz ihtiyar tavrını sürdürdü beriki:

“Sinyor Franco, önce sizin iyi bir koleksiyoncu olduğunuza inanmam gerek. Yıllarca emek verdiğim eserlerin değerlerini takdir edemeyecek birine gitmesini istemem.”

İtalyan alınmış bir şekilde koltuğa yaslandı. “Umarım ben-den memnun kalırsınız.”

Hizmetçi kız, çay fincanlarını sehpalara bıraktı.

Çayından bir yudum aldıktan sonra Sokratis sordu:

“Ne zamandan beri koleksiyonculukla uğraşıyorsunuz?”

“İki yıldan beri.”

“Ne amaçla başladınız?” Sarsılarak ksrd, inleyerek gğ-sn tuttu.

“Tarihle i ie olmak bana büyük keyif veriyor. Geçmişin kokusunu soluyarak huzur buluyorum.”

“Ne tür eserlerden hoşlanıyorsunuz? Hangi uygarlığa ilgi duyuyorsunuz?”

“İlgilendiğim iki alan var. Birincisi, Bizans dönemine ait ka-dın takıları. İkincisi ise eski elyazmaları. Elinizde Bizans yapıt-ları varsa almak isterim.”

Bir süre sessizce durdu dedektif. Ellerini titreterek çayını iti. Angelo, merakla izliyordu onu. Konuşmasına devam et-mesini istediği belliydi.

Sokratis adamı daha fazla merakta bırakmadı. “Peki, efen-dim,” dedi boğazını temizledikten sonra. “Koleksiyonunuzdaki eserlerin ticaretini yapmak niyetiniz var mı?”

Diğerinin kaşları bir anda atıldı. “Emin olun ki böyle bir düşüncem yok. Koleksiyonculuğa ticari açıdan bakmıyorum. Ancak mirasımı bırakabileceğim biri olmazsa elimden çıkar-mayı düşünebilirim. Tabii, bu eserlerin değerlerini takdir ede-cek birini bulmak şartıyla.” Sorudan pek hoşlanmamış gibiydi.

“Anladığım kadarıyla bekrsınız.”

“Evlenmeye fırsatım olmadı. Ancak çok istediğimi bilmeni-zi isterim. Koleksiyonumun geleceği için mutlaka ocuk sahi-bi olmalıyım.”

“Dşncenizi saygıyla karşlıyorum,” dedi beriki ve pee-teyle ağzını sildi.

“Diğer parçaları ne zaman görmek istersiniz?”

“Hemen!” Bastonuna dayanarak ayağa kalktı.

Angelo, adamın koluna girdi, yürümesine yardımcı oldu.

Sokratis, koridorda durmadan ksrd.

Geç koleksiyoncu, cebinden bir anahtar çıkarıp koridorun sonundaki odanın kapısını açtı.

Lambaların yanınasıyla Sokratis'in dili tutulacak gibi oldu. Çünkü ahşap raflar muhteşem eserlerle doluydu. Camekânların içinde Bizans işi değerli takılar duruyordu. Parşömen ve elyazmaları raflara sıralanmıştı.

Sokratis, rafların önünde iki büklüm dolaşırken, "Muhteşem, muhteşem," diye mırıldandı.

"Artık iyi bir koleksiyoncu olduğuma inanmışsınızdır."

"Hiç şüphem yok. Ancak bunları çok dikkatli korumalısınız. Hırsızlar her yerde cirit atıyor."

"Öyle mi? Doğrusu bilmiyordum."

"Elbette ya... Polisler durmadan hırsız ve eski eser kaçakçısı yakalıyor. Umarım sizde kaçak parça yoktur. Yoksa başınıza büyük dertler açılır."

"Bütün eserleri yasal yollarla satın aldım. Hayatımda kanunsuz işlere hiç bulaşmadım."

"Dürüstlüğünüzden şüphem yok," dedi Sokratis ve duvara asılmış kısa Bizans kılıcını işaret etti. "Kılıçlarla ilgilenir misiniz?"

"Hayır. Bunu ucuz bulduğum için bir müzayededen satın almıştım. Bir Rum aileye aitti."

"Çok güzel, çok güzel..."

Mutlu bir şekilde devam etti Angelo:

"İnanın, siz böyle konuştukça içim içime sığmıyor. Koleksiyonculuk sevdam daha da depreşiyor. Bizans takılarıyla koleksiyonumu zenginleştirdiğimde daha da mutlu olacağım."

Sokratis yine öksürdü. Gözlüğünü mendille sildikten sonra ellerini sigortacının omuzlarına koydu. "Sinyor Franco, ciddi bir koleksiyoncu olduğunuza inandım. Güvenimi kazandınız. Topladıklarımı size satmak isterdim. Ancak bende maalesef Bizans takıları yok. Çok üzgünüm."

İtalyan'ın yüzündeki gülümseme kayboluverdi. Bir süre duraksadıktan sonra hüzünlü bir sesle mırıldandı:

“Çok heveslenmiştim. Ama elden bir şey gelmiyor. Sizi de meşgul ettim.” İsteddiği oyuncağa sahip olamamış küçük bir çocuk gibiydi.

“Koleksiyonumda Osmanlı ordusunun son savaşlarında kullandığı silahlar da var, ne dersiniz?” diyerek zokayı attı Rum.

Ellerini kaldırarak itiraz etti beriki:

“Hayır, bayım. Osmanlı silahlarından neredeyse her koleksiyoncunun elinde var. Kolayca bulunabildiği için fazla değerleri yok.”

“Kabzası altın kaplama bir tabanca da var. Osmanlı-Rus Savaşı’nda kullanılmış. Herkeste yok. Çok değerli. Ne dersiniz?”

“İlgilenmiyorum,” diye kestirip attı İtalyan. “Benzerlerinin olduğuna eminim.”

“Yoksa sizde böyle bir tabanca var mı? Eğer varsa, bir dostumun yakından ilgilendiğini söylemek isterim. Tabancayı satarsanız inanın çok para kazanırsınız. Bizans koleksiyonunuzu daha da zenginleştirirsiniz.”

Sigortacı iç çekerken gülümsedi. “Sör Williams, silahlara meraklı biri değilim. Koleksiyonumda değerli bir Osmanlı tabancası olsaydı önerinizi hemen kabul ederdim. Benim için Bizans eserleri silahlardan daha önemli.”

Sokratis, bastonunu haliya vurarak bir süre düşündükten sonra diğer zokasını attı:

“Koleksiyonumda Saint-Jean Şövalyeleri’ne ait değerli parçalar da bulunuyor. Birçok insan peşinde. Paha biçilemiyor. Belki görmek istersiniz.”

Başını kararlı bir tavırla iki yana salladı İtalyan. “Çok varlıklı biri değilim. Şimdilik Bizans eserleriyle yetinmek zorundayım.”

“Sizi anlıyorum,” dedi dedektif. “Birer çay daha içelim mi?” Yeniden oturma odasına geçtiler.

Hizmetçinin ayları getirmesini beklerken Angelo Franco, koleksiyonculuğun ne kadar keyif verici bir uğraş olduğunu anlattı.

Beklentileri suya dűřen ve hevesi kursağında kalan Sokratıs, can sıkıntısı içinde dinledi adamı.

Kâhya Yanis, kapıyı açtıktan sonra yana çekildi ve, “İçeride ne kadar kalacaksınız, Kiryos Eliseos?” diye sordu.

“Belli olmaz,” diyerek kestirip attı beriki. Ardından basamakları çıkıp Dimitris’in çalışma odasına girdi.

Önce çekmeceleri karıştırdı dedektif. Aradığını bulamayınca dolapların içine baktı. Sonunda üst üste yığılmış kalın defterler ilişti gözüne. Dışarı çıkarıp sayfalarını çevirdi. Defterlerin her biri numaralanmıştı. İlk defter 1895 yılına aitti.

Sokratis, pencerenin kenarındaki koltuğa oturdu, defterlere hızla göz gezdirdi. Sayfaları incelerken katilin ilgisini çekecek bir şey olup olmadığını anlamaya çalıştı. Öyle ya, adam bu defterlerin peşinde olabiliirdi. Belki de sayfalarda Dimitris’in müvekkilleriyle ilgili gizli bilgiler bulmayı düşünmüştü.

Defterleri iki saat kadar inceledikten sonra avukatın baktığı davalarla ve müvekkilleriyle ilgili tek bir satıra bile rastlamadı dedektif. Zaten her günü kaydetmemişti adam. Kendince önemli bulduğu olayları yazmakla yetinmişti. Akrobalarının doğum günü partileri, Bornova’da satın aldığı iki gayrimenkul, oğlunun binicilik derslerine başlaması, İngiltere’deki yatılı okula gitmesi gibi olayları kısaca not etmişti. Karısının düzenlediği partileri de yazmıştı.

Yanis bir fincan çayla içeri girdiğinde Sokratis esniyordu. Okumaktan gözleri iyice yorulmuştu.

“Çay sizi kendinize getirir,” dedi konuğun uyumak üzere olduğunu sezen kâhya.

“Teşekkürler. Kiryos Manetas’tan haber var mı?”

“Dün sabah telgraf geldi efendim. Noel’den sonra yola çıkacaklarmış. Küçük Bey’in durumu da çok iyiymiş.” Eğilerek ayrıldı sonra.

Sokratis, çayını yudumlarken yeniden sayfalara daldı. Avukatın kentin ileri gelenleriyle arasının iyi olduğu belliydi. Yüksek düzeydeki devlet memurlarıyla, okul müdürleriyle ve konsolosluk görevlileriyle sık sık görüşüyordu. Yahudi, Rum ve Ermeni cemaatlerinin başkanlarıyla buluşuyordu. Ancak konuşulanlar hakkında bir şey yazmamıştı.

Bir saat kadar daha defterleri inceledikten sonra bulduğu yere yerleştirdi. Birkaç dosyaya ve evraka daha göz attıktan sonra dışarı çıktı. Kapının önünde bekleyen Yanis’e, “Mikis nerede?” diye sordu.

“İşten ayrıldı efendim. Yeniden denizciliğe dönecekmiş. Eskiden kaptandı. Bence en iyisini yaptı. Uşaklık ona göre değildi çünkü.”

“Çok ilginç,” dedi işaretparmağını çenesine götüren Sokratis. “Peki, nerede bulabilirim onu?”

“Manoly Otel’de efendim. Dün oraya yerleşti.”

Sokratis şaşkınlıkla kaşlarını kaldırdı. “Demek çok parası var.”

Gülümsedi kâhya. “Hayır, efendim. Mikis’te o kadar para ne arasın? Otel bedelini Yulia İvanovna adlı bir kadın karşılayacakmış.”

“Bu daha da ilginç,” dedi Sokratis.

Manoly Otel’in lobisinde fazla kimse yoktu. Koltuklarda oturan birkaç kişi gazetelerini okuyordu.

Pencere kenarındaki masanın üzerine bir harita açılmıştı. Mikis, Yulia İvanovna’ya Fransa’ya giderken hangi limanlara

uğrayacaklarını ve kumanyalarını nasıl sağlayacaklarını anlatıyordu. Genç kadın, onu dikkatle dinliyor, iyi bir denizci olduğuna ilişkin inancı gittikçe pekişiyordu.

Bir garsonun yanlarına gelmesiyle Mikis sustu.

Garson, Yulia'ya doğru eğilerek, "Sizi görmek isteyen bir bey var, hanımefendi," dedi. "Resepsiyonda bekliyor."

Yulia, gözlerini ileride bekleyen adama çevirerek, "Adı neymiş?" diye merakla sordu.

"Sokratis Eliseos."

"Peki, gelsin bakalım," dedi genç kadın.

Mikis ayağa kalktı. "Onu tanıyorum. Kiryos Manetas'ın evinde görmüştüm. Hırsızlık ve cinayet hakkında sorular sormuştu."

"Beni niye görmek istesin ki? Polis mi yoksa?"

"Yanılmıyorsam özel dedektif."

"Çok ilginç. Niçin geldiğini anlatır herhalde."

Sokratis yanlarına geldi ve nezaketle eğilerek kadının elini öptü. Ardından diğerine döndü. "Merhaba Mikis. Yeni işinde başarılar dilerim."

"Efharisto," dedi genç adam.

Yulia, "Lütfen bizi yalnız bırakır mısın Mikis?" dedi.

Denizci, haritayı dikkatle katladı ve yanlarından ayrıldı. Bir başka masaya oturup gözlerini bahçeye çevirdi.

Sokratis, kadının karşısındaki koltuğa oturduktan sonra geliş nedenini anlattı ve sordu:

"Duyduğum kadarıyla, Vasilis Kristopulos'la bir sabah İngiliz Bahçesi'nde karşılaşmış, Café de Paris'te kahve içmişsiniz. Acaba size canını sıkın bir olaydan söz etmiş miydi?"

Hiç düşünmeden cevap verdi beriki:

"İlk kez karşılaştığı birine böyle şeylerden niçin söz etsin ki?"

"Aydın'dan döndükten sonra sizi arayacakmış. Belki o gece evinize gelmiş ve içini dökmüştür."

Hafifçe tebessüm etti Yulia. "Doğrusu, iyi araştırma yapmışsınız. Evet, beni arayacağını söylemişti. Ama bir daha görüşemedik. Evimin adresini bilse de gelmedi."

"Size Aydın'a niçin gittiğini söylemiş miydi?"

"Bir müvekkiliyle görüşeceğinden söz etmişti."

"Onda hiç tedirginlik veya endişe sezdimiz mi?"

"Canım, iki üç saat içinde ne sezebilirdim ki?"

"Kadınların sezgileri güçlüdür," dedi Sokratis ve zokayı attı: "Viktor Petrov'un karanlık işlerini sezip onu terk ettiğinize göre Vasilis'in de içini okuyabileceğinizi düşünmüştüm."

Genç kadın, gözlerini kısarak dedektifi bir süre kuşkuyla süzdü. Sonra, "Viktor'un karanlık işleri mi?" dedi fısıldarcasına.

Bacak bacak üstüne attı dedektif ve tabakasını çıkardı. Sigarasını yaktıktan sonra, "Vasilis onun casus olduğundan şüpheleniyormuş," dedi.

Yulia'nın gözleri korkuyla irileşti. "Yoksa onu Viktor mu öldürdü?"

"Yakında foyasını ortaya çıkaracağım," dedi beriki ve blöfüne devam etti: "Ondan şüphelendiğiniz için evden ayrıldınız, değil mi? Niçin kuşkulandığınızı öğrenebilir miyim?"

Yulia derin derin iç geçirdi. Bir süre gözlerini halıya diktirdi. Alnını ovuştururken dudaklarını ısırды. Sonra kısık sesle söze başladı: "Viktor, şehirdeki diplomatlarla sık sık bir araya geliyordu. Birkaç kez onlardan duyduklarını yazdığına şahit oldum. Üstelik iyice sarhoş olduğu bir gece, eskiden Okhrannoye Otdelenie için çalıştığını ağızından kaçırmıştı."

"Okhrannoye Otdelenie mi?"

"Evet, mösyö. Çar'ın gizli polis örgütüdür. Bunu öğrenince Viktor'un fotoğrafçılığın arkasına sığınıp karanlık işler çevirdiğini düşündüm."

Kadın susunca Sokratis devam etti:

“Bu nedenle ondan kaçmak için evden ayrıldınız?”

“Haklısınız. Otelde emniyette olacağımı düşündüm. Gerçi bana çok iyi davranıyordu. Zarar vermeyeceğine emindim. Ancak yaptığı işler anlaşılırsa polis benden de şüphelenebilirdi. Ne de olsa Osmanlı ile Rusya’nın arası hiç iyi değil.”

“Buraya geldiğinizden haberi var mı?”

“Elbette söyledim. Ondan gizlice kaçsaydım, gizli işleri hakkında bir şeyler bildiğimi düşünebilirdi.”

“En iyisini yapmışsınız,” dedi Sokratis ve sigarasından derin bir duman çekti.

Öğlene doğru atkısını sıkıca boynuna sardı ve bürosundan çıktı Sokratis. Kramer Otel'in önünden geçerken biri ona seslendi. Dönüp baktığında Oliver Irwing'le göz göze geldi. Yanında Frank ve Kostas vardı. Kahvehanede oturuyorlardı. Gülen yüzlerinden keyiflerinin yerinde olduğu belliydi. Şapkalarını arkaya doğru kaldırmışlar, bastonlarını duvara dayamışlardı.

Sokratis, takılmadan edemedi:

"Padişah gibi oturduğunuza göre Saint-Jean Kalesi'nin kalıntıları hakkında yeni bir iz buldunuz galiba?"

Cevap Frank Dumas'dan geldi:

"Hayır ama araştırmaya devam ediyoruz."

"Frank yine harita peşinde," dedikten sonra arkadaşının sırtına sertçe vurdu Kostas.

Doktor Irwing, çayını bitirdikten sonra, "Hastaneye döneneğim," dedi ve ayağa kalktı. "İşlerimi çabuk bitirmeliyim. Akşam İngiltere Konsolosu ziyaretime gelecek. Geç kalmak istemem."

"Ben de bir gemi bekliyorum," dedi Kostas. "Boşaltmanın başında durmam gerek."

İngiliz ve Rum, bastonlarını sallayarak uzaklaşırken Frank'e döndü Sokratis. "Bugün dersiniz yok galiba?"

"İzinliyim, dostum. Tanıdığım bir Fransız kaptan iki gün önce ölmüş. Duyduğuma göre onda şehrin eski haritaları varmış. Gidip inceleyeceğim." Ardından bastonuna uzandı.

O anda Sokratis'in kafasında bir şimşek çaktı. Soluğu heyecandan kesilecek gibi oldu. "Bastonlar, izler," diye geçirdi içinden. İnce bıyığını sıvazladı. "Kafasızın tekiyim ben!" Öğretmene alelacele veda etti, hızla yürümeye başladı. Her şey zihninde yavaş yavaş şekilleniyordu. "Niçin daha önce düşünemedim?" Kafasındaki ipuçlarını birleştirerek bir süre daha yürüdükten sonra Dimitris Manetas'ın bürosuna giren hırsızla Vasilis Kristopulos'un katili hakkındaki tahminini Cevdet Sami'ye anlatmanın zamanının geldiğini düşündü.

Dedektif, karakola varınca kapıdaki nöbetçiye serkomiserin yerinde olup olmadığını sordu. Odasında olduğunu öğrenince merdivene yöneldi, basamakları aceleyle çıktı.

Serkomiser, iki polisle konuşuyordu. Onları yolladıktan sonra Sokratis'e içeri girmesini işaret etti. Oldukça sıkıntılı görünüyordu.

Sandalyeye otururken, "İşler yolunda gitmiyor galiba," dedi Sokratis. "Yüzünden düşen bin parça."

Cevdet Sami, yorgun gözlerini ovuşturdu. "Adamlarımız şehirde dolaşmadık yer bırakmadı. Ben de sivil giyinip şüphelendiğim insanların peşlerine takıldım, batakhanelerde dolaştım. Yine de bir şey bulamadım. Vasilis Kristopulos'un katili de Reşat Hüseyin'in katili de kayıplara karıştı. Ne yapacağımı bilemiyorum, azizim. Herhalde bana Fizan'a sürgün yolu görünüyor."

Gülümsedi beriki. "Dur bakalım, hemen paniğe kapılma. Önce beni dinle! Duyduklarından çok hoşlanacağına eminim." Ağır ağır anlatmaya başladı.

Cevdet Sami, her seferinde elini dizine vurarak, "Vay anasını!" diye bağırdı.

Étienne Clement, hüzünlü bir tavırla iç geçirdikten sonra, "Demek Vasilis haklıymış," dedi. Ardından şarabından büyük bir yudum aldı.

Edwin Atkinson, uzun parmaklarını sıkıntılı bir tavırla geniş alnında dolaştırdı. "Konstantinopolis'te konuştuğum bütün avukatlar, dava açarsam kaybedeceğimi söyledi."

Peçeteyi dudaklarına bastırdıktan sonra, "Aydın'a döndüğümüzde kardeşlerinle anlaşmanın yolunu bulmalısın," dedi Therese.

Kuzeni de kadını destekledi:

"Bence de öyle yapın. Umarım, sorun yaratmazlar."

Café de Paris'te oturuyorlardı. Étienne, öğle yemeğini yerken rıhtımda kol kola gezen Atkinsonları görmüş, masasına davet etmişti.

"Keşke Vasilis'e ters davranmasaydım," diyerek devam etti İngiliz. "Trende bile çok kötü sözler ettim ona. Oysa..."

Étienne, adamın sözünü kesti:

"Boşu boşuna kendinizi suçlamayın. Vasilis'in o saatte işyerine gideceğini, katiliyle karşılaşacağını bilemezsiniz."

"Ben de aynı şeyleri söylüyorum," diyerek kocasının elini tuttu Therese. "Kader! Vasilis'in ömrü bu kadarmış ve kader onu o gece oraya sürüklemiş."

Étienne, yeleğinin cebinden çıkardığı saate baktı. "Aman Tanrım! Biraz daha oyalanırsam işe geç kalacağım." Ardından garsona seslenerek hesabı istedi.

Birlikte kalktılar. Atkinsonlar tramvay durağına doğru yürürken Étienne bankanın yolunu tuttu.

Aya Katerina Mahallesi'ndeki dükkânda Viktor Petrov ayakta duruyor, masadaki fotoğraflara bakıyordu. Kapının gürültüsüyle açılmasıyla ürpererek sıçradı.

Cevdet Sami, Sokratis'le birlikte hızla içeri girdi.

Polisler bir anda dükkânı doldurup fotoğrafçının çevresini sardı. Tabancalarını ona doğrultmuşlardı.

"Viktor Petrov, seni tutukluyorum!" diye bağırdı serkomiser.

Şaşkın gözlerle adama bakarken, “Niçin?” diye geveledi Viktor. “Hiçbir suçum yok benim. Yanlışlık olmalı.”

“Yanlışlık falan yok! Boşuna çenenı yorma. Sakın direnme-ye de kalkışma.”

Rus, korku dolu gözlerini Sokratis’e çevirdi. “Benim suç iş-lemeyecek bir insan olduğumu iyi bilirsiniz. Sanatımdan baş-ka şeylerle uğraşmam!”

“Polisin işine karışamam,” dedi dedektif. “Sana tavsiyem, her şeyi itiraf etmendir.”

Fotoğrafçı yine bağırdı:

“Neyi itiraf edecekmişim? Beni böyle götüremezsiniz. Der-hal Rusya Konsolosu’yla görüşmek istiyorum.”

Serkomiser, “Yoksa o da mı senin gibi casusluk yapıyor?” dedi. “O da mı Çar’ınızın gizli polis teşkilatından?”

Ağzında bir şeyler geveleyerek Cevdet Sami’ye baktı Viktor.

Polisler, serkomiserin işaretiyle kelepçeyi Viktor’un bilek-lerine geçirdi. Çırpınıp tepinmesine aldırmadan sürükleyerek dışarı çıkardılar.

Cevdet Sami, Sokratis’in yanına gitti. “Sayende bu dosyayı da kapattık,” dedi. Çok keyifli görünüyordu.

“Artık terfi edersin.”

Gülerek bıyıklarıyla oynadı beriki. “İnşallah, inşallah.” Son-ra Viktor’un masasına oturup çekmeceleri açtı. Ansızın, “Ola-cak şey değil!” diye bağırdı.

“Ne oldu?” diye sordu Sokratis.

Cevdet Sami, çekmecedен çıkardığı tabancayı dedektife gösterdi. “Kabzası altın kaplamalı tabanca! Reşat Hüseyin’in kayıp tabancası olmalı.”

Sokratis şaşkınlıkla silaha baktı. “Demek Viktor, onun da katiliymiş,” diye mırıldandı. “Hayatta aklıma gelmezdi.”

“Bir taşla iki kuş vurduk dostum,” dedi serkomiser. “Aynı anda iki dosyayı da kapattık.” Dedektifin omuzlarına sertçe vurdu.

Sokratis, Viktor Petrov hakkında duyduklarını ve şüphelerini Cevdet Sami'ye karakolda anlatmış, bulduğu ipuçlarından ve düşüncelerinden söz etmişti. Serkomiser, ikna olunca dükkâna baskın düzenlemeye karar vermişti. Polislere hemen emir vermiş, arabaları hazırlatmıştı.

Sokratis, serkomisere veda etti ve dükkândan çıktı. Kaldırımında yürürken ipuçlarını nasıl birleştirdiğini, olayı nasıl çözdüğünü keyifle yeniden düşündü.

İlk ipucu, karşısına Bugia'daki eski bağ evinde çıkmıştı. Yerde gördüğü küçük oval izlerin bastona veya şemsiyeye ait olduğunu sanmıştı önce. Ancak bu sabah Oliver, Frank ve Kostas'ın kahvehane duvarına dayadıkları bastonların duruşu dikkatini çekmişti. Bastonların sapları birbirlerine değiyor, bir üçgeni andırıyordu. Bunu fark edince, Sokratis'in aklına Viktor'un fotoğraf makinesi gelmişti. Bağ evinin toprak zemininde gördüğü izler, baston veya şemsiyenin değil, makinenin uçayağının izleriydi. Demek ki Viktor Petrov, bağ evine gitmiş, oradan Dimitris Manetas'ın köşkünün fotoğrafını gizlice çekmişti. Köşkü gözlemiş, Dimitris'in bürosundan çaldığı dosyaları bağ evine gizlemişti. Ne de olsa bir casus, kendi evinde veya işyerinde belge bulundurmazdı.

Aslında uzun zamandır Viktor Petrov'dan şüpheleniyordu Sokratis. Bugia'daki bağ evinde bulduğu siyah bezi önce umursamamıştı. Ancak fotoğrafçının dükkânına gittiğinde o bezin iki odayı birbirinden ayıran perdeyle aynı kumaştan olduğunu anlamıştı. Böylece dikkatini Rus'un üzerinde yoğunlaştırmıştı.

Peki ama niçin üç dosyayı çalmıştı Viktor Petrov? Oliver, Frank ve Kostas'ın ortak özellikleri, Ege Adaları'na yolculuk yapmaktı. Ayrıca Saint-Jean Kalesi'nin kalıntılarını arıyorlardı. Dimitris Manetas da onlara katılıyordu. Sokratis, hırsızlığın bunlarla ilgili olduğunu düşünmüştü önce. Ancak

üçlü arasında bir başka ortak bağ daha vardı. Oliver Irwing, İngiltere Konsolosu'nun akrabasıydı. Frank Dumas'nın eşi, Fransa Konsolosluğu'nda sekreterlik yapıyordu. Kostas Stefanos'un politikacılarla yakın ilişkisi vardı. Ticaret ataşelerine danışmanlık yapıyordu. Üçünün de üç büyük ülkenin diplomatik çevreleriyle bağlantıları vardı. İşte, dosyalar bu yüzden çalınmıştı. Miras anlaşmazlığı, dolandırıcılık ve kaçakçılık dosyalarında mutlaka karanlık noktalar bulunurdu. Viktor da böyle düşünmüş olmalıydı. Belki onların gizledikleri bir şeyi öğrenecek, bilgi sızdırmak için şantaj yapacaktı. Ama evdeki hesap çarşıya uymamıştı. Üstelik zamansız bir anda büroya gelen Vasilis Kristopulos'un katili olmuştu fotoğrafçı. Belki bu da tesadüf değildi. Étienne Clement, Vasilis'in Viktor'un casus olduğundan şüphelendiğini söylemişti Sokratis'e. Avukatın şüpheleri Rus'un kulağına gitmiş olabilirdi. Böylece Vasilis'i takip etmiş, işyerinde tek başına kısırınca öldürmüştü. Üstelik Yulia da Viktor'dan bir zamanlar Rus gizli polis örgütü için çalıştığını duyduğunu söylemişti. Her şey çok açıktı.

Oliver Irwing'in nöbetten döndüğü gece köşkün yakınında gördüğünden şüphelendiği adamın da Viktor olduğundan emindi Sokratis. Oliver ona göz yanılığısına düştüğünü söylemişti ama dedektife göre hiç de öyle değildi. Doktor, İngiltere Konsolosu'nun akrabası olduğuna göre Viktor'un gizlice köşke girmeye çalışması kadar doğal bir şey olamazdı. Kim bilir ne bulmayı düşünmüştü orada? Herhalde sorgusunda itiraf ederdi.

Viktor'un dosyaları niçin çaldığı hakkında da çok kafa yormuştu Sokratis. Yulia'nın Okhrannoye Otdelenie hakkında söyledikleri de yönlendirmişti onu. Rusya, Osmanlı'yla uğraşıp duruyor, İngiltere ve Fransa'nın üzerinden de gözünü ayırmıyordu. Bu ülkeler, imparatorluk üzerinde güç gösterisi yapıyordu. Her yere casus gönderdikleri kesindi. O halde Vik-

tor'un Rusya için casusluk yaptığı açıktı. Bir zamanlar Okh-rannoye Otdelenie için çalıştığına göre bu iş için çok uygundu.

Şimdi cevaplanması gereken tek soru, Viktor'un Reşat Hüseyin'i sadece tabancayı çalmak için mi öldürdüğüydü. Bu da Cevdet Sami'nin işiydi artık. Öğrendiklerini Sokratis'e söyledi nasılsa...

Şehirde Noel hazırlıkları başlamıştı. Satıcılar, at arabalarına yükledikleri çam ağaçlarını evlere, mağazalara teslim ediyordu. İnsanlar hediye almak için dükkânlara giriyor, renkli paketlerle dışarı çıkıyorlardı. Küçük çocuklar, Nalpas Pastanesi'nin önünde çingirak çalan Noel Baba'yı kahkahalar atarak seyrediyordu. Gemiciler, bir an önce denize açılıp Noel'i evlerinde karşılamak için yükleme işlerinin bitmesini sabırsızlıkla bekliyordu.

Sokratis, kenti saran Noel havasına aldırmadan ağır adımlarla rıhtımda yürüyordu. Canı çok sıkılıyordu, çünkü Viktor Petrov'un tutuklanmasından bu yana on gün geçmiş ama Sokratis, Cevdet Sami'yle bir türlü görüşememişti. Bu yüzden Viktor'un Reşat Hüseyin'i niçin öldürdüğünü öğrenememişti. Karakola her uğrayışında polisler serkomiserin meşgul olduğunu söylemişti. Anlattıklarına göre, Viktor'u sorgulamak için İstanbul'dan bir heyet gelmişti. Serkomiser, sürekli onlarla birlikteydi. Ayrıca Rusya Büyükelçiliği'nin memurlarıyla da uğraşmak zorunda kalıyordu. Başı çok sıkıştı.

Sokratis yolun karşı tarafına geçerken Étienne Clement'i gördü. Yatının güvertesinde dolaşıyordu.

O sırada bir kupa araba durdu. Yulia İvanovna ve Mikis dışarı çıkıp yata doğru yürüdüler. Sokratis, hatırlarını sormak için yanlarına yaklaştı.

Önce Rum denizci gördü Sokratis'i. "Kalispera," diyerek elini sıktı.

"Kalispera. Yeni yaşamınızda başarılar dilerim."

"Mösyö Eliseos," dedi Yulia İvanovna ve elini uzattı. "Sizi gördüğüme çok memnun oldum."

Sokratis, kadının elini öptü. "Yol hazırlıklarına başladınız galiba?"

"Da! Viktor hapse atılınca şehirden bir an önce ayrılmaya karar verdim. Ne olur ne olmaz, benim başım da derde girebilir."

Étienne söze karıştı:

"Polis, Madam İvanovna'yı da sorgulamış."

Kadın, gözlerini iri iri açarak Sokratis'e baktı. "Çok sıkıntılı anlar yaşadım. Bereket, büyükelçiliğinizin memurları imdadıma yetişti."

"Hareket ne zaman?"

"Yarın sabah. Umarım Simirna'ya döndüğümde bir kez daha görüşebiliriz."

"Demek geri geleceksiniz?"

Étienne Clement atıldı:

"Elbette. Yatımı buradan aldılar, buraya bırakacaklar."

"Merak etmeyin, yatınızı çalmayız," diyerek kıkırdadı Yulia.

Sokratis, veda edip yoluna devam etti. Bürosuna doğru yürürken aklına Rıza Ferit geldi. Ağabeyinin katilinin yakalandığından haberi var mıydı acaba? Gerçi Cevdet Sami bildirmiş olabilirdi ama yoğun telaşı yüzünden unutabilirdi de. Bir faytonu durdurup adresi verdi.

Fayton, Reşat Hüseyin'in evine vardığında bir at arabasına eşya yükleyen hamallarla karşılaştı dedektif. Rıza Ferit evi boşaltıyordu anlaşılan.

Sokratis faytondan indi, arabanın içindekilere baktı.

Koltuk ve sehpa düzensiz bir şekilde yerleştirilmişti. Bir divanın üzerine ilaç şişeleri, cam tüpler, kavanozlar gelişigüzel atılmıştı. Kitap ve defterler üst üste yığılmıştı.

Bir defterin üzerindeki kabartma yılan deseni Sokratis'in dikkatini çekince alıp sayfalarını karıştırdı. Yazılanlar eczacının hazırladığı pomat, şurup ve kremlerle ilgiliydi. Hepsinin açıklamaları vardı. Kime ne verdiğini kaydetmişti eczacı. Formülleri yazmayı da ihmal etmemişti. Çok düzenli çalıştığı belliydi.

Sokratis, Rıza Ferit'in avizeleri taşıyan bir hamalla dışarı çıktığını görünce defteri yerine bıraktı.

"Hoş geldiniz," dedi Rıza Ferit. "Biri bana bu evi boşaltacağımı söyleseydi inanmazdım." Yüzünde hüznü bir ifade vardı.

"Sizi anlıyorum." İlaç şişelerinden birini alarak sordu: "Bunları nereye gönderiyorsunuz?"

"Ecza malzemelerini hastaneye bırakacaklar. Belki işlerine yarar. Diğer eşyaları da bir eskiciye ve antikacıya sattım."

"Hangi antikacı?"

"Hristos Teodisis. Doğrusu, iyi para ödedi. Parayı Fukara Cemiyeti'ne bağışlayacağım. Elinizdeki şişeyi beğendiyseniz alabilirsiniz. Acem işi. Benden bir hatıra olsun."

Sokratis, şişeyi yerine bıraktı. "Teşekkür ederim. İhtiyacı olanlar kullansın." Ardından elini adamın omzuna koydu. "Katilin yakalandığından haberiniz var mı?"

Başını salladı adam. "Karakoldan bildirdiler. Ne garip bir tesadüf... Rus Savaşı'na katılan ağabeyimin katili bir Rus..."

Sokratis, derin derin iç geçirdi. "Haklısınız. Hiç beklemediğimiz anlarda umulmadık bir durumla karşılaşırız." Gözlerini at arabasından ayırmadan bir sigara yaktı.

"Allahın çizdiği yoldan çıkamayız," dedi emekli memur. Sonra dedektifin kolunu tuttu. "Ne oldu? Dalgınlaşırverdiniz. Yüzünüz de sarardı. Rahatsız mısınız?"

"Hayır, hayır. Hiçbir şeyim yok. Kafama bir şey takıldı da."

Hamallardan biri Rıza Ferit'e seslenince veda edip ayrıldı Sokratis. Sıkıntı içinde, Yahudi Mahallesi'ne kadar ağır adımlarla yürüdü. Evlerden birinde ladino söyleyen bir kadının

sesi geldi kulağına. Bir faytona bindikten sonra sürücüye Rum Hastanesi'ne gideceğini söyledi.

Reçeteyi yazdı ve, "İlaçlarınızı kullanmayı sakın ihmal etmeyin," dedi Oliver Irwing. "Soğuk algınlığınız pek önemli değil ama dinlenmeniz gerek."

Edwin Atkinson, gömleğinin düğmelerini iliklerken, "Hiç merak etmeyin," dedi. "Dediklerinize harfiyen uyacağım. Canım kıymetlidir."

Oliver, adamın giyinmesini bekledikten sonra reçeteyi uzattı. "Hemen kullanmaya başlayın."

Gözlerini kısarak reçeteye baktı beriki. "Oo, ne kadar çok ilaç yazmışsınız böyle." Kesik kesik öksürdü.

"Sağlığınız için, Sör Atkinson. Ayrıca iyileşinceye kadar şehirde kalmanızı öneririm."

"Bir süre daha kalacağız. Therese, Noel'i burada geçirmek istiyor." Ardından şapkasını başına geçirdi. Doktorun elini sıktıktan sonra odadan çıktı.

Oliver Irwing, masadaki deftere göz attı. Bugün başka hastası yoktu. Koltuğuna yaslanıp başını arkaya attı, gözlerini yumdu. Kapı vuruluncaya kadar öyle kaldı. Doğrulup, "Girin," dedi isteksiz bir sesle.

Sokratis kapıyı aralayıp başını uzattı. "Rahatsız etmiyorum, değil mi?"

"Gel Sokratis. Soğuk hava seni de mi hasta etti yoksa?"

"Hayır, hayır. Sadece birkaç soru sormak istiyorum."

"Ne hakkında?" diye sordu beriki ve Sokratis'e oturmasını söyledi.

Dedektif koltuğa oturdu. "Viktor Petrov, Vasilis Kristopulos ve Reşat Hüseyin'in katil zanlısı olarak tutuklandı," diye söze başladı. "Ancak Viktor'un Reşat Hüseyin'i niçin öldürdüğünü bir türlü anlayamıyorum."

Oliver Irwing kaşlarını çatarak, “Katil artık yakalandığına göre bundan sana ne?” diye sordu. “Viktor, Dimitris’in işy-
rinde Vasilis’e yakalandı ve öldürdü. Gazeteleri okumadın mı?
O Türk’le de arasında bilmediğimiz bir sorun olmalı. Polis
açıklama yapınca bütün gazeteler yazar nasıl olsa. O zaman
öğrenirsin.”

“Haklısınız ama dikkatimi çeken bir durum var. Belki siz
yardımcı olabilirsiniz.”

“Pekâlâ, ne istiyorsan sor.”

Sokratis, başını doktorun masasında duran ilaç şişelerine
çevirdi. “Bu şişelerin benzerlerini az önce Reşat Hüseyin’in
evinden boşaltılan eşyaların arasında gördüm.”

“Ee, ne var bunda? Bütün ilaç şişeleri birbirlerine benzer.”

“Gördüğüm şişelerden birinin üzerinde Alice Fleming yazı-
yordu. Hatta elime aldım. Onun tedavisiyle siz ilgileniyordu-
nuz, değil mi?”

Birden gerginleşti doktor. Yüzü sararmaya başladı. “Bu işin,
zavallı Alice’le ne ilgisi var?” diye sordu titrek bir sesle. “Evet,
onu tedavi etmeye çalıştım ama...”

Sokratis sesini yükseltti:

“Reşat Hüseyin’in defterini karıştırırken Alice’in adına da
rastladım. Bütün müşterilerinin isimlerini, hangi şurupları,
pomatları ve kremleri verdiğini yazmış. Sizin Alice için özel
şurup siparişi verdiğinizi de okudum.”

Oliver, bir süre Sokratis’i süzdükten sonra, “Evet,” dedi güç
duyulur bir sesle. “Alice iyileşemeyince başka yöntemler de-
nemek istedim. Reşat Hüseyin’in şifalı bitkilerle uğraştığını,
özel ilaçlar hazırladığını bir Türk doktordan duyduğum için
ona gittim.”

“Şurup işe yaramadığına göre Alice’in ölümünde Reşat Hü-
seyin’in suçu olabilir mi?”

Başını kaldırdı doktor. “Reşat Hüseyin zehir değil, ilaç ha-
zırlıyordu. Şurubu yapmak için hangi bitkileri kullandığını

bana anlatmıştı. Vereme yakalananlara verdiğini, onları kısa sürede iyileştirdiğini söylemişti. Alice'i kurtarmaya yetmeyeceğini bilemezdim."

"Elbette, bilemezsiniz," diye mırıldandı Sokratis. Oliver'ın sakinleşmesini bekledikten sonra devam etti: "Bir sorum daha var. Yanılmıyorsam, Vasilis Kristopulos'un öldürüldüğü gece hastanede nöbetçiydiniz. Gece eve döndüğünüzde köşkün çevresinde dolaşan birini gördüğünüzü sanmıştınız."

"Evet, nöbetçiydim ve hastaneden geç çıkmıştım. Gördüğümü sandığım adamın da göz yanığı olduğunu söylemiştim zaten. Sokratis, inan bana, buraya geldiğinden beri kafamı çok karıştırıyorsun. Zaten çok yorgunum." Ayağa kalktı ve beyaz elbisesini çıkarıp askıya astı.

"Yorgun olduğunuzun farkındayım Sör Irwing. Dora Kristopulos'u hastaneye getirdiğimizde de çok yorgundunuz. O gece yine nöbetiniz vardı."

"Bu benim işim," dedi beriki ve kravatını düzeltti. Paltosunu alırken, "Artık çıkalım mı?" diye sordu. "İstersen bir yerde oturur, sohbetimize orada devam ederiz."

Sokratis istifini bozmadı. "O gün siz Dora'yla ilgilenirken ben de ayda kaç gün nöbet tuttuğunuzu çok merak ettim ve panodaki nöbetçi doktor listesine baktım. Ama Vasilis'in öldürüldüğü gece nöbetçi olmadığınızı görünce doğrusu çok şaşırdım."

Olduğu yerde kalıverdi doktor. Boş bakışlarla dedektifi süzerken, "Ne demek istiyorsun?" diye sordu.

"Bazı şeyleri yardımınızla açıklamaya çalışıyorum. Kafamı kurcalayan bir konu da ne, biliyor musunuz? Sizin şu miras davanız."

Yeniden masasına oturdu doktor. "Miras davam mı? Borno-va'da geçen sene ölen amcamla ilgili dava mı? Aman Tanrım! Sokratis, gittikçe saçmalıyorsun. O işin kapandığını sana söylemedim mi? Hem de bu odada!" Asabi bir kahkaha attı.

Sokratis, ayağa kalkıp ellerini paltosunun ceplerine soktu. “Akrabalarınızdan biri, davadan önce yazdığı dilekçede Reşat Hüseyin’in yaptığı şuruplardan amcanıza verdiğinizi belirtmiş. Onları kullandıktan sonra adamcağız daha da kötüleşmiş.”

Elini yumruk yapıp sertçe masaya vurdu beriki. “Yalan söylüyorsun!” diye bağırdı. “Hiçbir akrabam böyle bir dilekçe yazmadı.”

Sokratis sakın bir sesle cevap verdi:

“Ama çalınan dosyanızda bu dilekçeyi gördüm. İşin ilginç tarafı, üzerinde mahkemeye sunulduğuna dair bir yazı bulamadım.”

Titrek bir sesle, “O dosya neredeydi?” diye sordu beriki.

“Köşkünüzün karşısındaki bağ evinde. Diğer dosyalarla birlikte.”

Oliver elini alnuna götürdü. “Tamam, açıklayacağım. Kötü bir amacım yoktu. Amcamı düşündüğüm için vermiştim o ilacı. Eczanelerde satılanlardan çok farklıydı. İşe yarayacağını ummuştum. Dosyaları da kimin çalıp o eve gizlediğini bilmiyorum. Bilsem söylerdim.”

“Sör Irwing,” diyerek sözü yeniden aldı Sokratis. “Bana kalırsa, Kıryos Manetas’ın bürosuna gidip dosyaları çalan sizdiniz. Vasilis o sırada gelince, foyanız ortaya çıkmasın diye onu öldürdünüz. Sonra da dosyaları bağ evine sakladınız.”

Doktor, “Saçmalıyorsun,” dedi dişlerini sıkarak. “Böyle bir şeyi niçin yapayım, dosyaları niçin çalayım?”

“Reşat Hüseyin’i öldürdüğünüz için. Dosyaları çaldınız, çünkü polis o dosyaları bulursa Reşat Hüseyin’le aranızdaki ilişkiyi anlayabilirdi. Acaba Dimitris Manetas, o dilekçeyi resmi kayda girmeden nasıl almış olabilir?”

Doktor bitkin bir şekilde koltuğuna yaslandı. Yüzü sararmıştı. “Demek, şimdi suçlanma sırası Dimitris’te. Hayal gü-

cüne hayran oldum, dostum. Beni çok eğlendiriyorsun.” Yine asabi bir tebessüm oluşmuştu yüzünde.

Sert bir sesle, “Bu işin eğlenceli bir tarafı yok,” derken adama yaklaştı Sokratis. “Reşat Hüseyin’e gidip Alice’in onun hazırladığı ilaç yüzünden öldüğünü söylediniz. Belki ağır bir dille suçladınız. O sırada ne olduysa oldu, sırtını size dönerek dolaba gitti. Siz de fırsatı kaçırmadınız ve at heykelini alıp adamın başına indirdiniz. Vasilis’in başına kristal vazoyla vurduğunuz gibi...”

Bir kahkaha patlattı doktor. “Çok eğlensem de artık bunları duymak istemiyorum.”

“Duymaktan hoşlanmayacağınız başka bir şey daha söyleyeceğim. Vasilis’in ölümünün ertesi gününde Kiria Kristopulos baygınlık geçirince hastaneye sizi almaya gelmiştim. Hatırlıyorsunuz, değil mi? Kupadan inerken çizmelerinizin tabanlarına saplanmış kristal parçaları gördüm. Reçete yazarken bacak bacak üstüne attığınızda da dikkatimi çekti o parçalar. O gün pek üzerinde durmamıştım. Bana kalırsa, onlar Vasilis’in başına indirdiğiniz vazonun parçalarıydı. Belli ki cinayet yerinden panik içinde kaçarken üzerlerine basmışsınız.”

Başını iki yana sallayarak, “Saçmalık bunlar,” dedi doktor. “Ruhsal tedaviye ihtiyacın var.”

Sokratis kollarını kavuşturdu. “Tedavi dediniz de aklıma geldi. Dora Kristopulos’u hastaneye getirdiğimde nöbet tablosunun yanında bir yazı görmüştüm. Başhekiminiz yazmış. Ameliyathaneden bir neşterin kaybolduğunu, kim bulursa hastabakıcılara teslim etmesini istemiş. O gün bunun üzerinde de durmamıştım. Acaba o neşteri çalan siz miydiniz? Hanın kapısını ve Diinitris’in bürosunun kilidini neşterle mi açtınız?”

Dişlerini gıcırdatarak Sokratis’e öfkeyle baktıktan sonra, “Yeter!” diye bağırdı adam. “Acılarımı deşme artık!”

Sokratis, sağ kaşını kaldırdı ve sakın bir ses tonuyla sordu: “İtiraf ederseniz belki rahatlarsınız.”

Doktor, başını masaya dayadı.

Soluk soluğa evine girdi Viktor Petrov. Hızla yatak odasına çıkıp duvarın kenarında duran valizlerini yatağın üstüne fırlattı. Dolaplardaki elbiselerini düzensiz bir şekilde içlerine tıktı. İki valizi sürükleyerek alt kata indi, ter içinde evden çıktı. Onu bekleyen faytoncunun yardımıyla valizleri arabaya yerleştirdi. Faytoncunun yanına oturdu, dükkânının adresini verdi.

Araba, Aya Katerina Mahallesi’ne doğru giderken evde bir şey unutup unutmadığını düşündü. Çok acele ettiği için ufak tefek eşyalarını bırakmış olabilirdi. Ancak önemli değildi bu. Gideceği yerde nasılsa yenilerini satın alabilirdi.

Fayton dükkânın önünde durunca hemen dışarı atladı, kilidi açtı. İçeride ne kadar fotoğraf varsa toplayıp çantalara yerleştirdi. Aslında fotoğraf makinesini ve diğer malzemelerini de alsa iyi olurdu ama onları taşımakla uğraşamazdı şimdi. Başına yeni dertler açılmadan, bir an önce şehirden ayrılmalıydı. Çantalarını omuzlarına asarak son bir kez daha etrafa baktı. Ardından kapıyı kilitleyip faytona bindi. “Osmanlı Bankası’na,” dedi sürücüyeye. Peşinde polis olup olmadığını anlayabilmek için yol boyunca arkasına baktı.

Bankaya girer girmez Étienne Clement’in masasına gitti.

“Mösyö Petrov,” diye kekeledi Étienne. “Sizin...”

“Konuşacak zamanım yok. Hesabımı kapatmak istiyorum.”

Étienne fotoğrafçıyı şüpheli bakışlarla süzerken, “Elbette,” dedi ve masasında duran bir formu doldurmaya başladı. İş bitince de Viktor’un kimliğini istedi.

Arkasına yaslandı Viktor. Pencereden dışarı baktı. Başına gelenlere hâlâ inanamıyordu. Hem katillik hem de casuslukla

suçlanmıştı. Suçlamaları reddettikçe polis daha çok gelmişti üzerine. Bir tek dayak atmadıkları kalmıştı. Cinayetlerin işlendiği sırada başka yerlerde olduğunu kanıtlamıştı Viktor. Reşat Hüseyin'in öldürüldüğü gün, Mustafa Tahir adlı bir paşanın kızının düğününde fotoğraf çekmiş, paşanın konağı şehre uzak olduğu için geceyi orada geçirmişti. Vasilis Kristopulos'un öldürüldüğü gece ise Frank ve Solange Dumas'nın evindeydi. Polisler, tanıklarla konuştuktan sonra söylediklerinin doğru olduğunu anlamışlar, ancak bu kez de kafalarını altın kabızlı tabancaya takmışlardı. Viktor, tabancanın kenti dolaştırdığı Rus diplomatların armağanı olduğunu söylemişti. Zaten Rusya Konsolosu da Viktor'la yakından ilgilendiği için durum hemen Rusya Büyükelçiliği'ne sorulmuş ve gerçek ortaya çıkarılmıştı. Böylece serbest bırakılmıştı fotoğrafçı.

"Buyurun paranızı," dedi Étienne ve kabarık bir zarfı uzattı.

Viktor, paraları saydıktan sonra cebine yerleştirdi. Bir kısmını zarfın içinde bıraktı. Evin ve dükkânın anahtarlarını da zarfa yerleştirdi. "Dükkânın ve evin kiralari," dedi. "Sahiplerine bir memurunuzla gönderebilir misiniz?"

"Tabii. İsimleri ve adresleri yazın."

Fotoğrafçı, bankacının isteğini yerine getirdi. Ardından hesabın kapatılmasına ilişkin evrakı imzaladı.

Étienne sordu:

"Simirna'dan ayrılıyor musunuz?"

Başını sallamakla yetindi Viktor. Fransız'ın elini sıkıp te-laşla bankadan çıktı. Faytoncuya Kostas Stefanos'un işyerinin adresini verdi. Endişeli bakışlarla çevreye göz gezdirmeye devam etti.

Oliver Irwing, Sokratis'in doldurduğu bardaktan biraz su içti. Titreyen elleriyle bardağı masasına bıraktıktan sonra, "Böyle olmasını istemezdim," diye mırıldandı. "Reşat Hüseyin'in bilgisine hayrandım. Vasilis'i de çok severdim."

Sokratis, doktorun karşısındaki koltuğa oturdu. "İsterseniz, Reşat Hüseyin'den başlayalım," dedi.

Doktor, genizden gelen boğuk bir sesle söze başladı:

"Alice'in rahatsızlığı beni ve karımı çok üzüyordu. Tedavisi için ne kadar çok çaba göstersem de bir sonuç alamıyordum. O sıkıntılı günlerde aklıma Reşat Hüseyin geliverdi. Zaten iki yıldır tanıyordum onu. Amcam için hazırladığı şurup işe yaramasa da Reşat, ilaçlarının birçok hastaya iyi geldiğini söylerdi hep. Ben de işinin ustası olduğundan emindim. Şifalı bitkiler konusunda çok bilgiliydi. Hepsini kendi topluyordu. Onları ilaç haline getirmek için kullandığı formüller de gayet mantıklıydı. Onu ziyaret edip Alice'in hastalığından söz ettim, ilaç hazırlamasını istedim. On beş gün kadar sonra hastaneye bir şişe şurup getirdi. Diğer doktorlara söylemeden Alice'e içirdim. İyileşme belirtileri görünce ilaca devam ettim. Üstelik yenilerini sipariş verdim. Ancak bir süre sonra Alice yeniden kötüleşti. Gittikçe eridi ve öldü."

"Böylece Alice'in ölümünden Reşat Hüseyin'i sorumlu tutunuz," diye doktorun konuşmasını böldü Sokratis.

“Evet, söylediğin gibi oldu. Bir süre sabrettim, acılarımın dinmesini bekledim. Ancak Reşat’a olan öfkem gün geçtikçe artıyordu. Bir gün karıma nöbetçi kalacağımı söyleyip adamın evine gittim.”

“Yani onu öldürdüğünüz gece...”

“Evet” dercesine başını salladı Oliver ve devam etti: “İçeri girer girmez üzerine yürüdüm, ilaçlarını imha etmesini söyledim. Beni dinlemeyince dolaptaki şişe ve kavanozları yere fırlattım.”

“O sırada Reşat Hüseyin ne yapıyordu?”

“Bana engel olmaya çalışıyordu. Ama her seferinde kollarımdan kurtulmayı başarıyordum. Öfke bütün benliğimi sarmıştı. Beni boş yere ümitlendirmişti, hesabını vermeliydi. Reşat, kalan son şişeleri kurtarabilmek için arkasını dönüp dolaba koşunca kendime hâkim olamadım. Masasındaki heykeli başına indirdim. Gözüm kararmıştı. Ne yaptığının farkında değildim.” Konuşması bitince parmaklarıyla alnına bastırdı, gözlerini yumdu. Göğsü hızla inip kalkıyordu.

“Sonra ne yaptınız?”

“Başka ilaç olup olmadığına bakmak için çekmeceleri karıştırdım. O sırada altın kabızalı tabanca ilişti gözüme. Reşat’ı ilaç yapmaktan caydırmak için tehdit etmeye karar verdim ve tabancayı aldım.”

“Demek onun bayıldığını sanmıştınız,” diye mırıldandı Sokratis.

“Tabancayı şakağına dayadım, kendine gelmesi için sarsıtım. Kısa süre sonra da öldüğünü anladım. O anda içimdeki öfke, yerini korkuya bıraktı. Ne yapacağımı bilemedim. Perdeyi aralayıp dışarı baktım. Sokakta kimse yoktu. Hiçbir yerden ışık gelmiyordu. Panik içinde evden çıktım. Karanlık sokaklarda Yahudi Mahallesi’ne kadar yürüdüm. Yolda bir fayton bulunca gara gittim ve son trene yetiştim.”

“Köşke mi gittiniz?”

“Hayır. Emma beni nöbetçi sanıyordu. Bu yüzden sabaha kadar o bağ evinde gizlendim. Kâbus dolu bir geceydi. Şemsiyemi yere vurarak işlediğim cinayeti düşünüyor, azap içinde kıvranıyordum. Terleyen yüzümü, yerde bulduğum bir bez parçasıyla durmadan siliyordum.”

Sokratis, kaşlarını çatarak, “Ama duyduğunuz vicdan azabı, Vasilis Kristopulos’u da öldürmenize engel olmadı,” dedi.

Kostas Stefanos, haritayı dikkatle katladı, çekmeceye yerleştirdi. Ardından bir sigara yakıp Frank Dumas’ın getirdiği haritanın bu kez işe yaramasını diledi. Masasındaki takvime bakıp denize ne zaman açılacaklarını planlarken kapının açıldığını fark etti. “Ne var?” dedi sert bir sesle.

“Bir adam sizi görmek istiyor,” dedi başını içeri uzatan kâtip. Tam sözünü bitirmişti ki, Viktor Petrov nefes nefese içeri girdi.

“Viktor, seni serbest mi bıraktılar?” diye şaşkınlık içinde sordu Rum. “Yoksa kaçtın mı? Sakın başıma dert açma!”

Fotoğrafçı, “Merak etmeyin,” dedi ve koltuğa oturdu. Polisin onu nasıl serbest bıraktığını bir solukta anlattı. Konuşması bitince de, “Hemen şehirden ayrılmalıyım,” dedi. “Bu akşam yola çıkacak geminiz var mı? Lütfen bana yer bulun.”

“Pire’ye gidecek bir gemim var ama yolcu gemisi değil, dostum. Rahat edemezsin.”

“Hiç umurumda değil,” diyerek ellerini koltuğun kolçaklarına vurdu Rus. “Ambarda da güvertede de uyurum.”

Kostas, bir kahkaha patlattı. “Ammma da korkutmuşlar seni yahu!”

“Ne derseniz deyin ama Pire geminizde bana yer bulun. Hatta hemen binmek istiyorum.”

Kostas ayağa kalktı, fotoğrafçının omzuna sertçe vurdu. “Tamam, tamam, sızlanma. Bakarız bir çaresine.” Kapıya yürüdü sonra.

Cevdet Sami'ye kalsa hâmen Sokratis'in bürosuna gidecek, yanlış tahminlerde bulunup onu yanılttığı için ağzına geleni söyleyecekti. Ancak amiri, Viktor Petrov'u izlemekle görevlendirmişti onu. Bu yüzden Rus'un peşine takılmıştı serkomiser. Bir kupa arabayla takip ediyordu onu. Genç bir polis de yanındaydı. Her ikisi de sivil giyimliydi.

Viktor, Osmanlı Bankası'ndan çıktıktan sonra Cevdet Sami, polisi bankaya göndermişti. Polis geri döndüğünde, adamın bütün parasını çektiğini, evin ve dükkânın kirasını ödediğini, anahtarları Étienne adlı memura teslim ettiğini öğrendiğini söylemişti.

"İşte, çıkıyorlar," dedi polis.

Cevdet Sami, kupanın perdesini aralayıp dışarı baktı.

Kostas Stefanos ve Viktor Petrov, rıhtımdaki bir gemiye doğru yürüyordu. Fotoğrafçı, valiz ve çantalarını güçlkle taşıyordu. Arada bir etrafa bakıyordu. Hâlâ korku içinde olduğu belliydi.

Serkomiser, polise dönüp, "Stefanos'un gemisinin nereye gideceğini öğren," dedi. "Amirimize raporumuzu eksiksiz verelim."

Polis arabadan indi, gümrük binasına doğru yürüdü.

Serkomiser, bir sigara yakıp dumanını arabanın tavanına doğru üfledi. Viktor'un inmediğinden emin olmak için gemi kalkıncaya kadar genç polisi burada bırakacaktı. Kendisi de Sokratis'i arayacaktı. Ona söyleyecekleri gittikçe birikiyordu içinde.

Rodokanaki'deki garsonlar, kadehleri masalara bırakıyor, zaman zaman tezgâhın arkasında duran patronlarıyla sohbet ediyorlardı. Saçları dökülmüş yaşlı bir müzisyen, buzukisini akort ediyor, bir yandan da küçük kadehinden uzo içiyordu. Şarkıcı genç kız, elindeki nota kitabından bir şarkı mırıldanıyordu.

Sokratis, saatine baktıktan sonra, "Bir saate kalmaz burası dolar," dedi. "Rahat konuşamayız. İsterseniz anlatmaya devam edin."

Oliver Irwing, kadehinden bir yudum konyak aldıktan sonra gözlerini Sokratis'e çevirdi. "Evet, anlatayım. Ondan sonra da ne olacaksa olsun artık."

Hastanede konuşurlarken Doktor Irwing içki içmek istediğini söylemiş, Sokratis de kabul etmişti. Onun da birkaç yudum içkiye ihtiyacı vardı. Böylece hastaneden çıkmış, Rodokanaki'ye girmişlerdi. İlk kadehlerini sessizce içtikten sonra ikinci kadehlerini istemişlerdi.

Bardağı masaya bıraktıktan sonra derin derin iç çekti ve konuşmaya başladı doktor:

"Vasilis'in gecenin o saatinde Dimitris'in bürosuna gideceğini bilemezdim. Ameliyathaneden çaldığım neşterle kilidi açtım, içeri girdim. Panjur ve perdeler kapalıydı. Lambayı yakıp hakkımdaki dosyayı aradım. Bulur bulmaz da çantama attım.

O sırada, sadece kendimle ilgili dosyayı alırsam şüphe çekeceğimi düşündüm. Ancak herhangi bir dosyayı alıp Dimitris'i zor durumda bırakmak istemedim. Böylece Frank ve Kostas hakkındaki dosyaları çantama koydum. Ne de olsa işleri bitmişti."

"Vasilis'le nasıl karşılaştınız?"

"Lambayı söndürmüştüm ki, kapının açıldığını duydum. Hemen gizlendim. Gelenin bir hırsız olduğunu sanmıştım. Adam Dimitris'in odasına girince arkasından yaklaştım, vazoyu kaldırıp başına indirdim. Sesini çıkaramadan yere yıkıldı. Bir kez daha başına fırlattım vazoyu. Kırıldı ve parçalar dağıldı. Adamın üzerine eğildiğimde Vasilis olduğunu anladım. Onun da bayıldığını sanmıştım ama..." Dudakları titreyince sustu. Kadehinden bir yudum konyak aldıktan sonra boş bakışlarını pencereye çevirdi.

"Sonra ne yaptınız?"

Bir süre sessiz kaldıktan sonra gözlerini pencereden ayırmadan devam etti beriki:

"Panik içinde oradan ayrıldım. Neşteri denize fırlattıktan sonra yine Bugia'daki bağ evine gittim. Dosyaları sedire gizleyip ne yapacağımı bilemeden bir süre oturdum. Çıldıracak gibiydim. Pişmanlık her yanıma sarmıştı. Ama olan olmuştu artık. Kendimi toplayıp köşke döndüm."

"Ya köşkün bahçesinde gördüğünü sandığınız adam?"

"Onu ben uydurdum. Perişan halime bir bahane bulmak ve Emma'nın sorularını önlemek için yaptım bunu."

Sokratis, cebinden sigara tabakasını çıkardı. "Dosyaları niçin sedire gizlediniz? Neşteri attığınız gibi denize fırlatabilirsiniz."

"Korkudan çıldıracak gibiydim. Ne yapacağımı bilemiyordum. Soğukkanlı biri değilim ben. Bir an önce rıhtımdan uzaklaşmak istiyordum. Bağ evine gidince evrakı yakmayı düşündüm önce. Ancak dikkat çekeceğimi düşünerek vazgeç-

tim. Çevrede dolaşan bir bağ bekçisi olabilirdi. Bir daha o yere gidip belgeleri almaya cesaret de edemedim. Birinin beni göreceğinden, şüpheleneceğinden korktum. Fırsat bulunca imha ederim diye planlıyordum ama olmadı işte.”

Dedektif, sigarasını yaktıktan sonra arkasına yaslandı. “Son bir sorum daha var. Akrabanızın dilekçesi nasıl oldu da mahkemede işlem görmedi?”

“Bu, Dimitris’in fikriydi. Dilekçe ortaya çıkarsa mesleğim-de zarar göreceğimi söylemişti. Adliyedeki kâtiplerden birine gizlice para ödedi ve dilekçeyi işlem görmeden geri almayı başardı. Başıma bu sorunların açılacağını bilseydim, dilekçeyi hemen yok ederdim. Dimitris’e bırakmazdım. Ama Reşat Hüseyin’i öldürünce aklım başıma geldi. Dilekçeyi nasıl ele geçireceğimi düşündüm hep. Dimitris İngiltere’ye gidince de...” Sustu ve elleriyle yüzünü kapattı.

“İşlediğiniz cinayeti ortaya çıkarabilecek bir ipucunu yok etmeye gittiniz ama arkanızda bir ceset daha bıraktınız. Ne diyeyim, Tanrı yardımcınız olsun!”

“Vay vay, kim varmış burada!” diyen kalın bir ses Sokratis’in kulaklarının dibinde gürledi.

Başını çeviren dedektif, Cevdet Sami’nin öfkeli bakışlarıyla karşılaştı. “Oo, bu ne güzel tesadüf böyle!” diye laf geveledi. “Hiç beklemiyordum. Nerelerdeydin kuzum? Biraz öfkelin galiba.”

Serkomiser masaya oturup, “Viktor Petrov hakkındaki anlamsız tahminlerin, saçma düşüncelerin yüzünden başıma ne dertler açtın, biliyor musun?” diye bağırdı.

Bozuntuya vermedi beriki. “Biraz sakın ol dostum,” diye adamı yatıştırmaya çalıştı. “Haklısın. Bir hata yaptım, boşu boşuna Viktor’u suçladım. Seni de yanılttım. Özür dilerim.”

Cevdet Sami, kaşlarını daha sert çatarak Sokratis’in burunun dibine kadar yaklaştı. “Özürle falan olmaz bu iş! Bana

Reşat Hüseyin'le Vasilis Kristopulos'un katilleri lazım! Senin yüzünden boşuna zaman kaybettim. Amirlerimden yemediğim fırça kalmadı. Ulan, sürecekler beni!"

Sakin bir sesle, "Doktor Oliver Irwing'i tanıtayım," dedi Sokratis. "Sana ilginç şeyler anlatacağına eminim."

Cevdet Sami, gözlerini Oliver'a dikti. "Sizi dinliyorum. İnşallah işime yarayacak şeyler söyler, beni meşgul etmezsiniz."

İngiliz, başını avuçlarının arasına alıp konuşmaya başladı.

Sokratis, sigarasından derin bir duman çekti. Yıllardır tanıdığı doktorun perişan haline üzülse de çocukluk arkadaşının katilini ele geçirmenin buruk sevincini yaşıyordu.

Karanlıkta İki Ceset

Suphi Varım

"Sokratis Eliseos özel dedektifti. Avrupadaki şirketlerin ticaret yapmak istedikleri İzmirli tüccarlar hakkında gizli araştırmalar yapar, borcunu ödemedi ortadan kaybolan işadamlarının peşlerine takılır, sahtekârlık olaylarıyla uğraşırdı. Cevdet Sami'yle beş yıldan beri tanışıyordu. İncelediği esrarengiz olayları çözmek için serkomiserin görev yaptığı karakola sık sık gider, ondan bilgiler alırdı. Polisin de ona danıştığı konular olurdu. Ancak Cevdet Sami, ilk kez bir cinayet olayında yardımını istemişti."

1800'ler İzmir'i. İki cinayet. Osmanlı'da bir serkomiser ve Rum bir dedektif. Çeşitli etnik vatandaşların yaşadığı, Rus ajanlarının cirit attığı bir ortam. Suphi Varım, önceki romanlarındaki sürükleyicilik ve heyecan dozunu artırmış. *Karanlıkta İki Ceset*, günümüz Türkçe polisiye edebiyatına yeni bir mihenk taşı olmaya aday bir roman. "Katil kim?" hiç bu kadar zor ve bilhassa zor olmamıştı. Polisiyenin labirentlerinde dolaşırken aynı zamanda eski İzmir'in, yani Simirna'nın kaldırımlarında yürümek ve faytonların tozunu yutmak okura büyük bir zevk verecektir.

16t

